

אג"מ-מה"ד-היסטוריה

ענף סיקור צה"ל

הד 156 -

טל 2826 -

אייר תשל"ז

מאי 1977

הנדון: תחקיר מעוז מצמד - נערך בתאריך 3.7.74

רס"ן הדרוביץ אורי: טוב אנחנו ניגשים היום לתחקיר של מוצב מצמד, שנמצא בגזרה המרכזית של תעלת סואץ, מצפון לאגם המר הגדול באזור שבו יותר מאוחר היתה צליחה של כוחות צה"ל לצד המערבי של התעלה. בגזרה הזאת ישנה פלוגה א' שהיתה פרוסה על המוצבים: לקקן, שלמעשה ^{היה מוצב} ~~היתה ים מוצב~~ שהיה מאוייש על ידי כק חיילים מכל הגדוד לאו דווקא מפלוגה א'. מצמד, פורקן, וחזיון הצפוני ביותר שהיה ^{בגשר} נגשר פליגדן. אנחנו ניגש עכשיו לתחקיר ונעבור את התחקיר שלבנים שלבנים בתחיל מהשלב הראשון שבו הגדוד יורד מירושלים לתעסוקה בתעלה, ובעסוק בשלב הזה למעשה עד לרגע שבו קיבלתם אחריות סופית על המוצב כלומר עד שהכוח שהיה לפלצביכם עזב את המוצב. מה שאני רוצה מכס לשמוע בשלב זה, זה שלושה דברים א. צורת האימונים וההיתארגנות שעברנו לפני הירידה לקו. בקודה שניה זה התדריכים וההכנה שקיבלנו למטה בקו, מהכוחות שפקדו על הקו, מהכוחות הסדירים שפקדו על הקו. ובקודה שלישית זה השלב של העברת הפיקוד במוצב, בתדריכים שאנשי המוצב הקודמים נתנו לכם, עד הרגע שבו הם עזבו ואתם קיבלתם אחריות על המוצב. גדעון תתחיל אתה לבקשה לתאר פחות או יותר את שלושת השלבים האלה ועוד פעם רק בקודות שנראות לך מהותיות, אין צורך להכנס לפרטים שאתה חושב שלא צריך להתייחס אליהם. בבקשה.

גדעון גור: טוב, גדעון גור מפקד המוצב. ירדנו ביום 23 לספטמבר 73 מהגדוד,

ירדנו בכיוון לתעלה לבלרזה, הגענו לשם בשעות אחה"צ שמה היינו אמורים לעבור הכנה מוקדמת לקראת הכניסה ^{לקו} ~~לקו~~ מאחר וזה היה ערב יום ערב ראש השנה, ביום רביעי או חמישי חל ראש השנה, הרבה זמן לא היה לנו. הגענו לבלרזה, התארגנו שם בערב, ~~ול~~ המג"ד כנס את כל אנשי הגדוד, נתנו לנו איזה תדריך קצר לקראת מה אנחנו הולכים, אני חושב ~~ל~~ לרבים מאיתנו זה היתה פעם ראשונה שהם יורדים לתעלה, לי זה לא היה חדש, כשנה קודם הייתי בדיוק באותו איזור היכן שנמצא יום, הלן שהיה מוצב חיזיון. לאחר מכן בזה עד כמה שזכור לי, בגמר התדריך, למחרת בלקחו כל הקצינים לסיור להכרת הגזרה הצפונית, מאחר ואנחנו היינו מיועדים לתפורס את הגזרה הדרומית זה לא היה כל כך רלוונטי לגבינו. ראינו

מה זה מוצב, קיבלנו שוב תדריך קצר מהמח"ט באזור, מקצין מודיעין משהו על איך שם. עשינו סיור במוצב אחד בגזרה הצפונית, לחצנות זה היה, וחזרנו לבלוזה, זה הקצינים, שאר החיילים אני מבין עברו אימון חפוף⁶ בנשק קל, אני לא יודע מה בדיוק הם עשו, כי לא היינו שם. חזרנו לגדוד לבלוזה, שמה עוד פעם היה לנו איזה תדריך של קצין מודיעין, קצין קשר, תדריך די כללי. ולאחר מכן שלחו אותנו את כל אבט' פלוגה א' לגזרה הדרומית, לאיך זה בקרא, לשטה. לגזרה המרכזית ירדנו הגענו לשטה זה היה בשעות לפנות ערב, שמה בתקבלנו על ידי הסמג"ד, המג"ד לא היה באותו זמן שם, קבל אותנו בתן לנו תדריך קצר ביותר וגם כן אי אפשר להגיד שזה היה רציני כל התדריך הזה. היינו שם, אומנם ביזבזנו שם כמה שעות אבל התדריך עצמו היה קצר מאוד, ומשם נשלחנו כל אחד למוצב שלו, כשזה כלל למעשה רק אני הייתי עם סמל המעוז. ירדנו למוצב כדי לעשות חפיפה ולהחליף את האנשים. הסגן שלי אפי הוא עדיין לא היה, לא הגיע לשמה, הוא היה קצין מאג"ר. הגענו למוצבים זה היה כבר בשעת לילה, ביום שני בלילה. במקום, לראות, לא ניתן היה לראות מה בעשה בסביבה זה היו לילות חשוכים מאוד. ישבתי עם המ"מ שהחלפתי אותו שמו היה דוב, הוא היה מ"כ שלנו בקורס מכים⁷, הגי' בג' י. הוא בתן לי תדריך קצר, הסבר מה הפעילויות מה עושים שמה ביום ובלילה. שיגרת המוצב כיוון שאני הכרתי את זה, כבר את השיגרה הזאת שנה קודם לכן, אז זה לא היה חדש בשבילי ידעתי פחות או יותר מה צריך לעשות, אי אפשר להגיד שזה היתה חפיפה רצינית. למחרת בבוקר באו כל החיילים עם המפקדים ומיד החליפו את אנשי המוצב, החפיפה היתה קצרה ביותר. אנשי המוצב הקודמים מיהרו לעזוב את המוצב ולנסוע הביתה, זה היה יום לפני ערב חג, וקשה לקרוא לזה שהיתה חפיפה כמו שצריך, תפסנו מייד את העמדות שצריך לאיש אותם, אנשים התארגנו כל אחד במקום שלו בעמדה שלו. לאחר שהם תפסו את העמדות עשינו סיור להכרת המוצב העמדות השונות, חילקנו את התפקידים עד כמה שזכור לי מה התפקידים שצריך היה למלא אז באותו זמן. זה היה איוש עמדה מס' 1, זה עמדת השער, שלידה היתה גם עמדת ב"מ 11, ואיש עמדת השער הוא למעשה אייש את עמדת ב"מ 11, ואת מגדל התצפית, אלה למעשה היו שתי עמדות, שהיו פאויישות. חילקנו את הצוותים בהתאם לעמדות האלו, בנוסף לזה היתה מצמד ב', מוצב מצמד ב' שהוא היה מאויש רק ביום על ידי מ"כ ושלוש חיילים והיינו צריכים גם לאיש את מוצב לקקן, במספר אנשים. גם כן מוצב שהיה מאויש רק ביום, אותם אנשים היו מתקפלים בלילה אלינו ובאים למוצב, והמוצבים ההם היו בלתי מאוישים בלילה. לאחר שחילקנו את הכוחות, האנשים התארגנו במוצב מייד כל אחד מי שהיה צריך לטפל במטבח הלך למטבח להכין אוכל, לביקוי כלי בשר, הכרת העמדות, התארגנות וכו'.

גדעון גור: כל זה היה ביום שלישי. התפקידים שהיו לנו זה היו מלבד השיגרה היומית של איוש המוצב, טיפול במוצב, שמירות, שמירות יום שמירות לילה, תצפיות יום ותצפיות לילה, איוש המוצבים הסמוכים שציינתי, היו לנו גם סיורי יום בהתחלה זה היה רק סיורי יום, אחר כך היו גם סיורי לילה, שבהם היינו מסיירים רגלית, לאורך צפון האגם המר הגדול. זה היו סיורים שני סיורים למעשה, סיור דרומי וצפוני של האגם המר, הקטע הדרומי כלל מסלול של כ-10 ק"מ מלקקן דרומה, והסיור האגם המר הצפוני כלל את מלקקן צפונית עד מצמד ב', סיורים האלה בעשו ברגל כשכל יום נעשה לסיורגין סיור אחר, פעם דרומי פעם צפוני. היו ימים גם שעשינו את כל הסיור הזה במכה אחת. ביום שלישי בלילה הזה עשינו תירגול של תפיסת עמדות, כל פעילויות המוצב, אם זה כוננות ספיגה כוננות התקפה, וכל הפעילויות הרגילות שצריך לעשות במוצב. לא זכור לי שמהגדוד שהיינו שייכים ת"פ שלו, זה גדוד 184, לא קיבלנו מלבד התדריך שהיה לנו תדריך קצר עם הסמג"ד, יותר לא, כמה ימים בדמה לי לא היה שום, שום תדריך בוסף מהגדוד. ולמעשה הכל נפל עלינו, כל הפעילות השיגרה כשאינן ברירה לכנסים לזה די מהר. רק בשבת הראשונה שלאחר יום כיפור אז בא קצין המודיעין מהגדוד, שלפני יום כיפור, כן. בא קצין המודיעין מהגדוד ונתן לנו איזה שהוא תדריך קצר על הכרת הסביבה, אבל כל שאר הדברים זה היה למעשה לימוד עצמי, כתוצאה מזה שחיים ומקיימים את הפעילות השיגרה היום יומית, למדנו את זה. היתה תקופה לא זוכר באיזה יום זה היה, היה לנו, היתה כוננות בלילות חשיכה היתה כוננות יותר מוגברת והיינו תופסים עוד עמדות ב"מ בוספת גם ביום בדמה לי היה פעם או פעמיים, שצריך היה לאישי יותר מעמדה אחת. עשינו במשך השבוע הראשון עשינו תירגולים לעתים די קרובות של עיבוי מדרך, תפיסת עמדות, כוננות ספיגה וכל הפעילויות השיגרתיות.

הורוביץ אורי: אני רוצה שתאמר לי מה היו התדריכים שקיבלתם, גם בהכנה זאת אומרת גם כשירדתם למטה, ובעיקר גם מה שבמשך הזמן, משך השבוע הראשון או עשרה הימים הראשונים, האם בכלל היה מודיעין שבא לתדרך אותכם? האם היו מהפיקוד שמה או מהחטיבה או מהגדוד שבאו לתדרך אותכם? בכלל בקשר למצב בגזרה, עוד לפני שנודע על כל המצב של המתיחות?

גדעון גור: כן אז זה מה שאמרתי, שהיה למעשה בשבת הראשונה שלאחר שירדנו למוצב אז רק אז בא קצין המודיעין, והוא נתן לנו תידרוך, למעשה לקציבים ומי שהיה, כי רוב האנשים היו בתעסוקה, אז לא היה את מי לגייס. ולתצפיתנים ששימשו בתפקידי תצפיתנים נתן לנו תידרוך על מערך כוחות האוייב בגזרה ממולנו, בעיקר גזרת זורן-טור פריסת הכוחות שמה. ובכלל תיאור של הגזרה, הכרת הגזרה מה המצב שמה, לפי דבריו הכל היה שקט ושלווה, למעשה זה היה התדריך היחיד שקיבלנו עד אז מהגדוד. הנציג היחיד של הגדוד שתידרך אותנו מה קורה בגזרה, מי נמצא איתנו וזה הכל. זה היו אפשר להגיד ימים שקטים ושלווים מהגדוד לא ראינו אף אחד ומלבדו לא בא אף אחד.

בא איזה אולי אפסנאות, גם זה בקושי. דחפו לנו את כל האספקה והצידה הרגילים שצריכים לתת למוצב וזה הכל, לא היו שום ביקורים מהגדוד. זה היה בימים הראשונים. מתחילת שבוע שני שהיינו שמה, אז הוחלט גם לצאת לחופשות והתחלנו להוציא מיום ראשון שני חיילים לחופשה. גם חופשות הסגל, הם היו למעשה של הקצינים בין הקצינים בגזרה, בפלגורלי מזלי לצאת לחופשה, אז באותו יום ראשון כי לא היה מישהו אחר שייצא. יצאתי ביום ראשון לחופשה לאחר שבמוצב למעשה כבר התארגנו. הכוונות היחידה שהיתה, זה היה צריך להיות, זה היה לקראת הביקור של גורדי האלוף הפיקוד, שצריך היה להגיע ביום שלישי, שלישי? ביום שלישי היה צריך להגיע לביקור במוצב, וממידה מסויימת שמחתי שאני יוצא לחופש, לפחות כל הטירטור יפול על סגבי, על אפי, אני בסעתי ביום ראשון עם שני חיילים יצאנו הביתה, והיה עוד חייל בוסף שהוא היה, למעשה שביים היה לקראת החג היה לנו מוסמך, לא מהרבנות שלחו לנו איש שהוא יצא בדמה לי גם לחופש, היה מ"כ מה שמו, אברהם, בדמה לי שיצא לחופש ועוד שני חיילים. הוא למעשה שוחרר בכלל המ"כ הוא. בסענו הביתה, ביום שני בלילה, בשתיים בלילה אני חושב זה היה קיבלתי טלפון בהול הביתה לחזור מיד לגדוד. בלי פירושים לא ידעתי מה קרה, אולי בציין פה איזה קורס, זה, יומיים לפני כן אנחנו דגנו דגים באגם המר הגדול, קצת בניגוד להוראות ובאותו יום הופיע המג"ד, לא אורי, והוא ראה אנשים שמה מטיילים באגם המר, הוא התרגז מאד, ורצה, הוא חשש שהם זכנסו בלי לדעת שהדרך ממוקשת אף על פי שזה היה, הם הלכו לשם עם הגשש והכירו בדיוק איפא כל מוקש במצא, מבחיבה זאת לא היה סכנה, זה היה בניגוד להוראות. הוא כעס מאד ובאותו יום הוא אפילו לא בא לבקר אצלי במעוז. חששתי שקוראים לי הביתה או בגלל זה, אני יודע שיצאתי גם לחופשה וגם דגנו דגים בניגוד להוראות. באתי למחרת בבוקר, זה היה יום שלישי בבוקר במטוס הראשון שיצא לרפידים, הגעתי בלב דופק לגדוד, פגשתי את הסמג"ד שמה שאמתי אותו מה קרה, ככה בצחוק, אם פרצה מלחמה, הוא אמר לי לא, לא פרצה מלחמה, אבל, המצב די מתוח לא יודעים מה קורה יש כוונות בכל הגזרה, ושאני ארד מייד למוצב. חששתי, אולי כוונות לקראת הביקור של האלוף, לא ידעתי בקיצור, טוב חזרתי למוצב ומאז למעשה היינו כבר אפשר להגיד בכוונות, זה כלל איוש יותר עמדות ב"מ, במקום עמדה אחת ב"מ ובעוד עמדת תצפית שהיתה ביום שהתצפית היה מיועד לרדת בשעה שקורה משהו לעמדת ב"מ מספר 12 שבמצאה ליד מגדל התצפית. איישוב עמדת ב"מ בוספת זאת היתה עמדת ב"מ 13, והיתה כוונות יותר גבוהה, חיילים לא הסתובבו ערומים בבוקר, כולם ^{היו} לבושים ומוכזים כל רגע לקריאה, השמידות בלילה תוגברו, היו יותר עמדות מאויישות, ולמעשה אפשר להגיע שמאותו יום היינו בכוונות יותר גבוהה. בקראנו לעירבות יותר גבולה הסיוורים של, התחלנו גם בסיוורי לילה שלפני כן כמעט ולא עשינו אותם, או עשינו אותם פעם או פעמיים בשבוע, אז התחלנו לעשות יום יום סיוורי לילה, שהם כללו סיוורים מלקקן דרומה מצמד צפונה עד פורקן. זה היה סיוורים משותפים של אנשי מצמד ופורקן כשבגמ"ש אחד שלבו ובגמ"ש אחד שלהם. זחל"מ, שהיו יחד מבצעים את הסיוורים. חוץ מזה היתה שיגרה רגילה, היינו בכוונות המשכנו בפעילות הרגילה כולל כוונות של תירגולים

והתירגולים השיגרתיים של ספיגה עיבוויי מערך, וכך זה נמשך למעשה עד ערב יום כיפור. לפי דיווחים שקיבלנו אז מהגדוד אז דובר על כוננות, ונקראנו בייחוד התצפיתנים לשים לב יותר מה קורה בצד השני, יצאו הנחיות שקצינים חייבים להיות קצין ער כל הלילה, קצין חייב להיות בתצפית משעה אחת או חצי שעה לפני עלות האור, ועד שעה שעתיים לאחר אור. ואחר כך בלילה, לקראת ערב גם כן לתפוס את עמדת התצפית שעה או שעתיים לפני רדת החשיכה, נקראנו לעידנות לראות אם בלילה לא רואים איזה פעילות לא רגילה בצד השני, לומר את האמת בגיזרה שלנו המצב היה די שקט, לא ראינו שום דברים מיוחדים, שמענו רק דיווחים דרך מכשיר הקשר שלגזרות שובים שומעים על פעילות קצת לא שיגרתית ומוגברת יותר. אצלנו לא ראינו שום דבר מיוחד לדעתי, להיפך אני עוד חשנתי שהיהודים מנסים פה ללבות את המלחמה, ליצור מלחמה מדומה, כי ממש לא ראינו כלום. באותו לילה של ליל הכיפורים עשינו גם סיור לילה.

הרוביץ אורי: פפסיק ביום ששי. ובחזור אל זה אחר כך, אל השלב הזה. טוב חבר'ה תיראו גדעון תיאר פחות או יותר את האירועים מהרגע שירדנו ועד שהגענו. אני מבין שיש הרבה פרטים שכדאי היה לשמוע מכולם, אז אפי לפני שנגיע אליך אני רוצה לשמע ככה, דבר ראשון הייתי רוצה לשמע כמה מילים על ההתארגנות במאוג, מאלה שכן היו במאוג, על השלב של האימונים, בקיצור איך אתם רואים את האימונים? דבר שני את עצם הירידה למוצב והחפיפה בתוך המוצב? גם כן בקיצור. ואחרי זה אני רוצה לשמוע גם מאלה שלא ירדו יחד עם הגדוד, ולבסוף את אלה שאישרו את מוצבי חוץ, גם את לקקן וגם את ב'. בסדר? אז אפי אולי תתחיל אתה.

אפי: אני ירדתי יחד עם מאגר קצינים, וירדו קבוצה של 30 קצינים ואנחנו הגענו לבלוזה. בבלוזה קיבלנו תדריך ואימון בנשק קל, כולל אימונים גם כן בתור קצין חי"ר מלווח. קיבלנו מספר הצעות על הערכת מצב של האויב באותה תקופה, דובר על ריכוזים של אויב בסדר גודל גבוה מאוד, והיתה הרצאה של מח"ט של הגזרה הצפונית, בקשר לסבירות של מלחמה. הוא אמר שקיימת סבירות של מלחמה אבל בסדר גודל של חטיבה או שתי חטיבות? יכולות לתקוף, כמובן שאנחנו היינו מאד שאבנים, ובשלב זה אנחנו קיבלנו את כל האימונים האלה ואת התידרוכים, ירדנו ב-23 לחודש, ירדנו הקצינים שהיו מיועדים לגזרה הדרומית והמרכזית ירדנו לשטה. בשטה היינו בלשכה של הסמג"ד של גדוד 184, הוא חלק אותנו למעוזים, ירדנו שני קצינים, שני קציני מאגר גלי דהאן, ואני ירדנו למעוז מצמד. במצמד ביום שלישי אחרי הצהריים פגשנו את גדעון, וגדעון כבר נתן לנו תדריך על רגל אחת. גלי בשלח למעוז לקקן ולחמיק ואבי בשארנו במעוז הזה מצמד, עכשיו התבצע במשך התקופה עד המלחמה התבצעו חילופים ביני ולבין גדי ולבין גדעון היו חילופים לסידורגין, היינו גלי ואני מתחלפים בלקקן כל יום, כלומר יום הוא יום אני, ובקשר לסיורי בוקר היינו עושים תורבות בין השלושה זה היה מסתדר. בתחילת השבוע לפני המלחמה גדעון יצא לחופשה, ובאותו שלב אני הייתי במעוז, אז אני, כלומר גלי היה אבל אני חזרתי מלקקן ולאחר מכן אני בעשתי מעשה מפקד המעוז. היה, האלוף גורודי שהיה צריך לבקר, ולכן התחילו כל מיני

התארגנויות, עכשיו נעשו בדיקות ציוד למיניהם וכבר מההתחלה התחלנו לדווח על חוסרים ואחד החוסרים לדוגמה, זה היה חוסר שלוח ירי למרגמה 81, והיו בעיות עם כלי הרכב עם הזחל"מ, באותו תקופה הוטל עלינו משימה של סיורי לילה שגדעון דבר עליה. הסיור הלילה זה כלל ביום מארבים, כלומר כאילו מביחים מארבים, ולאחר מכן נוסעים קילומטר עוצרים וממשיכים הלאה. הפעילות הזאת התחלקה בין שלושת הקציבים, האנשים במעוז לקקן היו מתחלפים כל יום, העומס על האנשים היה גבוה מאד בגלל שבאותה תקופה הוחלט שיהיו מאויישות שלוש עמדות לילה, במקום שניים שהיה במצב רגיל. בא קצין השריון שהיה אחראי, הפלוגה שלו היתה צריכה לבוא אלינו במקרה של חירום הגיע אלינו ועשינו חקירת לילה.

הורוביץ אורי: זה תירגול עם רכב או שהוא הגיע פשוט השטח?

אכי: הוא הגיע פשוט עם בצנצים היה את החבלה.

הורוביץ אורי: זאת אומרת ביצעתם את החבירה כמו שצריך.

אפי: והוא תדרך אותי בקשר למיקומו ימקרה של חירום, כלומר במקרה של

בלילה. או במקרה של מצב חירום הוא במצא על ציר, מקביל לכביש

איך קוראים לזה, טירטור, על ציר טירטור לפני הצומת ודטור-לקסיקון הוא במצא שמה. עשינו

את התירגול ביום שלישי היה מיועד לבקר האלוף גרונן, הוא בקר רק במעוז לקקן. בשלב זה בקר

גם המג"ד של גדוד 184 במעוז, דיברנו בקשר לבעיות ציוד וכל הדברים הנ"ל, והלחץ של חוסר

כוח אדם, בגלל שהינה פעילות יותר נדי ממה שהיה צריך, בגלל שהיינו מאיישים שני מעוזים

מעוזי יום, שבשלב וסר מאוחר לקקן הפך להיות גם מעוז לילה, החל מיום חמישי, כתוצאה

מהחשטה שלו. דיווחתי לו בקשר לחוסר שלוח ירי למרגמה 81 מ"מ, הוא אמר שזה בטיפול.

עד המלחמה לא קיללנו את הלוח ירי הזה, למעשה ביום שישי, בערב יצא סיור לילה שלנו, ערב

המלחמה. כמובן שכל הזמן בקשר דלווח על כוונות, ולכן היתה דרושה, היו דושים מאיתנו

דיווחים מדוייקים על מה שהיה קורה בצד השני, אנחנו לא ראינו שום דבר. כל פעילות

בצד השני. וביום שישי, ואני יצאתי לסיור לילה הזה, ערב המלחמה ביום שבת בבוקר עליתי

לעמדת תצפית עם התצפיתן, שזה היה יורם כמדומני.

הורוביץ אורי: אני מציע שאנחנו נפסיק פה, אני רק רוצה לשאול אותך שתי שאלות:

אתם מתי ירדתם לקו? אני מבין שאתם ירדתם ביום ראשון לקו?

אפי: אנחנו ירדנו ביום ראשון לקו, וב-25 הצטרפנו למעוז מצמד.

הורוביץ אורי: למצמד ב-25, ביום שלישי, אני מבין. או.קי. למי יש עוד משהו

להוסיף, גדעון תיכך בחזור אליך, רגע, נשטע את כל התמונה. ימי

יש משהו להוסיף בקשר לאימון במאוג? כן, שם בבקשה.

יצחק עזרא: קוראים לי יצחק עזרא, אני הייתי חובש. במאוג התאמנו סך הכל וומיים,

רזה לא היה אימון, זה היה צחוק. היה אימון בנשק קל והסבירו תיאורטית

מה נעשה שם. כשירדנו לקו אני ירדתי קודם לפורקן, בפורקן גם כן הייתי שמה איזה שבוע

ימים, עד שירדתי למצמד היה שם חובש לא מרגיש טוב, שמה החלפתי אותו. אבל במאוג זה לא

היה מסבירים לך מוכן. פה יש לך גדוד, שם יש חטיבה יש בעיה צ'יק צק מקבלים. רח אני

אנ"מ-מה"ד-היטסודיה

ש מ ר

הד - 156

- 7 -

בעיות. טוב. אתם יורדים לקו, אתה לא מספיק להיות שמה שעתיים יש לך כמה עמדות אתה עולה, נגמר הסיפור. בדיווחים שאתה מודיע אומרים לך יהיה בסדר זה הכל תרגילים. ולא היה שום דבר אימונים, אני הייתי שנה קודם בקו, היינו שם שבוע ימים, על יד רפודים, היינו שבוע ימים, עשינו אימון שמה הכל. פה היה סך הכל, יומיים היינו שם ולא היו אימונים רציני בכלל, צחוק.

הורוביץ גדעון: מישהו רוצה להוסיף עוד משהו בקשר למאוג? ובכלל בקשר לקטע הזה עד שהגעתם למוצב.

עבדי מאיר: עבדי מאיר, הנהג הזחל"מ. אותי גייסו ביפו, הביאו אותנו לבלדזה באותו יום, יום ראשון ב-23 לחודש, שמה השאירו אותנו לילה אחד, משם העבירו אותנו לטסה, בלי שום הסברים, זורקים אותנו בתוך המשרד הרכב, בא שמה איזה רב"ט אחד, אתה הולך, הוא התחיל לתקוע שמות, זה מצמד זה זה, אף אחד לא הבין במה מדובר, העיקר, אני עליתי על זחל"מ שבסע למוצב, הגעתי למוצב ושמה ככה בתקעתי, בלי שום הסבר מה קורה איתי? מי?

הורוביץ אורי: במוצב הנתן מה קורה איתך?

עבדי מאיר: במוצב היו עוד החבר'ה הקודמים של המחזור הקודם. החדשים עוד לא הגיעו. המפקד המעוז, לא זוכר איך קוראים לו, הוא אומר לי אתה נשאר פה אין לך מה לעשות, וזהו. עכשיו לגבי בעיות, אז אני הייתי בן חורג שמה. יש לך איזה בעיד אתו שייך ל184, אחד לא שייך אלינו, כשהיר בא השליש של הגדוד הזה, אז הוא אומר לי תראו אני לא יכול לעזור לך כלום, 184 מטפלים בך. 184, אני לא יכול לגשת אליהם אני תקוע במוצב, צריכים לשי לב בנקודת זו.

הורוביץ אורי: אני מבין. עוד. כן דבלי.

בן קסוס שרלי: ב-23 לחודש גזייסתי, למעשה כל הגדוד. הגעתי למאוג זה היה בסביבות שתים עשרה בלילה. לא הכרתי את השטח כי זה היה הפעם הראשונה שאני הייתי בסביבה, ילמעשה זו הפעם הראשונה שאני יורד עם הגדוד, כי אני חדש בגדוד. למחרת ביום שבי התעוררנו בשעה 05.30 - 06.00, אכלנו ארוחת בוקר ככה בריאה, וקיבלנו הוראה לגשת לסככות לדבל כל כיבי תדריכים.

הורוביץ-אורי: שרלי, אני מנפש ב-ירה תמציתית לא להרחיב, כי יש לנו שלבים הרבה יותר מעניינים.

בן-קסוס שרלי: עברנו לסככה א', זר ריד תדריך ללחימה כימית, שמה קיבלנו תדריך של שעה, אחרי זה עברנו לסככה ב' זר היה תדריך למצב, וזה במשך כשעתיים כל התדריך הזה. בשעה שלוש אחר הצהריים, יצאנו לתרגיל אש חיה, זאת אומרת לחמם את הקבה איך שאומרים, יריבו שניים שלושה כדורים, ובזה בסתיים כל התרגיל. ב-24 לחודש ירדנו לקו וזהו.

הורוביץ אורי: כן גדעון רצית להוסיף משהו.

גדעון גור: כן, מה שרציתי להוסיף ^{על} בקשר לתדריך שבתן לנו הקצין המודיעין. למעשה שכחתי להוסיף פה, נתן לנו גם תדריך על כוחותינו כוחות מסייעים, זה היו שתי סוללות תותחים ארוכי טווח בדמה לי 155, ועוד מחלקת סנקים, התדריך שלו היה למעשה מרגיע ביותר דווקא בניגוד למה שאפי ציין, או שאולי הסמח"ט ציין, אומר שהגזרה שקסה שאין מה לחשוש לא עומד לקרוע שום דבר במידה ויקרה משהו תוך מספר דקות יהיו, כל צה"ל יהיה יחד איתנו ^{מקום} מיד מגיעים ואין לנו מה לדאוג. לגבי הציוד שהיה במוצב אז אפי ציין שלא היה לוח ירי למרגמה היה חסר לנו גם קצת תחמושת בהתאם לתקנים שהיו רשומות בכל עמדה, ובקורת הציוד שעשינו היו חסרים קצת פגזי מרגמה וקצת פצצות בזוקה, או שהיה לך נגיד פצצות עשן בכמות גדולה ופצצות תאורה וחנם בכמות קטנה, לא זוכר מספרים אבל אני זוכר שהיה חסר גם כדורים וגם בפצצות של מרגמה ובזוקה. אנחנו דיווחנו על זה כל הזמן לגדוד, למעשה לא קיבלנו עד הסוף את התחמושת החסרה, בסופו של דבר ראינו שגם מה שהיה זה היה הרבה פחות ממה שצריך היה היה להיות.

הורוביץ אורי: גדעון אולי תתייחס בשתי מילים בקיצור לכלי נשק, איזה כלי נשק היו? מה תפקידך ?

גדעון גור: כלי הנשק שהיו, אז היתה המרגמה 81, היו לנו 9 מאגים, שהיו למעשה בעמדת לילה אז בכל עמדה היה מאג, היו 8 עמדות במוצב, בכל עמדה היה מאג, כשמתוכם היו מאויישות, היו 4 עמדות עיקריות, התירגול תמיד היה לתפוס את העמדות העיקריות ובמידה וצריך עיבוי מערך או לתפוס בכוחות גדולים יותר תופסים גם את העמדה העיקרית וגם עמדה מס' 2, כך שנכל עמדה היה מאג, היו שמה ארגזי פעולה בדמה לי 10 ארגזי פעולה בכל עמדה, היו לנו שתי ^{בזוקות}, היה לנו רב"ט, פצצות רב"ט בלי רומק, לא היה במוצב אף רומט.

הורוביץ אורי: היה היה, ירו עם רומה.

גדעון גור: ירו ברומה, זה היה של אחד מאנשים הסדירים שאחר כך הצטרפו אלינו. פצצות בזוקה היו חסרות, היתה לנו מרגמה 52 מ"מ וחורף מזה הנשק האישי של החיילים של רובים, מיקלעונים ועוזי. מה שעוד רציתי לציין עניין של האב"כ, אני לא יודע אם החיילים עברו תירגול אב"כ בהכנה הקצרה שלהם, כל הזמן אמרו לנו שיבואו יתנו לנו תירגול של מלחמה בגד גזים, למעשה לא היה אצלנו אף אחד עד כמה שזכור לי, ולא תורגלנו בכלל בנושא הזה. ביחס לכוח האדם, אז אפי ציין באמת, היינו 35 איש במוצב. אומנם זה היה רק בסוף, כרגיל כיוון שיצאו חלק לחופשות והיו כל מיני חיילים לא מקצועיים, מלבד האנשים שלנו, היו שם אנשים סדירים זה היה קשר, זה היה חובש, זה היה סבח, איש תחזוקה של גנרטור, מספר אנשים, אני לא זוכר את המספר שלהם. המשימות שהיו מוטלות עלינו ביחוד בתקופה של הגברת הכוננות היו רבות מאוד ובקושי אנשים עמדו בלחץ הזה, כשהם היו צריכים גם לשמור בלילה וגם לאיש, שני מוצבים, זה מוצב לקקו, המצמד ב', ונוסף לזה לצאת לסיורי יום סיורי לילה, והשמירות בעמדות למעשה זה היה מעל ומעבר למה, זה היה קשה מאוד, בקושי הסתדרו, אנשים ביחוד שצריך היה להתחיל להוציא אנשים

אג"מ-מח"ד-היסטוריה

הד - 156

ש מ ר ג
- 9 -

לחופשה ויצא שלכל אחד היה לו מתוך ה-24 שעות, יצא לו 6,5 שעות לשנה בקושי, ושאר השעות היה צריך או להיות בעמדה כלשהי, כמובן גם אחזקת המוצב ביקוי כלי הנשק, זה דרש הרבה זמן, ועם הכוח הזה הצלחנו בקושי לשמור באמת על הדברים והכרחיים שזה אחזקת כלי נשק בצורה תקינה, ושאר הפעולות היום יומיות שחייבים לקיים אותם.

אפי: ביצענו בדיקת-ציווד כמו שגדעון אמר כפעמיים שלוש ביצעתי עם השמל, התכור

ככה שהתקנים בקשר לעמדות היו ממולאים, היה כתוב בדיוק מה התקן של כל עמדה וזה אנחנו השלטנו בבוקר, בבוקר עצמו לא היה שום תקן מה צריך להיות, דיווחנו על זה בגדוד בגדוד דובר שאנחנו רק בספור מה שיש, וזה מה שיש וזה מה שצריך להיות בתקן. דבר שני, בקשר ללקקן, ללקקן היה מאויש על ידי 4 אנשים, עד יום חמישי, בשעה זו היתה הוראה של אלוף הפיקוד לאיש אותו כל היום כולל הלילה, היו מאוישים שמה 4 אנשים, קצין ו-3 חיילים, כשההוראה היתה לקצין, שאחד מתוך ה-4 יכול להיות בלי בגדים ורק שניים צריכים להיות בכוננות סיידית, בנשר.

הורוביץ אורי: אחד בתצפית, אחד בכוננות.

אפי: ושניים יכולים להיות חופשיים, אחד מכין אוכל וכנ"ל. בקשר לבזוקות, היו שתי בזוקות כמו שגדעון אמר, בזוקה אחת שהיתה של המעוז היא לא היתה תקינה, עלומר הכוונת לא היתה מכוונת והבזוקה שהורידו מהגדוד שלכם, אז מה שקרה שמה של המצח היה רופף, ולכן היא גם כן לא היתה מדויקת. עכשיו היו כ-25 פצצות בזוקה סך הכל, משהו במספר הזה.

הורוביץ אורי: איזה סוגים דרך אגב?

אפי: אבל היו ב"ט, בט" היה בערך 6 כמדומני, היה שם זרחן, וזהו.

יורם פלוס: היה חב"ן, היה זרחן, והיה... .

אפי: זה מה שיש לי להוסיף בקשר להערכות.

יורם פלוס: הייתי אחראי על מצד ב', *אני יודע שיש לי מידע על מצד ב'...*

הורוביץ אורי: לא היה, את הבעיה של מצד ב'; כפי שהיא בראת לך לפני המלחמה?

יורם פלוס: טוב, מצד ב' שהגעתי שמה לחפיפה אז היה חפוז מאוד, כי ברגע שעליתי לתצפית לקבלת הסבר, אנשים כבר ירדו משם ובעלמו, כך שהסבר כמעט שלא היה עד שהתחלתי לזהות את המפות ואת התצלומי אוריר, ואת הבקורות שעליהם צריכים לשים לב, יי לא היה עם מי לשאול ואם מי לדבר, וגם לא הופיע שם אף אדם המודיעין של איזה שהיא יחידה להדריך או להטות איזה שהם קלים על מה צריך להשגיח במיוחד, מה קובע ומה לא קובע. מבסיוני ומה שאני מכיר ויודע לפי זה פעלתי. בקשר למקום עצמו, מצד ב' כל העמדות, כל הבונקרים היו חסומים, ותעלות רבות היו פחוץ לשימוש, היו בהם גדרות בפנים או שפשוט חסמן אותם, כך שבאיזה שהיא תקלה, או איזה שהיא תקרית ולו הקטנה ביותר, אז למצא מקום מחסה זה היה קשה מאד. אני היפשתי דווקא בכל המצד הזה, סתם ככה לשם עניין ולשם... . היפשתי לי איזה שהיא עמדה, העמדה היחידה שמצאתי זה היה העמדה של השלמקוב, שלא היה שם פלסקופ כן, אבל זה היה בכל אופן מוגן בלוחות פלדה מסכיב, אז זה היה העמדה היחידה, בעמדה הזאת בכנס אדם אחד בלבד. אנחנו חיינו שם שלושה.

עכשיו הקשר בין מצמד ב' למצמד א'; היה די רופף זאת אומרת לפעמים לא היה קשר, שהיה בדרך כלל קשר קרוי. באלחוט גם פה לא היו הוראות ברורות, פעם אחד נאמר להשאיר את המכשיר פתוח כל זמן שבמלאים, ופעם שניה נאמר רק במידה של כוננות או של משהו שמתרחש בתוך המכשיר עובד כל שעה לבצע שעת קשר, בדיקת קשר. עכשיו מלבד זה, אני כמפקד ומצמד ב' הייתי יוצא גם לסיורים, סיורי בוקר, מפאת חוסר אנשים, כי שמה היה חובה בזמן הסיור שייצא קצין ומש"ק. עכשיו משקי"ם היינו חסרים, לכן הייתי יוצא לסיור בוקר, סיור בוקר היה לפעמים בערך שעתיים או יותר מזה, לפעמים עשו את שני הסיורים ביחד, לקראת הסוף קראו כמה מקרים, לקראת יום כיפור, שעשו את שני הסיורים יחד אז הייתי בעדר מוצמד עצמך, מהמוצב עצמו, כמפקד הייתי בעדר משם כמה שעות בבוקר, ולפעמים אני קיבלתי אנשים שיש להם עיניים, אבל מבחינה להביע את עצמם בכתב ולכתוב דו"ח ומה זה היה בלתי ניתן, כי לא ידעו עברית או לא ידעו לכתוב, וכך שאני הייתי צריך לעשות את כל העבודה, הייתי לפעמים במצא שם כפעם כל היום, אז היתה אחת הסעבות שלי שהייתי חוזר למצמד א' הייתי גם מקבל תורבויות שמירה וכיוצא בזה, אחת הסעבות שלי היתה שמעמיסים עלי יותר מדי, קוטר כן, וזה התמונה במצמד ב', כמובן שהרגיעו אותי. גם כשהייתי בטסה, ודובר, אז לא ידעתי שאני אהיה מפקד מצמד ב', אבל בטסה שדבר איתנו הרב סרן שהוא כנראה הסמג"ד, הוא הרגיע אותנו בכל מה שמתרחש בגזרה ושכל צה"ל יבוא לקורתנו, ויום אחד הוא הופיע אצלי שם בתצפית שאל וזה, אז הבעתי כמה חששות של זה, ואין שום חשש של צליחה, וזה מה שאתה תראה פה, נרדולפינים, כי ראינו באמת דולפינים ביום או יומיים קודם, הוא אומר לי כן כל החשש מהצליחה זה רק דולפינים בסופו של דבר. זהו.

הורוביץ אורי: אני מציע שנחתום על ס' (ס' קטן) בשלב הזה, אז מי שיש לו משהו להוסיף שחושב שזה מהותי, בבקשה.

עבודי: לי יש משהו להוסיף. ביום חמישי לפני המלחמה, ערב לפני יום כפור, יצאתי לעשות טיפול שבדיים בטסה, עם הזחל"מ. הזחל"מ שמה, המכונאים לא אישרו אותו שהוא כשיר נתנו לי זחל"מ אחר, היציאה לכיוון טסה, יצא איתי עוד אדם אחד שיצא לחופשה, העסק הזה עם כל הטיפול השבועי הזה בגמר בשעות הערב, זה כבר היה חושך, לחזור חמרה לא היה ליווי, אז אני, כפי שאני יודע התעוררות שיש באזור הזה, שצריך זחל"מ עם, שני כלי רכב בלילה או עם אנשים לבסוע שם. איך שהוא, הוא שכנע אותי לבסוע הקמב"צ מהחסיבה, מהגרוד, תיסע וזה בסדר.

הורוביץ אורי: בסעת לבד, אתה רוצה לאמר.

עבודי: בסעתי לבד כל הדרך הזו, היה מחסום בדרך שעצר אותי לבדיקה, למה אתה ברסע?

הוא לא הרשה לי להמשיך, אמרתי לו יש הוראה מהקמב"צ שאפשר לעשות את זה ככה

לבד. טוב הוא התקשר איתו והרשה לי לעבור. הייתי צריך באותו ערב לאסוף את לקקן האנשים

מלקקן להחזיר אותם חזרה למצמד.

אני מגיע עד לפתח של לקקן ושמה קרה קצר כללי בזחל"מ והמנוע דמם, אין אורות, אין סטטר, אין כלום, ומהקפיצות של הדרך אז גם התדר ברח במכשיר, התחלתי לשחק עם המכשיר הקשר עד שהוא איך שהוא תפס, את הגדוד, והקמב"צ נתן שמה, במקרה עברו הסיור של הנגמ"שים, לעבור ולגרור אותי, משם. לא היה לי לא פנס, לא שום כלי איתות, מזל שאני קצת ידעתי איך המוצב בקרא בקשר, אחרת גם את זה לא הייתי יכול להסניר את עצמי, איפ"א א"ב באיזה ציר באיזה מקום, וככה גררו אותי למוצב.

אורי הורוביץ: יש למשהו להוסיף, אגיד.

גרעון גור: רציתי רק להוסיף בקשר לזחל"מ באמת. מבחינת תחזוקת כלי הרכב, זה היה למטה מכל בקורת, הזחל"מ הזה, זה היתה גרוטאה על ארבע, לא היה כמעט יום ללא תקלות, עכשיו ברור שלהחזיק זחל"מ במוצב כזה כשכל יום צריך לערוך בו תיקונים או שהוא יוצא ליום טיפול בגדוד, אז בכלל היינו בשארים בלי אף כלי רכב, ואותו כלי כב צריך גם לשרת את הסיורים, לבצע את הסיורים, לקפל את המוצבים השכנים, לעשות את כל הדברים, וכל זה עושה למעשה בהג אחד, גם לגבי הנהג העומס היה מעל ומעבר ליכולתו, היו יממות שלמות שהוא היה ישן שעות ספורות, וזה באמת מעמסה יותר מדי קשה, יש לנו מזל שגם לנו בהג ממושמע הוא לא עשה בעיות, אבל התחזוקה היתה גרועה מאוד, זה הגיע למקרה אחד אני זוכר, שהחליפו לנו כמה זחל"מים ואחד הזחל"מים נתקע, הודענו לגדוד שיבוא לחולית תחזוקה לתקן אותו, באו פעם אחת, כשהם הגיעו הסתבר שחסר להם בדיוק החלק המתאים, נסעו לגדוד בחזרה לטסה, זה מרחק של למעלה מ-30 ק"מ, כ-30 ק"מ, חירו הביאו את החלק, בסוף התברר שחסר עוד חלק, זה היה מן חלם כזה, במקום לבוא עם ארגז כלים שיהיה להם הכל, נסעו שלוש פעמים הלוך וחזור מהמוצב לגדוד עד שבסוף הצליחו לתקן את הזחל"מ. זה רק דוגמה לתחזוקה הגרועה ואיך שנעשתה לגבי כלי הרכב במוצב.

אפי: היה עוד דבר אחד במעוז שקוראים לו "אור יקרות", עכשיו בקשר לדבר הזה בכלל לא גיכני אותנו בדיוק איך מרעילים את כל הנושא הזה.

הורוביץ אורי: רגע בוא בשאל אותך שאלה, אתה לפני שהגעת הצוות הנדסה בכלל ידעת שזה קיים? אפי: ידעתי שיש משרד שקוראים יש "אור יקרות" ויש גריכים ללחוץ על הכפתור, יותר מזד לא ידענו טומ דבר.

הורוביץ אורי: מאיפא ידעת על זה? מי ספר לך?

אפי: היה כתוב שמה.

הורוביץ אורי: אתה יודע שלפי התקנות אסור היה לספר לר שבכלל קיים דבר כזה.

אפי: מה? אבל מופיע בתיק ממעוז.

הורוביץ אורי: אז זה המוצב היחידי שמופיע בתיק אם כך.

אפי: נוסף לכך היה שמה כל מיני ביירת, עדיין ממלחמת ההתשה, וכל מיני מספכים

ובוהלים, ככה שאף אחד בתקופה שאנחנו היינו לפחות בשנה האחרונה לא עשו

שם סילוק רציני של דברים שהם אקטואלים ולא אקטואלים, כולל מפות מתקופה של "מי אתה", בוא

בגיד ככה. עכשיו גם כן מצב של בטריות, לא היה מספיק ספר, במקרה שתהיה מלחמה של כמה וכמה

ימים, כלומר אני אומר לעצמי מתוך הנחה שזה יכול להמשך כמה ימים, הציוד של הרפואה היה בסדר,

כלומר עשינו בדיקה עם הרופא הקודם, עם אבי, עכשיו אריה הגיע רק בשבוע האחרון לפני המלחמה,

יומיים.

הורוביץ אורי: אריה, אולי תגיד כמה מילים בנושא. הערכה כללית על הציוד, ועל מידת הידע

שלך בציוד.

דר' אריה לינדברג: זה כבר דרוח למפקדת קצין רפואה, אבל לצורך החיך יר הזה, אז היה לי

ציוד מלא מבחינה רפואית, ציוד שהכרתי אותו, כי היה לי מספיק זמן לתרגל

אותו עד המלחמה, הבעיה לא היתה של ציוד, הבעיה היתה של פיזוי בפגעים, כי אף אחד לא תכנן

שמעוז יוכל להיות מנותק ויצטרך לעמוד ברשות עצמו מספר ימים, אז אצלנו למזלנו, מזל כולנו

הבעיה לא היתה חמורה כי לא היו הרבה בפגעים, אבל שוב במבט כללי על כל החזית, אז היו מעוזים,

מעוז ומזח בעיקר שהיה שבוע ימים ושמה הבעיה היתה חמורה, אצלנו מבחינת רפואה לא היו

בעיות.

הורוביץ אורי: אני רוצה לסכם את השלב הזה, גם כן בקיצור כיוון שלפי הערכתך זה גם לא השלב

המהותי, מה עוד שאנחנו למעשה את השלב הזה כיסינו בכל המוצבים, ויש דמיון

מפתיע, לא מפתיע אלא יש פשוט דמיון בקשר לאירועים של השבוע הראשון. אני רוצה לגעת רק

במספר בקורות, בקודה ראשונה זה העניין של הירידה וההכנה. בכון מה שציבתם פה ואני רק

רוצה להזכיר את זה כעובדה, לא להתנהל מכיוון שאני לא רואה את זה בתחום האחיותינו, ואני

גם לא יודע בדיוק מי האחראי על זה, על כל פנים הירידה על הקו היתה חפזזה מאוד. עוד

יותר מזה לא כפי שמתוכנן ולא כפי שנהוג בדרך כלל בקו הזה אפילו. אתם יודעים שזה היה ערב

חג ואחד השיקולים שכנראה היו במסכ"ל, ויש להניח שהיה בדרג גבוה מאוד השיקול היה

לעשות את ההחלפה מהר מאוד, מתוך מחשבה כללית שבאמת יהיה שקט. גדול בקו, אין שום סכנה

שיהיה משהו רציני, סוכם שיורדים תוך יומיים, ועושים את האימונים תוך יומיים, מה עוד שהיה

מתוכנן בדרך כלל שהאימון הזה היה לורך מיום ראשון עד יום חמישי, ורק ביום חמישי היו

מקבלים בדרך כלל את האחיות בקו, כלומר חל קיצוץ ביודעין על ידי המוסדות שטיפלו בנושא הזה,

ויש להניח שבדרגים גבוהים, וזה בהחלט בקודה לבקורת וזה הוזכר בכמה פורומים ואני

מקווה שיהיו לקחים מהנושא הזה.

נקודה שניה לגבי העברה בקו. אנחנו כולנו מכירים את העברה בקו, אנחנו יודעים

איך אנחנו מוסרים מוצבים כשמחליפים אותנו, אנחנו יודעים שזו נקודה רגישה

ובדרך כלל מי שהולך אהב ללכת מהר מאוד. אני מקווה שזה גם כן אחד הלקחים שיגיעו בדרך כלל-שהיא

ואני יודע שלפחות אצלנו בגדוד העברה, כשמסרנו את הקו בבקעה אחרי שעלינו מלמטה, לפחות שמה העברה היתה יותר טובה. ואני מקווה שזה ימשיך ככה לאורך ימים. עכשיו לעצם ההכנה בקו אנחנו היינו שותפים בגזרה הצפונית ^{כמובן} לאותם הרגשות ואם אני מנסה לעשות סיכום קצר אני הייתי אומר יותר מזה, זה הנקורת שהיום אנחנו מותחים, היא איך אומרים ביקורת בדיעבד, כי אנחנו הרי הגענו לקו אם אותה אירית שלווה שהיתה בקו, אם אותה אירית שלווה שהיתה בכל המדינה שהיתה באותה תקופה, ואם לאמר את האמת אז הנקורת שהיום אנחנו מותחים על הנושא של מסירת הקו והתדריך וכל מה שקשור בהכנות, בשבועיים לפני המלחמה, זה נושא רציני מאוד ללקחים, אבל אחד הלקחים הרציניים ביותר מזה, אולי שגם אנחנו אלה שמחליפים בקו צריכים להיות קצת יותר רציניים. ויותר בקודות בנושא החלפה אני לא רוצה לגעת, מכיוון שאני חושב שזה ממצא את הכל. אני מציע שנעבור לשלב הבא ונפתח את זה בתיאור שלך גדעון, אני רוצה לשמוע מכם עכשיו שלב שמתחיל מיום שישי בצהריים ובמשך למעשה עד לפרוץ המלחמה, זאת אומרת עד לפגז הראשון. אני הייתי מציע ככה גדעון, תתאר שלושה נושאים עיקריים, נושא ראשון, מה ההתראות שאתם קיבלתם? נושא שני, זה מה ההכנות שאתם בצעתם? ואולי לפני שנתחיל את כל זה, נבצע עוד שלב אחד שקודם לזה, תגש למפה למירשם של המוצב, ותנסה לתאר לנו את התירגול של כוונות ספיגה, איך אתם מאורגנים במוצב ברגע שנותנים כוונות ספיגה, לפי התירגולות שביצעתם לפני המלחמה. הכוונה היא לדעת כל אחד באיזה מקום הוא צריך להמצא כדי כשנגלע לשלב של פתיחה באש נוכל מהשלב הזה להתחיל להתקדם קדימה ולהזיז אנשים. אז אולי לפני שנתחיל גדעון תגש למירשם ותנסה להזכר, ואנחנו ננסה ^ליחד עם האנשים לאתר כל אחד בשלב של כוונות איפה הוא היה צריך להיות.

גדעון גור: (ביגש לתרשים) למעשה בכוונות ספיגה, מה שהיינו צריכים ^לעשות זה להשאיר כמה שפחות אנשים בחוץ, למעשה אנשים שחייבים להשאר בחוץ, זה היו המ"מ, לתפורס עוד עמדה או שניים שישלטו על הגזרה מסביב, גם כן רצוי על ידי אנשי סגל, כשכל שאר החיילים מרכזים בבונקר המרכזי, בבונקר החמ"ל, כל החיילים מאורגנים בצורותם כל אחד יודע לאיזה עמדה הוא צריך לגשת במידה ותהיה כוונות התקפה, בדרך כלל לאחר כוונות ספיגה, החיילים היו תמיד מתורגלים מייד לאחר זה לכוונות התקפה, וכל צוות ידע בדיוק איזה עמדה הוא תופס ולאן הוא רץ.

הורוביץ אורי: בא גדעון, נתחיל עכשיו למקם את האנשים לפי כוונות ספיגה רגילה, מה קורה ברגע שאתה מודע כוונות ספיגה, מי עולה לאן, מי נשאר איפה?
גדעון גור: בכוונות ספיגה מה שנעשה למעשה, אנצריך ללכת לעמדת הפלמ"כ, ^{וכוונות} לפועל למעשה לא הייתי שמה כי העמדה הזאתי מאוד מוגבלת מבחינת שדה הראיה, ולגמרי לא יעילה

לא שולטת בכלל מלבד על קטע קטן מהתעלה היא לא שלטה בכלל על הגזרה.
הורוביץ אורי: מי היה צריך להיות יחד אתך שם?
גדעון גור: אני הייתי צריך להיות לבד שם.
הורוביץ אורי: בלי קשר בלי אף אחד?
גדעון גור: קשר צריך להיות איתי, כן סליחה, קשר מספר 2 צריך להיות איתי, כשנעמדת החמ"ל נמצא קשר בוסף.

הורוביץ אורי: מי בדרך כלל בתירגולים היה צריך להיות אתר שם? אני פשוט רוצה להביא את האנשים במקומות, כדי שכולל מזה להתחיל.

גרעון גור: הקשר מספר 2 זה היה רמי,

הורוביץ אורי: רמי, איפה רמי? קוז רחמים, הבה. (היא יושבת)

גרעון גור: הוא היה צריך להיות איתי, לאחד מכן מעמדת גרעון. אז קאוותו זמן מי שבמצא

שמה, אם זה צריך היה להיות בדרך כלל מ"כ, אני לא זוכר שטית מי צריך היה להיות שמה.

הורוביץ אורי: זי היה מתוכנן להיות בעמדת השער, ברגע שיש כובנות ספיבה?

גרעון גור: בבונקר החמ"ל היה סמל עם כל.

הורוביץ אורי: גרעון, את השמות תתחיל לשים אחד על יד השני. בואו בתחיל את זה אחרת,

בואו נעשה את זה אחרת, זאתי צריכה להיות עמדת המפתח, שממנה אנחנו מתחילים רגע שנגיע לשלב של פריצת האש. אז אני מבין שהאנשים היו מחולקים גם לשיבה לפי בונקרים,

מבד שני היתה הוראה מפורשת אני מבין גרעון אצלך שאתה מרכז כמעט את כולם בבונקר החמ"ל ברגע שפורץ משהו. אז אני מציע ככה, נפזר את כל האנשים עכשיו לפי איך שהם היו מאורגנים

במיטות שלהם עם הצירוף שלהם לשיבה.

גרעון גור: טוב, אז קדימה, אני לא זוכר מי, (תהי) בבונקר החמ"ל מי שהיה איתי, אז אפי,

היה סמל שלמה יותם, (רוסט שלמה) היה קשר כחלבי יא, איפה הוא (מראה במפה)

כיוון שלא היה מספיק מקום בבונקר החמ"ל יז הקשר הזה היה מתחלף עם הקשר השני, שזה היה קוז רחמים, כל הזמן במצא אחד ליד מכשיר הקשר, מי עוד היה איתנו שם?

הורוביץ אורי: טוב חבר'ה בואו נעשה את זה אחרת, כדי שהעסק ילך יותר מוד. אני אקריא שם

שם, כל אחד יגיד איפה הוא היה באיזה בונקר. זגורי משה?

גרעון גור: שבע. לא לא, הוא לא היה בשלב הזה.

הורוביץ אורי: זה מהאורחים. הלאה, שמאל כהן, כנ"ל. עבודי מאיר,

עבודי מאיר: אני ישבתי במרפאה.

הורוביץ אורי: מרפאה. בונקר חאגיז, איפה תאגיז?

עבודי מאיר: מתחת למגדל התצפית.

הורוביץ אורי: פה? (מראה במפה)

עבודי מאיר: כן. זה הבונקר מתחת למגדל התצפית.

הורוביץ אורי: הלאה. כרמלי? סאלוהחיים. רגע רגע אחד איפה הוא היה במסבחה פה?

גרעון גור: לא, לא לא, פה בבונקר הזה.

הורוביץ אורי: יש, הלאה. רגב חיים.

גרעון גור: הוא היה חובש, הוא הוחלף אחר כך.

עבודי מאיר: אני החלפתי אותו

הורוביץ אורי: בקיצור עם פרוץ הפלחמה הוא לא היה.

- הוא לא היה. אני גם כן לא הייתי. י"ג
- הורוביץ אורי: קדימה, לוי רפאל, חבר'ה קדימה, לוי רפאל.
- גדעון גור: לוי רפאל. בבונקר 5.
- הורוביץ אורי: בונקר 5. חבר'ה מדברים עכשיו על כוננות. מה זה? דובלת ישראל.
- דובלרו. י"ג
- הורוביץ אורי: איפה הוא? פה. קדימה הלאה.
- לא לא הוא לא היה איתנו, הוא היה שמה, עם. י"ג
- הורוביץ אורי: איפה זה שמה? שם
- הוא היה איתי, הוא ישב איתי בבונקר בח"ל בתוך הפוכה שמה. איפה ששמת את השם. י"ג
- הורוביץ אורי: פה?
- כן זה הנח"ל. י"ג
- הורוביץ אורי: יש. הלאה. שטנברג יצחק.
- הוא היה בתאג"ד. בתאג"ד מתחת לעמדת תצפית, לא לא, שמת אותו בסדר. י"ג
- הורוביץ אורי: סליחה, אתה צודק, תאג"ד זה כאן אמרנו (מראה במפה). עפרים בנימין.
- 50 אני חושב שהוא היה. י"ג
- הוא היה תאג"ד, אני חושב. י"ג
- הורוביץ אורי: תאג"ד. קדימה, אריה ליבנר. תאג"ד, אנחנו ממלאים את התאג"ד. שרובי.
- זה אחר כך. י"ג
- הורוביץ אורי: שרובי זה מהאורחים. סיטון ציון.
- ב-5, ב-50. י"ג
- הורוביץ אורי: גלילי? גלילי מורדכי.
- בצ"ל. י"ג
- הורוביץ אורי: יעקב תמג. תמג. שם מוזר, אבל מכירים.
- רגע רגע. כן, כן, יעקב סל זה למטה. י"ג
- הורוביץ אורי: זגורי משה כבר דיברנו. רגב חיים?
- הוא החובש, הוא לא היה. י"ג
- הורוביץ אורי: אה, הוא לא היה. וזגורי משה?
- גדעון גור: הוא אחר כך, הצטרף.
- הורוביץ אורי: אחר כך. זגורי משה, יש פעמיים אז זה טעות. פקיעון דביאל.
- בתאג"ד הוא ישב. לא, לא, בח"ל. י"ג
- הורוביץ אורי: בח"ל זה פה (מראה במפה). משה וירצבורגר.
- בחי"ל, בח"ל הוא. י"ג
- הורוביץ אורי: בח"ל, טוב. גשש איברהים?

בז'רון 5, ב-50.

אליהו אל קריס, איפה?

נח"ל.

לא לא, לא, חבר'ה אנחנו אחר כך נעביר כשנגיע לשלב הזה. טל שמעון?

אורח.

אורח. בן-אגם היה כזה? בן אגם שולמ?

אולי זה היה מצרי, אחד.

נר לא זוכרים. כהן סלומון?

בחאג"ד.

צ'ארלס בן קסוס, נר?

ב-5.

כהן סלומון, זה החובש היה בחאג"ד. גבי אנחנו אומרים היה בחור?

כהן צירון?

ב-5. 50.

פלוס יורס?

50.

50. זה הפך להיזוח מ-5 ל-50.

זמ תמיד היה 50.

סנש' דוד?

אורח.

א. כמה אורחים שלכם היו. ישראל יצחק, גם אורח.

מה פתאום. נח"ל.

נח"ל.

זה היה עוד אחד משגיח כשרות, איפה הוא?

רבע מה עם סיטון?

סיטון צירון לא מופיע פה.

למה?

יש, פה. סיטון ישנו. מי עוד, חבר'ה. רבע אחד רבע אחד. מי חסר?

תרשמי את השם ונכניס את זה לפתקה, איפה הוא? עודד משה. חבר'ה

רבע, אחד, רבע אחד, בראו נעשה סדר, קודם כל מי שישנו כאן ואיננו ברשימות.

חאג"ד,

שם? איך?

11/1

הורוביץ אורי:

11/2

הורוביץ אורי:

11/3

הורוביץ אורי:

11/4

הורוביץ אורי:

4

הורוביץ אורי:

11/5

הורוביץ אורי:

11/6

הורוביץ אורי:

11/7

הורוביץ אורי:

11/8

הורוביץ אורי:

11/9

הורוביץ אורי:

11/10

הורוביץ אורי:

11/11

הורוביץ אורי:

11/12

הורוביץ אורי:

11/13

הורוביץ אורי:

11/14

הורוביץ אורי:

11/15

הורוביץ אורי:

עודד משה:

עודד משה.

הורוביץ אורי:

עודד משה. הכיני פתק עודד משה. מי עודד? אתה אורח? הוא מופיע

כאן בצד. לא מופיע. אז תרשמי גם שויצר. מי עודד? יצחק עזרא.

בסדר בסדר. רגע אחד אתה בשלב המלחמה היית? לא אז אין צורך לרשום.

2:

אני מציע לך שתחלק את הכוחות של האורחים, את האורחים לפי כוחות.

הורוביץ אורי:

נו אז קדימה, קדימה חכריה, כואו נעשה קצת סדר.

1/4

תרשמי עוד אחד. חיים צברי.

הורוביץ אורי:

מי?

רגע אבל הם הופיעו ממש ברגע האחרון של.

1/2

בסדר גמור. להם השתלבו יותר מאוחר. אני רוצה לחלק אותם לפי קבוצות.

הורוביץ אורי:

זבורי משה. לאיזה קבוצה הוא שייך?

חרמ"ש.

1/4

שמואל כהן?

הורוביץ אורי:

לא מופיע הופעת אורח.

1/4

כרמלי יצחק? שרונני? גלילי? טל שמעון? סנש? חרמ"ש.

הורוביץ אורי:

יעקב (חמק)... שייך לכאן, זה עוד קבוצה נפרדת, טוב

אנחנו נסדר אותם בצד, ^עבינתיים לא יפריעו. כרמית, תרשמי פייג יעקב. טוב זה המצב.

גדעון אני מציע ככה, גש תשב במקום. חכריה אחרי שגמרנו עם השלב הזה שאני מקווה שהוא

יהיה השלב הכי קשה, כי יותר לא זוכרים.

שטפולר?

הורוביץ אורי:

שטפולר ישנו, בינתיים שמתי בצד, כי אמרו לי שהוא יגיע יותר מאוחר.

מי? שטרמברג, לא.

1/2

שטרמברג, מה אחרי?

הורוביץ אורי:

הוא נמצא בבורנקר חמ"ל. תאג"ד סליחה.

1/2

טוב, באו נחזור רגע לשקט שהיה קודם. גמרנו את השלב של

הורוביץ אורי:

ייני ונתחיל, גדעון יתחיל לתאר את הקטע שמיום שישי ועד פרוץ המלחמה.

הכרונה היא, אני חוזר עוד פעם על מה הכרונה לכסות כאן, כאן אני רוצה שתתייחסו כולכם,

כמוכן מי שחושב מה להוסיף, אין צורך לסתם לדבר, הכרונה היא לכסות א. מה ההתראות שקיבלתם?

ומה ידעתם בכלל על הכוננות? מצד שני מה ראיתם ומה שמעתם בשטח? ודבר שלישי זה אין

התארגנות כששמעתם וכשנודע לכם מה שנודע, אם נודע? ברור, נגיע עד לשלב שנפתחה

האש, כל אחד יכסה עד לשלב הזה, ומשם נמשיך הלאה לפי שלבים. גדעון בבקשה.

גדעון גור:

ביום שישי בבוקר התקיימה הפעילות השיגרתי, היינו בכוננות, כוננות

ייתר גבוהה, שזה כלל תפיסת שלוש עמדות נ"מ, עמדות התצפית

היו מאויישות, המוצבים השכנים מצמד ב' ולקקן. באותו יום איישנו כבר את לקקן על ידי

קצין ועוד עשרה או אחד עשרה חיילים שקיבלנו כחגבורת מהגזרה הצפונית, חלק העברו מספר

כוחות.

הורוביץ אורי.

מחי נכנסו למוצבי

גדעון גור:

נכנסו ביום שישי או ביום חמישי כשאנחנו שלחנו אותם.

אפי:

אתם שלחתם יום או יומיים קודם,

גדעון גור:

ביום חמישי, אחר הצהריים, למעשה כבר כלילה.

ביום חמישי. אז הם נכנסו ביום שישי בבוקר. מיום שישי בבוקר נתפס

לקקן מוצב לקקן על ידי הקצין גבי, ועוד עשרה חיילים. זה היה

לאחר הביקור של גודודי, שבו הוחלט לאיש קבע יום ולילה אח מוצב לקקן. הם תפסו את

המוצב. עד כמה שאני יודע, ניסו לשפר קצת את המוצב כדי להכין אותו, שיהיה אפשר לישון

בו. כי הוא היה מוצב מאוד לא מאורגן, פתחו בונקרים שהיו סגורים, היה שמהן העבירו להם

אספקה של מים. מצמד ב' תפס את אותם העמדות שהוא תפס קודם, אותו מספר האנשים, רק נקראנו

לכוננות יותר מוגברת, פשוט לראות מה שקורה.

הורוביץ אורי.

כמה זה התכנס, מה דרשו מכן בפועל לכצע?

גדעון גור:

כפועל מה שהיה באותו יום באותו בוקר, ביצענו שוב פעם את סיור

אגם המר הצפוני והדולמי יחד. זה היה לאחר שגילו עקבות וחששו מחזירות,

אז עשינו את הסיור הזה מכה אחת.

הורוביץ אורי.

איפה גילו עקבות? אצלכם?

גדעון גור.

גילו באחת הגזרות, לא אצלנו, אנחנו עברנו לא מצאנו שום דבר

שמה, זה היה סיור ארוך שגמרנו אותו בסכיכות השעה 22.00, לאחר מכן

חזרנו למוצב והיתה פעילות שיגרתית תפסנו יותר עמדות כפי שצינחי עמדות הנ"מ, היו

מאוישות שלוש עמדות נ"מ, ועוד עמדת התצפית והפעילות השיגרתית. למעשה לא היו אנשים

הרבה פנויים במוצב לשאר העבודות, ניקוי כלי נשק, לקראת ערב אז קיבלנו כמוכן בערב היינו

מקפלים את התצפית של מצמד ב', לקקן נשאר במקום שלו, גם כן היתה כוננות די גבוהה, אותם

עמדות, יותר עמדות מאוישות כלילה, אני זוכר שהיה צריך להיות קצין בעמדת התצפית רוב

שעות הלילה כי כל הזמן דרשו מאיתנו מהגדוד דיווחים האם אנחנו רואים משהו חשוד, אפי

יצא, היינו שני קצינים אפי ואני, אפי יצא באותו לילה לסיור לילה בין פודקן ולקקן שני

נגמשים ואני בילה את רוב הלילה, או חלק מהלילה ער, חלק בתצפית, הייתי עולה כל

פעם לראות אם רואים משהו. שוב אני מדגיש שלא ראינו בצד השני כל פעילות מיוחדת, ראינו

תנועה של כלי רכב די רחוקה אבל שום דבר שחורג מהשיגרה.

הורוביץ אורי.

גדעון לכם היתה תצפית דרך הסמך של העצים, לטרוח רחוק? או שראיתם

רק את מה שקרוב מאוד?

גדעון גור:

לא היתה לנו תצפית, לטרוח רחוק למדי, היתה לנו משקפת של 120.

הורוביץ אורי:

רגע אני רק רוצה להבין. מול מצמד ישנו סכך של אקליפטוסים, השאלה

אם ראיתם בטרוח ישר לפניכם או שראיתם לכיוון האגם או צפונה יותר?

בדעון גור:

היו שמה חורשות עצים בטווח הדי קרוב, ממש על גדות התעלה. ברוך
 שלתוך הסבך לא ראינו, מלבד פה ושם קטעים, הקו של המצרים היה פרום
 בעיקר על ידי עמדות של חיילים בודדים, לאורך התעלה, אז כל עמדה כללה בין חייל לשלושה
 חיילים, ובנוסף לזה היו הרמפות שלאורך התעלה, היו כמה עמדות צליחה, מקומות צליחה
 ירידה לצליחה טנקים, צפונה מאיתנו, אבל אפשר להגיד ששדה הראיה שלנו היה די טוב, לאחר
 קטע העצים הראשון, היה שמה שטח של דוור-סולר שדה התעופה, לשמה היתה לנו
 תצפית די טובה, היו שמה כוחות די גדולים של חיילים, לא מעבר לרגיל, כל הזמן היו שמה
 כוחות של חיילים, ראינו משאיות קצת באות ונוסעות, לא ראינו תנועה גדולה במיוחד של הכוח
 חיילים או כלי נשק שום דבר חורג מהשיגרה לא היה. ולאחר מכן היה שוב איזה קטע של
 צמחיה של עצים, שמעבר לא ראינו לטווח די רחוק, אפשר להגיע את הקו השלישי, הקו הראשון
 זה היה ממש על התעלה של עמדות חיילים והרמפות, הקו השני שלהם זה היה אזור של הקו של
 שדה התעופה דוור-סור, שמה היו עמדות טילים, היו שמה גם עמדות של תוחמי נ"מ וכמורות
 יחסית גדולות של חיילים, אבל חיילים שהיו כל הזמן, והקו השלישי שהיה קרוב לקו האופק
 מאחרי שהראינו את הצמחיה השנייה, היה שטח די גדול של מדבר, שהיה לנו תצפית עליו, כמוכך
 זה כבר היה תלוי באפשרויות הראיה, כי היה הרבה פעמים אובך, שמה היו, היה קו גם כן
 של עמדות טילים, היו שמה רדארים, אליהם התצפית היתה די, לא קלה ביותר, אבל שוב גם שם
 לא ראינו פעילות חודגת מהשיגרה. בלילה של יום שישי אז קיבלנו הוראה לעשות, כפי שציינתי
 את הסיורים, בין פודקן ללקקן כל הלילה, לעשות, למקם מארבי דמי, את הסיורים האלה ביצע
 אפי, למחרת עם שחר היינו צריכים לבצע גם סיור האגם המר הגדול, סיור צפוני ודרומי, גם
 כן עוד פעם זה יום אחרי יום היה את אותו סיור ארוך, את הסיור הזה אני ביצעתי, אנתנו
 במרנו את הסיור הזה, זה היה ביום בשבת של יום הכיפורים, בבוקר, בערך בשעה 10.00, חזרתי
 למוצב, מלבד הכוננות הרגילה שהתריעו לה עלינו, כלומר שהקתה נמשכה כבר כמה ימים, לא
 היתה כוננות מיוחדת, לא קיבלתי שום הנחיות מיוחדות, חזרנו מהסיור אני הלכתי להתקלח, גם
 אנשי הסיור הלכו קצת לנר, הייתי בעמדת החמ"ל כשבשעות הצהריים הגיעו אלינו צורת ההנדסה,
 זה שמעון טל, שדוני יובל, ואדיה. הם באו בשביל לבדוק, אני קצת נחתי על המיטה, הם באו
 לבדוק את הנושא של "אור יקרות", הם רצו שנבוא איתם לשטח, אני הצטרפתי אליהם, יצאנו, גם
 אפי הצטרף אלי, יצאנו לבדוק את, היה איזה מוצב דמי, צפונית לנו ששמה היתה, היו
 ממוקמים המיכלים של "אור יקרות", וניגשנו לבדוק את זה עם הנגמ"ש. במוצב נשאר סמל
 המעוז והאנשים שהיו במוצב. זה היה בסביבות השעה 12.00 בצהריים, אם אני לא טועה.
 טוב, כשבאום זה היה בסביבות 12.00, עד שיצאנו. יכול להיות 13.30. יצאנו הלכנו לשם
 לבדוק את הנושא הזה שם הם בדקו שמה, ראו שהאור יקרות" לא תקין, אולי אחר כך הם נתייחסו
 לזה. באמצע שהיינו שמה קיבלנו הודעה, קראו לי מיד לחזור למוצב לא הבנתי מה קורה, לא
 רצו למסור לי בקשר, חזרנו מייד למוצב והודיעו לנו, רק אפי ואני כי חשכתי שצריכים אותי
 ולא את שאר החבר'ה, אנשי הנדסה, חזרנו למוצב ואז הודיעו לנו להתכונן לכוננות ספיגה.

אג"מ-מה"ד-היסטוריה
 הד - 156

ש מ ר
 - 20 -

בהתחלה כוננות נ"מ, אבטחת נ"מ, ולאחר מכן כוננות ספיגה. הסמל כבר ארגן את האנשים
 במוצב לקראת זה.

הורוביץ אורי: רגע אני רוצה להבין. כוננות נ"מ נתנו לכם במפורש?

גדעון גור: כוננות נ"מ, מייד התחילה ההפגזה ואז כוננות ספיגה.

הורוביץ אורי: רגע, רגע, אני מניח שהייתה כאן אי הבנה מכיוון שבערך שלב של חצי שעה לפני פרוץ המלחמה צה"ל הכניס שני מטוסים לצילום, הייתה צריכה

להיות כוננות ספיגה כצידינו בגלל שמטוסים שלנו נכנסים לצלם.

אורי: אני חושב שזה היה צריך להיות כוננות נ"מ.

הורוביץ אורי: לא יש לי הפתעות בשבילך זה כוננות ספיגה. אני במקרה יודע מה

הייתה ההוראה מאלוף הפיקוד, אז אני יודע במה המדובר. אבל לא נורא
 חברה, יש הפתעות. כן גדעון.

גדעון גור: למעשה, כיוון שהייתי מחוץ למוצב אני לא יודע מה בדיוק ההוראות, של

איזה כוננות היתה כי קראו לי מייד לתזור למוצב והכמל מסר לי שעל

כוננות, אני לא זוכר אם ספיגה או נ"מ, מיד, לא היה לנו קשר אלחוט לחברה של הנדסה,

באותו זמן בדיוק באה זלדה שגם אותם הזעיקו עם החבר'ה האלו ארבעה חבר'ה שמה ברשות

זגורי, שהם באו עם הזלדה, קראו להם מייד להתקפל, הם היו בחציית אני מבין הם יספרו על

זה, והם ^{היו} בדרך את החבר'ה מהנדסה. עוד נקודה לפני כן, היה אצלנו במוצב גם טנק פינורי

מוקשים, המפלצת שבר היו יעקב טל ויעקב פייג, הם באותו יום, יום כיפור, נקראו להתקפל

לגדוד לטסה, הם התורכחו קצת כי לא הבינו מה קורה פה, מה פתאום ביום כיפור צריכים לנסוע,

וזה בסוף אמרו להם שהעניין רציני ושהם צריכים להתקפל. הם התחילו לנסוע לכיוון טסה,

בדרך הם נתקעו, נתקע להם הטנק, והם חזרו ברגל, הוא נתקע איזה ק"מ צפונית מזרחית למוצב

הם חזרו ברגל, למעשה, תפסה אותם ההפגזה בשעת, בשעה שהם חזרו משם, באותו יום מה שעוד

היינו צריכים לבצע, אני זוכר היה אצלנו גם טרקטור אזרחי, משה הטרקטוריסט נמצא פה,

נתנו להם גם הוראה לצאת לטישטוש, אני לא זוכר מה, תכף הוא ימסור, והיו צריכים לתת להם

ליורי של אנשים למעשה לא היה לנו אנשים בשביל לתת לליורי לנושא הזה, יותר מאוחר שלחו

איזה שהיא חולית אבטחה מהגדוד או מאיזה שהוא מקום שהיא תאבטח אותו. החוליה הזאת למעשה

קיבלו אותה, הם היו עם איזה טנדר, קיפלו אותם זמן קצר לפני פרוץ המלחמה והם לא היו שמה,

עכשיר אנחנו כשאנחנו התקפלנו למוצב אז למעשה כל האנשים כבר היו בעמדות, זה הסמל

שלמה יוסט, דאג להכין את כל החבר'ה, חלק אותם בהתאם לעמדות, אני עליתי מיד, הורדנו

גם את התצפיתן ותפסו עמדות נ"מ, אני עליתי לתצפית לראות מה קורה, האם רואים משהו בצד

השני, למעשה אני יכול להגיד שאפילו ברגעים האחרונים לפני ההפגזה, לפני התחלת

ההפגזה לא ראיתי שום דבר מיוחד בצד השני, העמדות של החיילים שלהם שעל גדות התעלה

היו מאוישות ובאותו יום שמנו לב כל הזמן לזה, נדמה לי שמתוך ארבע עמדות שחמיד היו

מאוישות היו מאוישות שלוש מהם, הם ^{היו} פעילות שיגרתית ביותר, הסחובו בלי חגור,

בעמדות שלהם, וכך דירוחתי שאני לא רואה שום דבר מיוחד בצד השני, אני הייתי על מגדל

התצפית והתצפיתן הורדתי אותו למטה.

כשהייתי במגדל בינתיים ראיתי את הזלדה שהגיע למוצב, היא אספה את אנשי הנדסה. בדיוק באותו זמן ראיתי ששה או שבעה מטוסים חוצים מכיוון לתעלה, מכיוון מערב לכיוון מזרח. כרגע הראשון הייתי מופתע לא הבנתי מה זה חשבתי זה מטוסים שלנו, הם עברו בטיסה נמוכה מאוד, אני זוכר הודעתי בקשר שראיתי מטוסים עובריים, ומיד באותו רגע התחילה ההפגזה. אני מייד קפצתי מהעמדה, מהמגדל חצפית, כמה דקות אחרי זה המגדל נפגע, אני ירדתי לעמדת הפלסקופ ^{כרוסטיק} ישבתי שם, כשהתחילה ההפגזה כולם ירדו לבונקר, טוב החיילים הורכזו בבונקר החמ"ל עד כמה שאני זוכר, ^{לאלו} איש ^{לנו} לא זוכר מי זה היה, אבל השארנו גם בעמדות הקפיות, אנשים היו בשתיים או שלוש עמדות כדי לראות מה נעשה מסביב, רישבו בשפניות שפופר העמדות האלו. התחילה הפגזה די מרוכזת, אפי בא הצטרף אלי לעמדת הפלסקופ ^{כרוסטיק}, אני משם היה לי קשר לעמדת החמ"ל, דיווחנו. מייד לגדוד שמפגיזים אותנו, זה היה קצת ההלם הראשוני, והבילבול הראשוני, לא ידענו מה קורה פה בדיוק, האם זה מלחמה או הפגזה קצרה, היתה הפגזה די מרוכזת, טוב בזה נפסיק או ש.

הורוכיץ אורי: מה שאני רוצה עכשיו לשמוע זה א. לשמוע את כל הקבוצות שהצטרפו למוצב, ישנם 12 אחוז במוצב. וב. לשמע מחיילים מה ידוע לכל אחד, הכוונה שלא כל אחד יספר את הסיפור, אבל מה לא ידוע לכם בכלל מצב כוננות? איפה היה....., הודיעו לכם שתהיה מלחמה, לא הודיעו, איך רגעתם, גדעון הסכים למסור מן תדריך לא הסכים למסור תדריך, אם בכלל היה..... ואיך לזה?

אלקדם אליהו: בזמן ההפגזה, בכלל לפני זה, היתי חצפיתן, אז היתי חצפיתן באותו רגע ואני ראיתי משהו מוזר מעבר לתעלה. קראתי לחבר שלי, שהיה גם חצפיתן אמרתי לו שיסתכל מה שאני רואה, אז הוא גם ראה את זה וישר דיווח יותר הלאה, למעלה. אחרי כמה רגעים ירדו כל החצפיתנים, זאת אומרת אני והוא, למה שאמרו לנו לרדת, מפני שיש כוננות, אני הלכתי לעמדה 5, וכא אלי גדעון ואומר לי מה ראיתם, אמרתי לו ראיתי משהו מוזר, אז הוא עלה למעלה והסתכל, לא עבר כמה רגעים שהסתכל ראיתי מטוסים, שני מטוסים פנטום נדמה לי בתעלה בגובה נמוך, ואחרי זה התחילו לירות ואז ראיתי את גדעון יורד מהחצפית מהר. ונשארתי אני בעמדה 5 תחת האש שמה קרוב לאיזה שלוש שעות היתה התחלת אש, אחר ל זה חזרתי לבונקר כדי שיגידו לי מה לעשות. וזהו זה.

שמעון טל מהכנת של הנדסה שהצטרף - אצלנו כהיחידה, ביפנת, התחילה כוננות כבר ביום שישי בשעות הבוקר, רק בשעות הערב קיבלנו הוראה להכין ציוד ולרדת לבדוק שתי מערכות "אור יקרות" שהיו אחת באזור חזירן צפונית לחזירן, ואחת בערך 400 מטר צפונית למצמד. היתה כוננות בסך הכל זה מה שהיה ידוע לנו ואמרו לנו לבדוק את המערכות להכין אותם להפעלה, ולחזור לרפידיים לאוגדה ולקבל, לחכות להוראות.

הורוכיץ אורי היה לכם ציוד להכנת המערכות או שרק באתם לבדוק אם זה תקין או לא?

שמעון טל:

היה לנו ציוד להכנת המערכות. היתה בעיה שם במערכות האלה, איך להפעיל אותם כלומר מבחינת המיטענים שהיו צריכים להצית את הדלק, לא היו ברור, המיטענים התיקניים, לא היו קיימים מתחת לפני המים ובשביל להכניס אותם מתחת לפני המים היו צריכים להשתמש בצוללנים. אחרי כל ההכנות בסביבות שתים עשרה בלילה, ירדנו דרך תל-נוף לפיקוד הצטיידנו שם בעוד חלק מהציוד בשביל המיטעני הצחה וקיבלנו הוראות להמשיך לרפידים לאוגדה, הגענו לאוגדה זה היה בסביבות הבוקר כבר, וקיבלנו הוראות להמשיך ישר לתעלה בשביל לבדוק את שתי המערכות האלה. עברנו דרך טסה, דרך אגף היינו צריכים רק לבדוק את המערכות האלה, ואת המטעני הצחה שהכיאנו היינו צריכים להשאיר, אמרו לנו להשאיר בריפידים / משנחזור נחכה להוראות, במקרה שנצטרך להפעיל את זה נחזור בחזרה לקו. עברנו דרך טסה, תיאמנו קשר עם החטיבה שם, המשכנו לכיוון חיזרון אספנו משם את מפקד המעוז, נדמה לי שהוא נהרג, והוא בכלל לא ידע על קיום המערכת הזאת, לקחנו אותו נסענו לכיוון המתקן עצמו, עכשיו בשביל להעביר את העסק למתקן הזה יש שתי אפשרויות הפעלה אחת מתוך המעוז, חשמליה, ואחת במקרה שהמערכת החשמלית לא עובדת בצורה ידנית מהמתקן עצמו. בדקנו את המתקן הזה, המתקן הזה לא היה תקין, כלומר הפעלה חשמלית לא היתה תקינה בגלל שהקופסת הפעלה היתה במעוז חיזרון א', הוא הצפוני והוא היה המעוז המדולל, וכשהעבירו את העסק למעוז הדרומי שהיה מאוייש אז בסך הכל לקחו את הקופסת הפעלה וניחקרו את כל הקבלים החשמליים והתקינו אותה שמה בכונקף חמ"ל, בדיוק תלו את הקופסה. הכנו את המערכת הזאת להפעלה ידנית והמשכנו לכיוון חיזרון, לכיוון מצמד, הגענו לכיוון מצמד, לקחנו את המפקד שם גדעון ואח הסגן שלו אפי נסענו עם הזחל"מ שלהם למתקן והתחלנו לבדוק, עכשיו ^{לקחו את} ~~גברו מכשיר~~ קשר בשביל לבדוק את ההפעלה החשמלית מהמעוז עצמו. בדקנו את ההפעלה החשמלית היא לא היתה תקינה, באותו רגע קראו לגדעון לחזור למעוז עצמו, והוא נסע עם אפי, אנחנו אמרנו לו שאנחנו כונסים מיד ברגל רק אנחנו מכינים את המערכת להפעלה ידנית, הם נסעו נשארו שלושתינו, הכנו את המערכות להפעלה ידנית, באותו רגע ירדנו לקו המים. היתה מחשבה לפני כן במקרה שנצטרך להפעיל את הדלק, להשתמש ברימון זרחן. ירדנו לקו המים פשוט בשביל לבדוק עמדות, לתכנן לנו פחות או יותר במקרה שנצטרך להפעיל את העסק מאיפה נעשה את זה. באותו רגע לפי הערכה שלי זה היה ב-13.55, אנחנו הדגשנו איזה תכונה של חיילים בצד השני, הם פשוט הבחינו באנו והתחילו לדבר בקול רם יותר, והתחלנו, בדקנו את מה שהיינו צריכים והתחלנו לכוון לכיוון המעוז, בדרך עברה הזלדה עם החבר'ה מהחרמ"ש, היה איזה ויכוח קצר אם להעלות, הם עצרו לנו בשביל לקחת אותנו למעוז, היה איזה וויכוח קצר אם להעלות, מה יותר כדאי להמשיך עוד כמה מאות מטר ברגל או; להלכלך מהאבק או שלטפט על זלדה שזה בכל, אבק בפרוש אבק. טוב הם שיכנעו אותנו לעלות בדיוק שירדנו מהזלדה ומשרצינו להכניס את הציוד שלנו לטנדר, עברו המטוסים מעל למעוז ונפל הפגז הראשון. ונשארו במוצב כבר, ברגע שהתחילה האש אנחנו לקחנו את הנשק שלנו את הקטדות רצנו לבונקר חמ"ל וחיכינו לאידיה פשוט.

הורוביץ אורי: מישהו מן הקבוצה של החרמש"ניקים.

זגורי משה: מפקד הזלדה (חרמ"ש): הייתי בשבוע חופש, עד יום שישי, ביום שישי

בבוקר לא הספקתי לקרא את העיתונים על כוננות. הגעתי בחמש אחר הצריים לפלוגה שלי, בטלויזיה לא הדגשה ממש כוננות. ב-20.00, בסביבות השעה 20.00, אף אותנו המ"פ והודיע שיש כוננות ג'. ידעתי שזה כוננות מלחמה, אבל לא התייחסנו ממש ברצינות לכל הדבר הזה. צמתי ואז בשביל לאזור, לאסוף כוחות ליום המחרת הלכתי לשון. העירו אותי ב-שתיים וחצי כרגיל יצאתי לסירור בוקר, סיררנו את הסירור, בסירור הדגשנו בתכונה מאוד לא שיגרתית.

הורוביץ אורי: באיזה גזרה עשיתם את הסירור?

זגורי משה: גזרה הדרומית של הגזרה המרכזית, כלומר ממצמד עד אזור אימעיליה.

הורוביץ אורי: עד אזור פודקן.

זגורי משה: עד אזור פודקן. סיררנו את הסירור התמקמתי ב-92.5, קמ' 92.5

של התעלה, בדיוק מול מוצב הצינורות, ולאורך תעלת המים המתוקים, ורק הדגשנו שיש תכונה לא שיגרתית של, בצד השני.

הורוביץ אורי: כמה זה התבטא?

זגורי משה: פתאום, המון חיילים, וזה לא היה רגיל. המון חיילים על הרמפות.

נסענו והם פשוט הסתכלו עלינו איך שאנחנו נוסעים, ולא ראינו טרקטורים, שרגילים היו לעבוד, לא ראינו תושבים כפריים, התמקמנו בעמדה, והאזור שלנו היה שקט מאוד. לקראת הצהריים ראינו קבוצות של חיילים פתאומי עם קסדות חגורים, גוררים כל מיני מיקלעים, לא התייחסנו, דיווחנו כמוכן על זה, אבל לא התייחסנו ממש ברצינות. ב-12.30 אז אני כבר סיימתי את תפילת הבוקר שלי, והלכתי קצת לנוח בתוך הנגמ"ש. התצפיתן גילה שיש כלים, בדיוק לא זיהינו שזה כלים, אבל ראינו שיש רשתות הסוואה, דיווחתי בטלפון לגדוד והמשכנו לישון, לא קיבלנו הוראות מיוחדות. החייל המשיך לצפות ואני המשכתי לישון. ב-13.45, פתאום, ראינו שהחיילים נכנסים מתחת לרשתות ופולים לכלים, ואז היה ברור לנו שיש כלים מהצד השני.

הורוביץ אורי: הם הסירו רשתות, או שעדיין היו מוסווים?

זגורי משה: עדיין לא הסירו רשתות, רק ראינו שניכנסו מתחת לרשתות, ונכנסו

לכלים, עליתי לנגמ"ש על מנת לדווח לגדוד ואז התקשרו אלי מהגדוד

לכוא לכביש, יצאתי עם הכלי לכביש ולהשאיר תצפית קרקעית, אמרתי שיש דבר דחוף למסור אמרו לא אל תמסור שום דבר, תכוא לכביש. יצאתי לכביש חיכה לי שם קצין מהפלוגה עם נ"נ. והוא מסר לי שיש מצב מלחמה, וב-16.00 לקפל את התצפית ולהכנס למעוז מצמד. חזרתי, בדרך, חזרה פתאום אני רואה את החיילים צועקים לי; יורים עלינו, מכורנים אלינו את הקנים, ושכבר הגעתי אז היו הקנים מכורנים אלינו בלי רשתות הסוואה.

הורוביץ אורי: הצלחת לזהות כבר, איזה כלים?

זגורי משה: טנקים פשוט טנקים.

הורוביץ אורי:

היו טנקים בעמדות, לא מוסרויים? לא מוסרויים. טנקים, בפרוש קנים מכרונים אלינו, ראינו אותם בבירור.

זגורי משה

אספתי מיד את החבר'ה עם המשקפת. לא הגעתי ממש לעמדה, לעמדת התצפית, הגעתי קצת לפני העמדה ש/היה מוסתר על ידי הסוללה. נסענו לכיוון המעוז, מוסתרים, אט כל הזמן בקר מוסתר מהקנים שלהם, בדרך פגשנו את קצין ההנדסה, אספנו אותם הגענו למעוז. בדיוק כשהגענו למעוז, אז עברו המטוסים וירדנו, בדיוק הגענו לפתח של הבונקר, גפל הפז הראשון, לאחר מכן ביקשו שאקפוץ עם הנגמ"ש להביא את התצפית ממצמד ב'. חזרתי שמתי את הנגמ"ש בפתח של השער, ונכנסתי חזרה לבונקר, עד שקיבלתי הוראה לעלות לעמדה 7.

הורוביץ אורי:

ברור. כן אפי.

אפי

כיום שישי בלילה עשינו סיור לילה, היינו כפורקן והיינו בלקקן. בפורקן פגשתי את מאיר ^{היה} קיי, בלקקן פגשתי את גדי, ושמה הוא היה עם עשרה איש. היו בעיות עם הרכב, בעיות של ברגסים, וכו', היו בעיות גם עם הנהג. כשגמרנו את הסיור בבוקר, הערתי את גדעון, שהוא היה צריך לצאת לסיור בוקר, ונשארתי בעמדת תצפית פחצי שעה עד שעה, יורם היה בעמדת תצפית לא ראינו כל דבר מיוחד, דיווחנו את זה לגדוד, כלומר הם התקשרו כל עשר דקות, הם הרימו טלפון וניסו לברר מה קורה, אנחנו לא ראינו שום דבר מיוחד בשלב זה, אני הלכתי לישון בשעה 12.30 גדעון העיר אותי, הוא אמר לי שהם יוצאים עם קצין ההנדסה, וכדאי שאני אצטרף. הצטרפתי אליו, ב-13.30 הם התחילו את הבדיקה שלהם, גדעון נגש אחס לראות מה העינים אני נשארתי על מכשיר הקשר. שלמה התקשר בקשר ואמר לי שגדעון יבוא מיד למעוז. אמרתי לגדעון, לקחתי את גדעון ונסענו למעוז. ^{כנסנו} ~~נסענו~~ למעוז את הקריאה של כוננות נ"מ. אני רציתי לעמדת נ"מ 12, בעמדה היה כבר אלבז, הגנטוריסט, ועברו המטוסים, עברו מעלינו, ואז התחילה פתאום הפגזה, ואז מיד נכנס כל המעוז לכוננות ספיגה. את אלבז שלחתי לבונקר פיקוד, ואני הצטרפתי לגדעון בעמדת ^{כיסוק} ~~פלטפורמה~~. בעמדות ^{כיסוק} ~~פלטפורמה~~ נשארנו כמה זמן.

הורוביץ אורי:

..... בעלה על המירשם איפה היה כל אחד בשלב זה של הכוננות.

אפי

עכשיו דרך אגב היתה כוננות בגדוד עצמו, היתה כוננות שגם מגד"ים נשארו, כלומר היה עומס לא רגיל, כלומר לא יכולנו להצטרף כמעט עם הגדוד הם אמרו שכולם בכוננות, ביקשנו פרטים, לא קיבלנו כל פרטים מיוחדים מה קורה, נאמר לנו שזה כוננות גבוהה.

הורוביץ אורי

בקיצור ההוראה על כוננות היתה אצלכם בעצם כמה דקות לפני כשקראו לגדעון היתה הוראת כוננות ממשית, הראשונה.

אפי

גם כן, גם כן לא אמרו את הנוהל של "שובך יונים" שזה פרושו של דקר גמר הפסקת האש.

היה יחד עם ההפגזה. לא היה ידוע לי שום, על שום כוננות, קודמת. ועובדה מרשיעה שהייתי לא נבמדים צבאיים בדיוק שירד הפגז הראשון, עובדה נוספת שהצטרפתי לסיור בשבת, אם היה ידוע לי על איזה שהוא כוננות, אז כמובן שלא הייתי עוזב את המעוז.

רציתי לומר משהו בקשר, אני ששמשתי בעיקר בכל הקו הזה, תצפיתן, סיור בוקר, ותצפיות. כל השלב הראשון של הקו, כלומר חודש וחצי הראשונים, היו שקטים מאד.

יגאל
1/65

הורוביץ אורי: היית שייך לאיזה שהבא קרי 1/27 184

כן. לקראת המלחמה חודש האחרון, כמעט כל יום עמדנו מול משטח צליחה אחר שהם עבדו עליו, איפה שעבדו חיילים שלהם, ישבנו שם. כל הזמן ביקרו שם קצינים גבוהים, כמו שגדעון אמר, כל הזמן בדקו את האזור, כל הזמן שיפרו את המשטחים, וכמובן שדיווחנו, והדבר הכי חמור, שביום שבת עוד ב-13.45, שבכל המעוזים, ב-13.30 עד כמה שאני יודע, הודיעו על כוננות ספיגה וכוננות נ"מ, לי עדיין לא הודיעו שום דבר, עמדתי נגמ"ש בודד, מול עשרות קנים, ולא הודיעו שום דבר, ועוד יותר חמור שיצאתי לכביש אז נאמר לי שרק ב-16.00, להתקפל, כלומר שעתיים אחרי פרוץ המלחמה.

יגאל 1/65

הורוביץ אורי: אני מבין. אני אחר כך אזכיר, דרך אגב, מה קרה אצלנו בגזרה, זה יסביר לך אולי כמה.

לא, זאת אומרת שאני יודע, נאמר לנו.

יגאל: 1/65

זה כבר שמענו את ההסבר על מה.

הורוביץ אורי:

בכל אופן, החמור שלא, עד היום לא היו מוצאים אותי אם הייתי נשאר עוד כמה דקות, אולי.

יגאל: 1/65

הורוביץ אורי: יש דרך אגב מספר חצפיות שנשארו בשטח כן, גדעון.

רציתי להוסיף עוד פרט ששכחתי, בקשר לכוננות הכללית שהרגשנו של הגדוד כלפינו, למעשה נזכור שזאת הייתה חקופת חגים, היה יומיים חג

גדעון.

ושבת ואחר כך איזה שבוע ימי חול, ושוב פעם חג וברור שתקופת חגים, אז כולס עסוקים ביציאות הביתה. באותה תקופה גם הגדוד הזה, גדוד 184, היה צריך להתחלף לצאת מהגזרה, ואנחנו הרגשנו את זה, אני לא זוכר מתי בדיוק היה צריך להתחלף. הרגשנו את כוננות החלפה הזאת כבר שבוע לפני כן, זה התבטא באספקה שהיתה צולעת, בכל הדברים כמעט לא ראינו באמת הרבה אנשים מהגדוד, מבחינת אפסניה ומינהל, גם בגלל החגים שכל חג זה מתחיל יום לפני יום אחרי החג וכולל השבתות, זה היו מן ימים כאלו שבכלל היתה שלווה אולימפית לא היו ביקורים מהגדוד, לא היו גם הרבה אנשים בגדוד, וזה יצר בכלל מן אירה כזאת של שלווה ושקט. אפשר להגיד שזה היה במילה עדינה, באלגאן. לא היה עם מי לדבר בגדוד, והרגשת חסר, זה התבטא בכלי הרכב, התחזוקה שלהם, בכל דבר, מה שהיית צריך מהגדוד, זה צלף מא' עד ת'

הורוביץ אורי: חבר'ה אני רק רוצה להגיד לכם כמה מילים, תידאו אני מציע שבשלב הזה

נתחיל יותר לצמצם כדי שנוכל להמשיך להתקדם, אז נתחיל לפי בסדר. עוד לא זכרת לכוון, קדימה שם, וקדימה.

אזרח טרקטוריסט בגזרה המרכזית, כאזרח. ביום שישי זה ערב יום כיפור, בשעה 12.00 בערך הביאו מזון למספר, לשבועיים בערך אולי, זה היה אולי אחד הדברים, שבטא את הדברים שמתכוונן להיות משהו.

הורוביץ תראה מזון מביאים, בדרך כלל.

אזרח. לא בכמות רצינית כזאת, אני במקרה בגזרה הזאת כמה זמן. ביום כיפור, שזה יום שבת, בשעה 13.30, הודיעו לי אחרי 13 30 שהסדירו את החבר'ה לכל מיני עמדות, בזמן הזה, זאת אומרת שב-13.30 ידענו בערך את הדברים ובשעה 13.50 כבר נפל פגז ראשון.

אפי פשוט רק רציתי להגיד, שעעשה ניסוי כלים למזלנו לפני המלחמה.

הורוביץ. למה נקרה למזלנו? ישנה הוראה שכל שבוע לעשות ניסוי כלים, זה לא עניין של מזל.

אפי. היה פה גם בעיה של תחמושת שלהביא, ניסוי כלים, והיה את הבעיה עם לוח יירי,

ואני חוזר על זה, אני אם היתי מש"ק, ~~אשר~~ קורס מש"קי מרגמות לכן ניגשתי

לבדוק את זה. לחצנו עליהם כל הזמן בקשר ללוח ירי והיה ביקור של מפקד, אלוף הפיקוד,

ועוד פעם הדגשנו את זה, אז המג"ד אמר, זה אנחנו על אחריותינו, אנחנו נדאג לזה. כמובן

שזה לא הגיע, נוסף לכך עד המלחמה לא הגיע שום דבר מה צריך להיות ככה בבונקר תחמושת.

ומה הם התקנים שבונקר תחמושת יש. לו במלחמה, כך שלמעשה מה שהיה בבונקר תחמושת זה

מה שהיה, יותר מזה.

הורוביץ. ברור. כן חכריה.

גדעון: אני רציתי להוסיף ביחס לניסוי כלים, למעשה היה ניסוי כלים אחד, הבעיה הייתה

שמרוב זה שהאנשים היו עסוקים בחעסוקה כל הזמן לא היה את מי להוציא לניסיון

יירי. בסך הכל היה לנו נדמה לי יום או יומיים בשבוע, שבו היינו מורשים לצאת לניסוי

כלים, זה היה בחוה. הסינית, אז זה יצא פעם אחת, וגם אז לקחנו את כל המג"ים זה

היה באותו יום שאני לא הייתי, הייתי בחופשה.

אפי: אני לקחתי את כל המג"ים, ופשוט מאוד לקחנו..... נגלות. לוקחים את כל המג"ים,

אם הנהג, וירינו את כל התחמושת וחזרנו.

גדעון כך שלמעשה מבחינת טכנית פשוט לא היה מתי לבצע ניסוי כלים, כי אף פעם לא היו

יותר מרבע האנשים במוצב באותו זמן שיכלו לעשות את הניסוי כלים. כך שגם

שניסו אותם זה רק חלק, לקחנו באמת את המג"ים בשני מחזורים כדי לבדוק את כולם. לגבי

נשק אישי אז באמת הרבה לא בדקו יותר מלבד אולי בהכנה, היום הכנה, שחילים ירו כל

אחד בנשק שלו.

הורוביץ או.קי. חכריה, יש למישהו משהו להוסיף מהותי לנושא הזה. טוב אני רוצה

בשתי מילים לסכם, בקיצור, ואנחנו ניגש לשלב הבא, ודרך אגב אחרי השלב

הבא אנחנו ניגש גם לאכול, כדי שיהיה אפשר להמשיך. אני מציע ככה, אני אגש לסיכום,

באותו זמן גדעון קום, ותתחיל לארגן פה בשקט, מה שאתה זוכר כיצד היו מאורגנים האנשים

בשלב של הכוננות, זאת אומרת מי היו בעמדות בחורץ?

גידעון גור. אני לא זוכר בשמות אני יכול לשבת במקום .

הורוביץ אורי. אז רגע אחד, אני אניד כמה מילים לסיכום ומיד אחר כך נעשה את השוק הקטן טוב אני רוצה לחזור רק על שלוש נקודות. א. לגבי נושא ההתראה, אני יוכל לעמוד, אני יעמוד בעיקר מה היה אצלנו בגזרה הצפונית מכיוון שאני רואה שההשלכות הם דומות מאוד, למעשה קבוצת הפקודות הראשונה בקשר לפרוץ מלחמה, היחה בשעה 22.00 22 30, בחטבות. כלומר מפקדי המחטיבות עשו אותה קבוצת פקודות, ונתנו הוראות למגד"ים רק בשעה 22.30 - 22.00, כך שאנחנו לפחות בגזרה הצפונית הספקנו עד שעה 12.00 להודיע לכל המוצבים טלפונית שב-18.00 עומדת לפרוץ מלחמה, כפי שהיה ידוע באותו הזמן, כל זה טלפונית, כי הייתה הוראה, מפורשת, וזגורי זה אולי חשובה גם בשבילך, הייתה הוראה מפורשת בקשר האלחורטי לא להעביר שום ידיעה על שום כוננות ועל שום דבר. למעשה הידיעה על פרוץ מלחמה מיידית הגיע רק בשעה 13.15 כאשר ב-13.30 למעשה המוצבים אצלנו בגזרה הצפונית בין 13.30 ל-13.55, קיבלו את ההוראה בטלפון פעם נוספת כשחיברנו את כולם על אותו הקו, והודענו לכולם יחד כך שגם אצלנו בגזרה צפונית שיחסית מסתבר שהיה יותר מאורגן מאשר בגזרה הדרומית והמרכזית, גם כאן ידעו למעשה על פרוץ המלחמה רק בדקה האחרונה, עם הפגז ממש. כך שזה אולי מסביר את העניין, ואני לא חושב גם שצריך לתת הרבה הסברים אתם בטח גם שמעתם את הנוסח הזה מספר פעמים. עכשיו לגבי ההכנות עצמם במוצבים אני בהחלט מקבל, גם אין כאן שאלה של לקבל או לא לקבל את כל הנושא של הארגון, תחמושת, נשק וכו', אני חושב שטוב שהזכרתם את זה ולכן אני לא רוצה לגעת בזה, רק להזכיר עוד נקודה אחת לסיכום השלב הזה, שלמעשה מה שמאפיין את רוב המוצבים, ולמעשה חוץ מכם יש רק עוד שני מוצבים לתחקיר כי עברנו את כולם כמעט. מסתבר שהתמונה הזאת היא תמונה כללית לכל המוצבים, גם נושא אחזקה וגם נושא הידיעות מה הולך להתרחש, היה רופף ביותר, והידיעות שהגיעו היום, בעצם הידיעות המעשיות הרציניות הראשונות שהגיעו זה היה הפגז הראשון, כך שבנושא הזה אין לנו הרבה לדבר אני רק דרך אגב מצטער שזה אולי אחד הנושאים שהכי פחות עוסקים בהם בצה"ל כפי שאמרתם לכם קודם, ולא מוצאים, אני מקווה שכן מוצאים את הלקחים, אבל לא מעלים אותם בפומבי. אפי, יש לך להוסיף משהו מהותי לנושא הזה.

אפי היה פשוט מגע. מאיר התקשר אלינו ב-13.30, והוא אמר

להכנס לכוננות מיידית אנן כי הוא קבל כמדומני הוראה לשעה 18.00

הורוביץ אורי. זה המזל שלנו. יש יוזמה אין מה לדבר. כן את הבעיה הזאת אני מכיר זה שמענו גם אצלך בתחקיר של פורקן מאיר קי, כן זה ברור. זאת היחה אחת היוזמות הברוכות של מאיר קי, שהודיעו לקפל רק ב-15.00 אחר הצהריים את התצפיות, עד חמש, מאיר כי אמר שעד, אז בואו נעשה את זה עכשיו.

גידעון גור עכשיו יש פה נקודה של הגדוד שלכם, עצם זה שהורידו בזוקה שהיא לא

היתה בסדר, זה היה דורש, שפשוט אתם צריכים לבדוק ציוד לפני שאתם

מורידים ציוד על הקו.

אג"מ-מה"ד-היסטוריה
הד - 156

ש מ ר
- 29 -

הורוביץ אורי מאה אחוז. מקבל את הבקורת במאה אחוז. טוב חכריה מה שנבצע
עכשיו בזריזות, אנחנו נעשה, רק בשקט לא כמו קודם, אני רוצה לראות
מכם איך אתם הייתם ערוכים כל אחד איפה אני מקריא שם וכל אחד אומר אם הוא קיים פה,
מי שאיננו פה, מי שראה אותו, היה איתו בעמדה אומר, ואני מתחיל, גדעון איפה היית? ברגע
שפרצה?

גדעון גור עם הפגז הראשון הייתי בעמדת התצפית, מגל התצפית וירדתי לעמדת הפלמקפ.
הורוביץ אורי הלכת לפלמקפ יש. אפי, איפה אתה?
אפי אני הייתי בעמדת נ"מ 12, ורצייתי מייד לעמדת הפלמקפ, עם גדעון.
הורוביץ אורי הגעת אל גדעון. אתה מוצא את עצמך יחד עם גדעון רמי, איפה רמי
היה?

הורוביץ אורי רמי, בקשר בחמ"ל.
הורוביץ אורי רמי בחמ"ל. קדימה, אנחנו נתחיל לעבוד לפי הסדר, כהן סלומון, איפה
היה? כהן סלומון פאג"ד זה פה עבודי מאיר?
עבודי מאיר הייתי בהתחלה בתאג"ד וירדתי בחזרה, למעשה לא היה לי מקום איפה
להיות.

הורוביץ אורי אני רוצה לדעת דבר כזה, התחיל הפגז הראשון, נפל הפגז הראשון, לא
מעניין אותי, לאן הלכת? כשנפל הפגז הראשון?
עבודי הייתי בתאג"ד משחק שש-בש.

הורוביץ אורי היית בתאג"ד, ושארית בתאג"ד, עד שקיבלת הוראה חדשה. יפה, הלאה.
שטרקברג יצחק, זיפה היה? בתאג"ד. עמרם בנימיץ? הוא יחד איתו,
בתאג"ד. בסדר גמור. ישראל יצחק?

ישראל יצחק אני הייתי ב... . . . אחר כך עברתי.
הורוביץ אורי רגע אחד, רגע א'זד, אתה הגעת אחרי כמה זמן? אחרי 4 שעות, מצמד מ'
בואו נעשה את העסק הזה בקיצור מה שאנחנו רוצים כרגע זה את השלב,

אנחנו ראינו איך אתם מתארגנים עם פרוץ האש, כיסינו פחות או יותר את השלב הזה. מה
שהייתי רוצה להתחיל סיבוב, גדעון השעה היא אני מביין 13.55, 14.10, טוב אפי, היות
ואנחנו כאן לא מדברים על חמש דקות, נדבר על שעה 14.00, ב-6 לחודש, טוב חכריה
מה שאנחנו עושים כעט, זה כך, גדעון יתאר כרגע את השלב שהתחילה ההפגזה כולם יתארגנו
מה הוא מזהה בהפגזה, בכלל מד שאני רוצה לשמוע מכם בשלב הזה זה ככה, מה אתם מזהים
בהפגזה? מה אתם חושבים, איך אתם מחרשמים מהפגזה? מה הידיעות שאתם מקבלים מבחורץ?
בקיזור איך מצטיירת אצלכם התמונה בשלב ההפגזה? עד לרגע שאתם מחליטים, או שגדעון,
אתם מחליטים לצאת לעמדות ולתפורס מערך התקפי, מה שנקרה כוננות פשיטה. חתאר את זה,
ואחר כך נעבור אחד אחד נשמע מכולם בדיוק מה קורה.

גדעון: טוב, אז כאמור ההפגזה היתה פתאומית למדי, לכולנו, כל אחד היה

ועמדות שלו, מ"ה ששמענו זה רק את הפגזים, הפגזה די צפופה על

המוצב, אני בקשר התקשרתי לחמ"ל, לשלמה יוסף שהוא הסמל, שהוא היה שם עם כל החיילים בבונקר,

אמרתי לו שמיד יארגן את החבר'ה. יצרות כל צורת מחדש לעמדות, שכל אחד ידע לאיזה עמדה

הוא יוצא, ברגע שתעבור ההפגזה הראשונה, היו לנו, כיוון שהיו לנו קצינים בוספים, והיינו

פה מבחינת כוח אדם, 35 או 36 איש. היה לנו צורת מתוגבר, ניתן היה לאיש כל אחד מהעמדות,

יש 8 עמדות, לכל עמדה להכניט בין שניים לשלושה אנשים, כולל את עמדות הנ"מ שיצרות אותם,

ושיהיו מוכנים עם השכפ"ים עם החגור עם הכל, מוכנים לפקודה לצאת החוצה. יבני ישבתי בעמדת

הפגזים ביסיתי לראות מה קורה בצד השני, לאמר את האמת הרבה לא ראיתי, רק שמעתי את ההפגזות,

הפגזים שנפלו על ידינו, טווח הראיה של הפגזים, וזה אחד מהלקחים, הוא מוביל מאד, זה

עמדה שאין בכלל להשתמש בה. גזרה צרה מאד, ובוסף לזה הגדרות הסתירו את חלק גדול מסדה הראיה,

וניתן לראות למעשה רק בחזית, כשיש שטח מת די גדול של התעלה ורואים את התחלת ההגדה, ממול

בקטע די צר. קטע מים ראיתי, כן. הסתכלתי לשם, שמה לא ראיתי טום דבר, ראיתי שזה לא עסק

ככה לשבת.

הרוביץ אורי: זיהת מקורות ירי, גדעון?

גדעון: לא זיהיתי מקורות ירי. ^{בשלב} הסיבה שלא ראיתי שום דבר, קשדה נראיה

היה צר מאד, ואז חיכיתי שקצת ההפגזה תחלש, יצאתי מעמדת הפגזים,

הלכתי, חזרתי לבונקר החמ"ל לראות מה בשמע שמה, איזה פגזים בדיוק נפלו עלינו, אני

ל. יודע, אני מביח שזה היו של מרגמות ותותחנים, בכיוון ישיר מהרמפות, לא זיהיתי את מקורות

הירי, כי לו יכולתי לירות. ירדתי לבונקר חמ"ל, לקחתי עוד ציוד שהיה חסר לי, ויצאתי החוצה

עדי לראות מה קורה. הלכתי לכיוון, בדמה לי, עמדה 6, כדי לראות בצד השני מה קורה, הצצתי

החוצה, הרבה לא ראיתי משם גם כן, לא זיהיתי את מקורות הירי, באותו רגע, באותו זמן, שלמה

יוסף ביבתיים חלק את כל האנשים לעמדות, ואמרתי להם ברגע שאני אודיע להם, אז כל אחד רץ

לעמדה שלו, חילקנו גם את אנשי הנגמ"ש ואנשי הבדסה, כל אחד לעמדה, היינו שמה 4 קצינים,

כך שעל כל, השתדלתי לחלק את המפקדים, שכל עמדה שניה יהיה קצין, החל מעמדה 1, ובכל עמדה

שניה יהיה גם מ"כ כך שהיינו בדמה לי 4 מ"כ-פים ו-4 קצינים, אז מבחינת האיוש זה היה בסדר

גמור, היו בכל עמדה שניים שלושה חיילים. בתתי היראה לא זוכר בדיוק באיזה שלב זה היה,

או קצת יותר מאוחר או יותר מוקדם, להעביר תחמושת לכל העמדות, ברגע שאפשר יהיה להוציא

מהבונקר, בונקר תחמושת, להוסיף תחמושת, לחלק מים לכל העמדות, ולהיות מוכנים ליציאה החוצה.

הרוביץ אורי: גדעון, כמה שאלות בנושא הזה. אני מבין שעד השלב הזה, פחות או יותר

חילקת הוראות, אבל זיהוי מדויק של איפה האויב מה אויב בכלל

מתכוון לעשות, לא היתה לכם שום תמונה.

גדעון: לא שום דבר. שום דבר. ההפגזה היתה די כבדה ואני, אני הצצתי מידי

פעם החוצה לא ראיתי מ.יפה באים, אני הייתי בצד השני של התעלה כמובן

אבל בדיוק מקורות ירי לא ראינו. כמובן מהגדוד גם לא ידעו שום דבר, אבחנו הלא מקור

האינפורמציה אבחנו היינו, שמה עשה רושם שהאירלמוסיה היא מושלמת, הם לא יודעים מה קורה

בדיוק, הם הסתמכו למעשה על דיווחים שלנו, אנחנו גם לא ידענו מה קורה בכל הגזרות, לא ידענו אם זה רק אצלנו, או רק בגזרה המרכזית, כך שהיה ערפל קרב, מה שקורה.

הורוביץ אורי:

גדעון, עוד שתי טאלות בנושא הזה. בני מבין שנשלב הזה יש הפגזה, אתם לא מזהים, זאת אומרת אתה ל מזהה שום דבר, האם יש לך דיווחים

מאליהו או מישראל מאחורנית מהשער, האם הם מזהים משהו?

הם ירו רק..... ואני מתחבר אליהם. אני מאשר.

הורוביץ אורי:

כן ברור. פגיעות בעמדה שלך היו, זאת אומרת הם צלפו עם סנקים

הורוביץ אורי:

או עם אש, שטוחת מסלול?

השכינו את המגדל. המגדל ~~מגדל~~ ואני כל הזמן חכתי לשתות מים

הורוביץ אורי:

אני הייתי המום מכל העסק הזה כן.

בכל אופן לא היית בשלב כזה שהצלחת לזהות מאיפה יורים עליך?

הורוביץ אורי:

לא.

הורוביץ אורי:

זאת אומרת אני יכול לסכם גדעון שבקלב הזה, אתם לא מזהים צליחה

הורוביץ אורי:

אתם לא מזהים בדיוק מאיפה יורים עליכם, אתם עסופי עשן, ומרפגזים

בארפן סומלי.

אני מבין.

הורוביץ אורי:

כן רצית להוסיף משהו.

הורוביץ אורי:

יותר מאוחר, קצין ~~משהו~~ היה את המרגמות שהיו בדיוק מול

הורוביץ אורי:

העמדה של האו"ם.

רגע, בני רוצה להגיד חבריה, אפי, תנו לכל אחד לדאוג איך זה נראה

הורוביץ אורי:

מנקודת ראות שלו, יכול להיות שבייתוך כאן דברים, שנמקרה לא הגיעו

אלינו. כן מה הוא דיווח, הוא דיווח בטלפון.

כל אחד בקשר, ... שהוא רואה את המרגמות שיורים עלינו, בדיוק

הורוביץ אורי:

מול התחנה האוסרבוט זה היה.

זאת אומרת שהוא לטעמה, חשב, הוא זיהה מקורות ירי, הוא דיווח לכם

הורוביץ אורי:

משהו על ידי של שטוח מסלול של סנקים, או משהו כזה.

רק למרגמות הוא דיווח.

הורוביץ אורי:

היתה איזה פעולה שביצעתם, וזה הגיע אליך הריווח הזה גדעון?

הורוביץ אורי:

אני שמעתי ת הדיווח ש קצין ~~משהו~~ אבל נדמה לי שזה לא

הורוביץ אורי:

יה בכלל ביום הראשון, רק ביום השני, לא ביום הכיפורים רק למחרת

התחלנו, היה לנו קשר איתו, או שבליה, אני לא זוכר בדיוק.

חבריה, חבל להתרוכח, כי תבינו שכל אחד זוכר מה שזוכר, ויתכן

הורוביץ אורי:

שהחיתוכים האלה פה, להיפך, מפריעים רק בשביל למצא מה היה בדיוק.

אפי יש לך מה להוסיף?

אני הייתי בעמדת ^{כתיבה} ~~מלסגף~~ לאחר שגדעון עזב אותה, וידוע לנובקר חמ"ל.
לאחר מכן, אחרי שההפגזה בעשתה קצת יותר חלשה.

אפי:

כמה זמן לקחה הפגזה מסיבית, עד לאיזה שעה בערך?
בדרך שעתיים.

הורוביץ אורי:

אפי:

כשעתיים, זאת אומרת ששעתיים בשאריתם במצב הזה. אני מבין.

הורוביץ אורי:

עכשיו אני יודתי לנובקר חמ"ל, ואז למעשה ~~התאצצ~~ חלוקה לעמדות, אני הייתי, עברתי לעמדה 2.

אפי:

הורוביץ אורי:

רגע אפי, חכה רגע. לפני שאנחנו נולים לעמדות, אנחנו בשלב הזה. אתה אומר שהשלב הזה לוקח נד שעה ארבע אחר הצהריים, בערך, עד בשארית פחוט מצב סטטי, אתם לא יודעים מה קורה, אתם לא מזהים שום דבר.

ארבע וחצי,

ו. ולהים לארגן אוכל וכל הנושא הזה, למה אנשים בסך הכל הם בצום ולמעשה מצב כזה בשאריתם, כלומר לא מזהים שום דבר בשלב הזה,

אפי:

הורוביץ אורי:

כן, אני רוצה להבין עוד בקודה אחת, ידוע לכם מה קורה עם לקקן בנותה תקופה?

אפי:

עם לקקן אין כל קשר, מה...? יודעים, למתקיפים אותו.

הורוביץ אורי:

זאת אומרת הם קולטים בקשר שעולים על חזיון וזה הכל. וזה הכל

ואנחנו יודעים, שחזיון מקבל, אה עוד לא, ביום ראשון הוא מקבל

על... תיכף בשמש ממך, אפי אומר כך, רגע גדעון רק שניה, אנחנו צבסה לכסות את זה לכל הכיוונים.

יורם:

אני זוכר שיוס' בתן הוראה, ^ל ~~לגבו~~ ולשני אנשים, זה היה ציון וסיסרון,

היתה לנו הוראה לצאת, אני הייתי בתצפית עוד משבע עד עשר, הייתי

למעלה וגם דיורחתי, ש.בי רואה ארייב. מדבר על זה, קיבלתי הוראה מיוס' ^ב ~~במה~~ לי היה חצי שענה או משהו כזה, שהתחילו לרדת הפגזים, קיבלתי הוראה לצאת לעמדה מספר 8 שזה בשער.

ס' ~~מ~~ זאת אומרת היה צריך להיות שם ~~מ~~, לא היה שם ~~מ~~, מצאתי לי ~~מ~~, ולקחתי לי שני אנשים, זה היה סיסרון וכהן. יצאו לשם ^ל ~~ל~~ עמדה ההיא, ביסיבו ^ל ~~ל~~ צאת ^ל ~~ל~~ והיתה מתכת רציבית, וזהו שמה חיכיבו, שמה התחלתי להתארגן, היתה גם הבזוקה שם.

הורוביץ אורי:

יזה שלב ^ל ~~ל~~ בערך?

יורם:

חצי שעה אחרי שהתחילה ההפגזה. קיבלנו תיכף הוראה לצאת לשם. שאלתי

אם עכשיו לצאת. אז אמרו, כן עכשיו, יצאתי.

הורוביץ אורי:

כן חנ"ה עוד על השלב הזה. תיראו אנחנו מדברים על השלב עכשיו ע.

קיבלתם הוראה לתכנס עמדות באופן כללי. בן גדעון.

גדעון:

טוב, מה שאנשים שהיו בעמדות, אז הם מצויינים פה, אני הסתובבתי

בחוץ וביסיתי באמת לאתר את מקורות הירי, כל הזמן בעיקר בגזרה בין

עמדות 7 ו-6, ביקשתי גם. לאנשים שנמצאים בעמדות 1 ו-4 להציף מידי פעם החוצה ולראות

מה קורה מבחוץ, האם רואים משהו. או איזה שם, אם עולים עלינו, או מקורות הידי. כך שהשתדלנו בכל אופן, שכל הזמן תהיה תצפית לכל הצדדים לכל הגזרות, ובאותו זמן יורם כאמור, ~~שם~~, לא סליחה, הסמל שלמה יוס⁶ היה בנקר והוא צירות את האנשים, והם היו בכוננות כל הזמן ליציאה החוצה.

הורוביץ אורי: כן מי עוד רוצה להוסיף בשלב הזה? טוב חבריה: אז מה שנמצע עוד לפני שאנחנו הולכים לאכול, אני רוצה שנעמיד עכשיו את הקצב איך עליתם לעמדות, אנחנו בכסה את השלב של הפקודה ו לצאת לעמדות בשלב יותר מאוחר. מה שאני רוצה לשמע ממך גדעון קודם, באיזה שעה עליתם לעמדות?

גדעון: אני לא זוכר בדיוק את השעה, וכמה זמן זה לקח, אבל זה לקח, זה לא היה זמן ארוך, אולי חצי שעה או שעה, ההפגזות קצת בחלשו, ואז בתתי הוראה שכולם יצאו יתפסו את העמדות, את כל העמדות ההקפיות.

הורוביץ אורי: אני מבין. או.קיי. חבריה מה שנעשה עכשיו אני עובר שם שם, ואני מבקש בצורה נמציתית כל אחד יאמר איפה הוא היה. גדעון איפה אתה נרגע שמחליטים לעלות לעמדות? לאן אתה עולה?

גדעון: אני עברתי לעמדת נ.ט. 14, והסתו בבתי גם בעמדה. 6 ^{למטה} 14 הורוביץ אורי: כן ברור, בל פחות או יותר היית בגזרה הזאת. אפי? אפי: אני עמוה 2.

הורוביץ אורי: יורם? ... טל יעקב איפה? טל יעקב: טל יעקב היה בעמדה 1 או 2, כרמל הוא לא היה איתך? הורוביץ אורי: תיראו חבריה, היות ואנחנו יכולים לגלוש לכל מיני שיחות וזה יכול לקחת שלושה ארבע ימים אני מתאר לעצמי, ואנחנו בכל זאת

רוצים עד שעה ארבע הכי מאוחר לגמור, אז אני מק^ע ככה, אנחנו צעבור ובתאר כל פרק זמן, לפי האירועים, כלומר אם עכשיו אנחנו מתארים עד החשכה, גדעון, אם אתה הורשב שאין שום מעבר. מהו תי בין שעות העקב או שעת אחר הצהריים המאוחרת, לבין הלילה, אתה יכול לגמור את זה עד הבוקר, לתאר את ההתארגנות עד הבוקר. אלא אם היו ירועים מיוחדים, כמו למשל זיהוי צלילות מיוחדות, זיהוי כוחות או אירועים בשטח. אז בתחיל, גדעון בבקשה תתחיל לתאר משעה 4 אחרי שעליתם לעמדות ומה קורה הלאה? עד חשכה במידה ואתה חושב שמעבר לחשכה הוא מעבר רציף, אין שום אירועים מיוחדים אז נמשיך עד האירוע שאפשר לעצור בו, מבחינה מהותית.

גדעון: זג סלמן הורוביץ אורי: אתה מסכים עד חשכה? אני מציע שיתחיל לתאר, גדעון אני אקטע ונתך אם בגיע למשהו שאני רוצה להתעכב עליו במיוחד. קדימה.

גדעון: טוב למעשה משתפטנו את העמדות עד השכה לא היו שום אירועים מיוחדים, תפסו את העמדות, כל העמדות היו מאוישות, היתה בעיה של מצמד ב', שהם בקישו מאיתנו לבוא לחלץ אותם, הם היו, נשארו במצמד ב' לא היו להם מחסות שם כמעט לתפוס, אמרנו להם, שברגע שהפנזה קצת תחלש אז אנחנו נשלח את הנגמ"ש לחלץ אותם או את הזלדה, ונחלץ אותם. יותר מאוחר באמת היתה קצת הקלה בהפגזות ואז הנגמ"ש יצא לפנות אותם. הם נידמה לי התחילו כבר להתקדם לקראת הנגמ"ש ופגשו אותו בדרך והוא החזיר אותם למוצב.

הורוביץ אורי: באיזה שעה הם הגיעו למוצב, בערך בשש?

גדעון: אני לא זוכר את השעה. יכול להיות בערך בשש. טוב לא היו אירועים מיוחדים, ההפגזות כל הזמן המשיכו, בצד השני לא ראינו כל סימני צליחה, רק יותר מאוחר לקראת החשכה או שזה היה כבר בחשכה בזמן החשכה, שמענו רעש של טנקים, תנועת טנקים שנעים בכיוון דרום צפון- כלומר לאורך התעלה בכיוון צפונה. לא ראינו שום דבר, (רעש בצד שלהם) היה לנו נידמה שחם מתקדמים צפונה, ושמענו גם בכיוון צפון לנו באזור התעלה, שכאילו מנסים לחצות את התעלה. לראות לא ראינו כלום, והפנזה כל הזמן נמשכה, אנשים ישבו למעשה כולם בעמדות, בשאנחנו מתארגנים חלוקת תמושת, חלוקת מים לעמדות, בדיקת הקשר, אם בכל עמדה יש מכשיר קשר לפחות (ק.מ.ס), או טלפון. ענין הקשר זה נקודה, נקודה די חלשה, כיוון שלא היו לכל העמדות קשר חוטי, חלק היו רק עם מ.ק.ס, וחלק עם קשר חוטי קוי, הקשר בין העמדות לא היה מושלם, היה הרבה פעמים שהייתי צריך לשלוח רץ, או בעצמי לעבור מעמדה לעמדה, לא שמענו עמדות, לא היה קשר עם כל העמדות, והיה צריך לבוא פיזית לבוא ולקשר בין העמדות, או על ידי צעקות.

הורוביץ אורי: גדעון שאלה בנושא הזה. בשלב הזה היה לכם קשר עם גדוד 104? או עם כוח אחר בשטח? או עם ארטילריה לדוגמה בכיוון?

גדעון: עם הגדוד, כל הזמן היה לנו קשר, ובליילה כששמענו את הרעש של הטנקים שנידמה היה לנו שמנסים לחצות, לצלוח את התעלה צפונית מאיתנו, אז דיווחנו לגדוד וביקשנו שישלחו לשמה טנקים או סיור, לראות מה קורה. הודיעו לנו שטנקים יצטרפו, יבואו אלינו, הם הגיעו עם חשכה בארבע חמישה טנקים, הם התחילו, כיוונו אותם לכיוון, עשינו חקירה עם הטנקים, כיוונו אותם לכיוון שאנחנו שומעים את הרעש ממנו, צפונה מאיתנו, אני לא זוכר באיזה שעה זה היה, יכול להיות שכבר יותר מאוחר, מס נסעו לשם ויותר לא שמענו מהם.

הורוביץ אורי: זיהיתם צליחה מדרום לכם, באזור ב'?

גדעון: דרומה לא. רק צפונה מאיתנו שמענו רעשים כל הזמן, וראינו גם נידמה לי יציאות מכיוון של מרגמות, זה היה קצת דרומית מאיתנו, דרומית מערכית לנו. מה שחלפנו, העברנו את -> "אס.אל.אס" לעמדות כיוון ששמענו את הרעש מכיוון צפון לנו, לכן אני גם קבעתי את העמדה שלי בעמדה נ.מ. 14, זה היתה, זה היה הגזרה שהיתה שליטה הכי טובה לכיוון הגזרה הצפונית, וכיוון החווה הסינית, לשם גם העברנו את ה"אס.אל.אס" הנדול, הורדנו אותו מעמדת התצפית הוא נשאר שמה. ואת ה"אס.אל.אס" הקטן הצבנו בעמדה מספר 1, בעמדת השער.

אנ"מ-מח"ד-היסטוריה
הד - 186

ש מ ר
- 35 -

הורוביץ אורי: כן אני מכין. גרעון, חלו שינויים בשלב הזה, זאת אומרת לקראת הלילה, בהתאם רגנות

במוצב או שנשארם ערוכים בערך באותו כוח באותה עמדה?

גרעון: עד כמה שזכור לי לא חל שינוי. החוטפו אנשים ממצמד ב' שהם תפסו את העמדות, אז

שניים מהם תפסו נידמה לי עמדה 7, זה ישראל יצחקי, גירון, טוב עוד מעט אפשר יהיה

לייצב מחדש את העמדות כי היו קצת שינויים, לא שינויים גדולים סך הכל העמדות שלא היו מאוישות אז

הם החמלאו על ידי אנשים שהצטרפו למוצב. למעשה האנשים כולם, אלו שבעמדות היו בעמדות כשבכל עמדה

באמצעות הוראה מי שיכול לנוח בינתיים בעמדה בשפניה, אבל שכולם ישארו בעמדות.

הורוביץ אורי: מה מצב ההפגזות בשעות הערב?

גרעון: ההפגזות היו די דלילות בערב. זהו.

הורוביץ אורי: כן, אפי.

אפי: בשעות הלילה, היתה הפגזה כמו שגרעון אמר, דלילה, היה פה שינוי של אנשים במיקום

שלהם, עכשיו רוב העמדות היו מאוישות, היתה תורנות בעמדה עצמה בין האנשים, דיווחנו

על זה לגדוד וכמדומני שלמה דאג לקשר, ניסינו להשיג סיוע ארטילרי של מארתון, שהיתה צריכה לתת לנו

ארטילריה-שהיתה צריכה לתת לנו סיוע.

הורוביץ אורי: זה על 175, ועכביש?

אפי: כמדומני שכן. הכעיה היא שאנחנו לא יכולנו לתת להם שום נקודה שמהם הם יורים,

כלומר לא ידענו, אחת לא יכול לזהות מקורות ירי, ואמרנו להם שכפי הדיווחים שלהם הם

היו מודיעים לנו, הם צריכים לדעת איפה נמצאת הסוללה, בכל אופן לא הורגש שינוי, כלומר המשיכה להיות

הפגזה דלילה, אבל היתה הפגזה כל הלילה. אני הייתי בעמדה 8, עד חצות הלילה בערך, ועשיתי תורנות עם

יורם לתצפית. מהצד השני שמענו רעשים בכיוון צפון, אבל עדיין לא הבחנו שום טנק, כלומר לא ראינו,

מכחינת תחמושת, הבאנו לעמדת מרגמות, הוצאנו פצצות תאורה וחנ"מ. כמדומני שגם ירינו אם אני לא טועה.

עם המרגמה 52 עדיין באותו לילה. בשביל לבדוק תאורה. זה היה ביום ראשון בלילה.

הורוביץ אורי: יש למישהו עוד משהו להוסיף?

יגאל: (קשר), בקשר לתותחים, אז הוא כיוון אותי מכחוך, אם אני לא טועה, אמרת לי

מאיפה יורים, אז ניסית לכוון את התותחים מדרך מארתון, אז אמרתי להם שירו על מארתון,

אולי רמפה ילק. הרמפה שהיתה בדיוק מול המעוז. לפי מה שהם ענו לי, הם אמרו בסדר אנחנו יורים, הם

לא ידעו בהתחלה מה זה רמפה ילק. יותר מאוחר אמרתי להם תירו לרמפה מול המעוז, הם אמרו זה

רמפה ילק. ולפי מה שהבנתי המפות שלהם לא היו מכוונות לפי המפות שהיו אצלנו, בשביל זה גם כן

הם לא פגעו אני מתאר לעצמי, במה שאני אומר.

אפי: בקשר לטנקים רצייתי להוסיף. הטנקים תגרו אלינו, אנחנו דיווחנו להם, כמדומני בקשר

לכל הנושא של חקירה, כלומר הוא כמעט לא דבר איתנו, המפקד הטנקים, בכלל לא דבר

אתנו למעשה, סך הכל כל הקשר שלו היה על הגדוד, אנחנו דיווחנו על הגדוד על כוחות מצפון.

הורוביץ אורי: אני רוצה להבין נקודה אחת. אתם הייתם על הרשת הנודית, ולא על הרשת הפנימית של גודר הסנקים, היחה רשת נפרדת של הנודר, והיחה רשת נפרדת לבס"ש של המוצבים, או שעבדתם כולכם על אותה רשת?

אפי: עבדנו כולם על התר של 104.

הורוביץ אורי: החדר הפנימי של 104. זאת אומרת כשהמ"פ שמה דיבר עם הנודר, או המ"מ אתם הייתם צריכים להיות על הרשת, שמעתם אותו.

אפי: אבל היחה פה כזה נקודה, אנחנו דיווחנו לגודר על רעשים כיוון צפון, עכשיו מ"פ הסנקים, אני לא יודע אם זה מ"פ, לא משנה הוא קבל הוראה לנוע צפונה, הוא לא דיווח לנו שהוא נע צפונה.

יגאל: לא הוא דיווח, הוא היה ככה. הוא קבל הוראה לנוע צפונה לבדוק את הרעשים. הוא נע צפונה, הוא טען שהוא לא רואה שום דבר, אז הוא קבל הוראה לרדת לכיוון צידנה(לקקו) שמה הוא ירד, הוא חפש גם כן מסביב לגדרות של המעוז אנשים, הוא לא מצא אותם. יותר מאוחר הוא קבל הוראה לחזור מאחורי מצמד ואז שמה הוא נפגע.

הורוביץ אורי: באזור הצומת לפני החוה הסינית.

יגאל: כן. שמה הוא עשה סיור, ולפי מה ששמעתי על שמארב, ונגמ"ש אחד הצליח להסתלקר משם, זה היה אחרי שעתיים, ביום שבת כלילה.

הורוביץ אורי: זאת אומרת הוא נפגע כבר כלילה באזור החוה הסינית, באזור המיבנים או יותר קרוב אליכם?

יגאל: יותר בחוץ.

עד כמה שאני זוכר- אני ראיתי, הסתכלתי במשקפת ראיתי שתי נקודות וזה היה לדעתי שני הסנקים שבאו לכיוון שלנו, אז היו, האחד היה מרחק בסביבות 200 מטר מהמעוז, ואחר כך הוא הלך לכיוון... הורוביץ אורי: 200 מטר מהמעוז. כדאי שתזכר, 200 מטר מהמעוז זאת אומרת כבר על הכניסה מעכביש שלכם

יגאל: לא צפונה יותר, יותר צפונה חב"ה אחד אחד.

יגאל: 200 מטר צפונה, אני זוכר ראיתי אותו בכירור, ונדמה לי שאפי היה אצלנו, או שיוסט אני לא זוכר בדיוק מי היה.

יגאל: אני ראתי את הסנקים מגיעים, אולי 3. הם עשו יע פעם אחת שהם באו מצפון והם התקרבו ועברו את המעוז הקיפו אותו, חזרו לציר סירטור תפ

חזרו לנקודה, לנקודה שהם התאכזו עליה לרמפה, מדרום, ואז אני לא ראיתי אותם יותר למעשה. כלומר הם נשארו שם בסביבות שעתיים, ככה הם עשו את הפטרולים האלה.

הם עשו יע פעם אחת שהם באו מצפון

דרך אנב לילק. היה רמפה והדליק את הפרונג' קטור .

: Coli

כן אני מבין. בקיצור 100 צפון מזרח מכס, אתם מאריכים על ציר הרוחב.

ל/א

כן אבל הנקודה היא כזאתי שאם אחד הטנקים לפחות היה נכנס אלינו אז היה משנה

: ל/א

הרבה דברים.

מאיזה בחינה?

: הורוביץ אורי

מאיזה בחינה? בחינת ג'יג'י נגד טנקים.

: _____

אני מבין. מבחינת המוצב אתה מדבר.

: הורוביץ אורי

מבחינת המוצב היה יותר טוב לנו, מבחינת כוח לוחם, הם לא כוח לוחם של קבוצת

: ל/א

טנקים.

טוב הבנתי,

: הורוביץ אורי

אני משוכנע שהוא היה קרוב מאוד אלינו אחרי ציר הרוחב.

: ל/א

נהל גם איזה קרב עם איזה טנק שהיה בצד ימין של הרמפה, זאת אומרת צפונית

: Coli

לרמפה בצד השני. הוא הדליק פרונג' קטור הוא היה עולה ויורד מהסוללה שלנו

והיה יורה לכיוון איזה שהוא טנק, או טנקי תחפור. בצד השני של המים הוא היה עולה מדליק פרונג' קטור יורה, יורד למטה. הוא היה עושה, כמה פעמים הוא עשה את זה, אחרי כמה זמן הוא הפסיק לעשות את זה, הוא אולי נפגע.

לא הוא קבל הוראה, וחזר אחורה.

: ל/א

טוב'אני מבין. את השלב הזה אני פחות או יותר יותר מבין, אתם אומרים שהטנקים

: הורוביץ אורי

הגיעו לא חברו איתכם פיזית אלא רק בקשר. ^{אג"מ} העברתם לנדוד את

הזיהוי, שיש כביכול, כביכול שיש כוחות בצד צפון- הם נשלחו על ידי הנדוד לא על ידיכם צפונה, לא זיהו שום דבר- חזרו חזרה עד לקקן כנראה, פיטרלו שם באזור ובאזור הכניסה לחווה חסינית מדרום, (מראה במפה) בערך באזור הזה, ^{ל/א} (מעריכים שהם הגיעו. למי יש משהו להוסיף בקשר לאירועים של הלילה? חב'יה אז אני מציע ככה, מאנחנו בשלב זה פחות או יותר כיטינו את הלילה, אני מבין שאין אירועים מיוחדים נוסף לזה. אז אם כך אני מקריא שמות ואני רוצה לעצת מה המצב, אני עובר את העמדות, חניצו לי אם חלו שינויים בעמדות ונצרף את האנשים לעמדות. אז בעמדה מספר 6 ישראל יצחק, טל שמעון, וכרמל יצחקי.

כרמל יצחקי, כבר לא היה, היה אלבז שלמה. (הוא עכשיו כבונקר חמ"ל).

: ל/א

אלבז, אלבז הניע להנה, וכרמל יצחק בעמדה מספר 2. הלאה, עמדה 14, נדעון

: הורוביץ אורי

אתה וזגורי?

הרי הצטרפו אלינו - עוד סנש'.

: נרעון

אג"מ-מה"ד-היסטוריה

הד - 156

בשעה אחת שתיים התחלנו לרדת, כלומר התחלנו לדלל את האנשים למה,

אפי:

לשמור עליהם מבחינת כוח אדם, למה חבל לבזבז אנשים שיהיו בעמדות, ארבעה אנשים כשלמעשה התפקיד שלהם סך הכל תצפית. אז התחלנו להוריד חלק מהאנשים לשינה, בנוסף לכך גרעון ואני ירדנו למטה, והמערך היה יותר מדולל. כלומר זה נקרא ריכוז ^{התצפית} היה פחות אנשים.

הורוביץ אורי: אני מבין. לקצרת הכוקר דיללתם את העמדות והורדתם את האנשים למנוחה לבונקרים. אני מבין.

טוב, זה כמעט נחלשה או היתה דלילה ביותר.

אפי: 1036

יש למשהו משהו להוסיף בסווח הזה? גרעון אני מציע שחתאר אתה עכשיו הלאה.

הורוביץ אורי:

(שים 12 בלילה), כי אני רואה שאין שום שינוי מהותי אז. גרעון אני

מציע ככה, חתאר עכשיו מה היה לקראת בוקר, ואיך אתם מתארגנים לקראת הבוקר, ותמשיך עד שאתה מניע לאיזה שהוא אירוע משמעותי שבו נצטרך לעצור-אולי לחתוך את זה עם עוד אנשים. קדימה.

גרעון: טוב לקראת, לקראת בוקר אם אני לא טועה, אז הוצאנו מחדש את כל האנשים לפני

עלות האור בחזרה לעמדות שלהם. היינו ככוננות להקפאה, אני זוכר שהאיר

השחר, אז צמנה מאיתנו, במרחק של שלושה ארבע ק"מ כבר ראינו את המצרים שהם צלחו את התעלה,

צלחו את התעלה, בעיקר הי"ר, גם היו כלי רכב, ונדמה לי אולי טנקים כודדים, או שזה היה יותר מאחר.

היה כבר ביום ראשון, שראינו אותם עוברים לצד השני-דיווחנו על כל זה לנדוד, הם עברו והתרכזו מיד

על הנדה המזרחית של התעלה, הם לא התקדמו בהרבה הלאה. כשהאיר היום, במשך היום הפגזה כמעט

לא היתה, היתה די דלילה, ואז גם הורדנו שוב חלק מהאנשים, השאדנו אם אני לא טועה, שני אנשים בכל

עמדה. והשאר ירדו כשאחד כל הזמן בתצפית וחשני נח בשפניה, שאר האנשים איפה שהיו, שלושה או

ארבעה, ירדו לבונקרים לעבודות תחזוקה, לחלוקת אוכל, לניקוי תחמושת, לחשלים תחמושת איפה שהיה

צריך עוד, נידמה לי שככה זה נמשך ^{כחצי} שצמעת לא היו, או שהפגזות דלילות ביותר, פצצות כודדות

שנפלו במשך היום על המוצב, כך זה נמשך עד אחר הצהריים או עד הערב אפילו.

אפי: מה שכן התחלנו לארגן ציוד מהבחינה הזאת, שהזלדה שהגיע אלינו היה עליה ציוד,

ולכן, א. פתחנו את ארנזי מק"ף ומג"ים של הזלדה, נוסף לכך משקפת של אנשי

טל, עמדת תצפית, הרי היא הלכה בהפגזה הראשונה, לכן לקחנו את המשקפת שלהם, של התצפית

שלהם והעברנו אותה לעמדה 1. משקפת 120, לגבי הלילה היה לנו משורר, היה בעמדת נ"מ 14.

סך הכל היה יום בלי כל פעילות, בא נגיד ככה, הפגזה דלילה, צליפות קצה, ולמעשה זה המשיך

בליילה, כשבליילה כמעט לא היתה הפגזה בכלל. לילה של יום ראשון לא היתה כמעט הפגזה.

הדבר היחיד החשוב שאריק שרון הגיע לקו, וביום ראשון בלילה בסביבות 19.00.

אג"מ-מב"ד-היסטוריה

הד - 186

הורוביץ אורי: אני רוצה לשמוע מכם שלושה דברים לגבי יום ראשון. א. אם זיהיתם איזה שהם אירועים מיוחדים, עליכם על המוצב? ב. מה כוחות של האויב שאתם מזחים בשטח, בשלב הזה של יום?

אפי: לא מזחים שום כוח רציני.

הורוביץ אורי: סבלנו כולם ידברו. ודבר שלישי לגבי הקירות שלכם או קשר שלכם עם כוחות שכנים שלנו שמכצעים פעולות בשטח?

אפי: מה שאנחנו שמענו בקשר, זה התקפות על חזון ושהוא מקבל אש על זמנו ביום ראשון. גוסף לכך לגבי פעילות שלנו, אנחנו דיווחנו על זה שאנחנו מופגזים.

לגבי סיוע לא דובר עדיין בשלב זה, רק בערב התחלנו לדבר על סיוע בכלל. לכוחות שלכם, סך הכל גילנו חי"ר באזור הצליחה מדרום, מצפון למעשה, וכוחות חי"רים היו גם קצת מדרום, היו כמה חוליות.

הורוביץ אורי: איפה אתם זיהיתם אותם? אני אחר כך אסביר לך למה זה חשוב.

אפי: אני אניד לך באיזה אזור. זה היה על ^{העמדה של האויב} אחרי מצמד ב', בין מצמד ב' ללקקן על ציר הסיוע.

הורוביץ אורי: איפה התעלה נשפכת, באזור של הנדרת של שדה מוקשים.

אפי: כן. בדיוק, איפה שהאזור של הסיוע, קו הסיוע בערך שמה הם עלו, כלומר שמה

היו חוליות כבר. שלהם. אבל למעשה כוחות שיריון רציני, כלומר מסה של שיריון לא ראינו, (תווה הסינית עדיין לא היתה מאוישת על ידיהם).

הורוביץ אורי: ברור. זאת אומרת אתם למעשה לא זיהיתם---

אפי: מה שכן אנחנו דיווחנו על הנושא של צפון, דיווחנו, כמדומני שמה את הוואדי הזה, את הנחל הזה שמה, ושמה אנחנו דיווחנו שיש כוחות שלהם, בשלב זה.

יורם: עד כמה שאני זוכר זה נראה לי אחרת, אני לא יודע אולי זיכרוני מטעה אותי,

אבל אני זוכר א. שניפגע ---

שווייצר: בן קטוס.

יורם: ייתכן ואני טועה, אבל בכל אופן עד כמה שאני זוכר את זה זיהינו בכוכר או יותר

מאחר, זיהינו שם איזה חוליה של אנשים שמשוטטת, זאת אומרת הולכת באיזה שהיא

מנמה מטוימת ונעצרת מידי פעם וזה כל זה על הגדה, ממש על הגדה של האגם המר, ממש על הגדה כיוון

שאחר כך שהתחלנו לירות, וירינו, ובן קטוס ירה, ונדמה לי שפע אמילו באחד, הם פשוט ירדו, יש שם

מדרגה כזאת. ירדו וממש היו על שפת המים, הם נידמה לי שהלכו עם גרזין, או עד כמה שאני מבין

כי הם סחבו אחריהם משהו שנראה ככלי נשק, לא זיהינו במדויק, לא היה לי משקפת, ועד כמה

שאני זוכר לאחר מכן, או באותו שלב התחילה הפגזה רצינית ביותר, מה שלי זכור כי א. נפגע בן קטוס,

מהדף. ב. אני ביקשתי שירידו אותי מחעמדה הזאת, כיוון שהעמדה התחילה לקבל פגיעות ישירות.

זה ממש היו פגיעות ישירות, בעמדה מספר 8, ירדו עלינו פגיעות ישירות, ואני ביקשתי שירידו אותנו

מחמדה, כי בולים, אחד אחרי השני היו בולים.

הורבין אורי: מרי זה היה בדיוק כל זה?

יורם: בשעות הצהריים בערך. כן, ואני קיבלתי אישור להוריד את שני האנשים שלי

או שלושה, כי גם בן קטוס ניפגע והורידו אותו למטה עם אפי.

שוויצר: אז אני מבין שזה היה ביום שני.

יורם: לא ביום שני. עכשיו אותי הורידו, אני עברתי לעמדה מספר 7, שמה לא היה מקום

אני נחבאתי מאחרי אחד העיקולים שמה, ליד עמדה מספר 7. שני החברים שלי

ניכנסו או ל-2, עד כמה שאני זוכר, אחד מהם בכל אופן ירד לחמ"ל ונשאר שם, ואני עברתי לעמדה 7

ועמדה 8, השארנו את המ"ג, מהי הורדנו את-- הבזוקה נשארה ב-8 המרגמה נשארה נדמה לי נשארה

ב-8, וחמ"ג, מרגמה 82.

הורבין אורי: מי נשאר בעמדה עצמה?

יורם: לא, איש לא כיוון שחיו בולים.

אפי: אני חושב שתוא קצת מתבלבל, אני חושב שזה ביום שני, שגם בן קטוס נפצע ביום

שני בגלל דיהאמת היא כזאתי, בן קטוס ירה לעבר הנ"י שלם, נכון? זה היה

ביום שני, יום שני ירית על הנ"י ואז היית עוד בריא. אחרי שפגענו בנ"י ואחר כך הם התחילו

להפנות את קנים אלינו אז חטפת פגיעות ישירות. ואז מינו את העמדה.

הורבין אורי: טוב, ^{הקט}הבנתי. אפי, הבנו את הגירסה שלך.

בן קטוס: עד כמה שזכור לי כשניפגעתי זה היה ביום ראשון, אחרי הצהריים, בשעות הצהריים

שאני גיליתי איזה חוליה שמכוון עלינו אש, ופגעתי בהם. למה אני יודע שפגעתי

בהם, כי הם היו עומדים, ברגע שיראי הם נפגעו אז התחילו לסחוב אחריהם את הגוויות שלהם כנראה,

הפצועים, ותיכף ומיד אני גיליתי משהו שמכוון עלינו איזה טיל כתף או, שזה, בזוקה או משהו כזה, אז

באותו רגע אני קיבלתי את הישירות בעמדה, באותו רגע אפי פינה אותי כמה שזכור לי, ואני אזכיר לו

שזה היה ביום ראשון כי באותו יום ראשון שדבר אריק שרון דרך האלחוט אז אני הייתי כבר עם קצת

הכרה.

אפי: אני לא יודע, הכל יכול להיות, אני בטוח שזה היה ביום שני ואני אסביר לך גם למה

ביום שני אז ירינו על הנ"י, אתה מסכים איתי או לא? וביום שני אתה ירית על הנ"י.

אריה: מעמדה 8, ביום ראשון אחרי שעמדה 8 התחילה, קיבלה פגיעות ישירות, העבירו את

ציון סיטון, שלחו אותו לחמ"ל, אחרי כמה זמן הוא בא אלינו לעמדה 8, ואז עוד

שלחנו, אני לא זוכר או אני או דובלרו, הלכנו לנוחחזרה בחמ"ל, וזה היה מאה אחוז ביום ראשון.

יורם: אני זוכר, אם זה היה ביום ראשון, אני זוכר שגם פגענו, אני לא יודע אם זה

היה נ"י, או משהו, בכל אופן רכב רך, אני עברתי לעמדה 14 והייתי איתך כל הזמן.

בכל אופן, טוב אם זה לא, אז אין לי מה להוסיף, כי אני חושב שזה היה ביום ראשון, שפגענו שמה

אחד, סקייחוק נטע אחד התפוצץ באויר מעלינו, ופאנטומים לא ניסנעו מח שחיה שמח.

אלקנט:

ביום ראשון נדמה לי שהלכו להביא את קצין ואישור, ביום ראשון בלילה.

1/18/42

יש לי סוף כמה שאלות, בעיקר מופנות אליך גדעון, או אל אפי. השאלה היא כזאת,

הורוביץ ארי:

אני מביין שבשלב זה היארתם פחות או יותר מה היה במוצב, מה אתם ראיחם

מהמוצב, מה שמעניין אותי עוד לדעת ולא כיסינו עד עכשיו, האם זיהיתם כוחות, או שמעתם בקשר או

היה לכם קשר ישיר עם כוחות שלנו גם בשיריון, גם עם ארטילריה במידה והיה עם חיל האויר,

אז גם עם חיל האויר, בקשר לפעילות של הם בשטח? זאת אומרת אם היה כיניכם מגע, היתה איזה שהיא

אינטראקציה בין שני הכוחות, כיוונו אחד את השני, דיווחתי אחד לשני, אם זיהיתם באופן פיזי פעילות של

טנקים שלנו בשטח או כוחות אחרים?

טוב ביום ראשון למעשה לא ראינו פעילות מיוחדת של הכוחות שלנו, היו כמה גיחות

גדעון

של חיל האויר, שהם באו מהצד שלנו, מהצד המזרחי של התעלה, הטילו את הפצצות

כשהם נוטקים לד למעלה בלי לכוון, פשוט זרקו לגדה המערבית של התעלה, ראינו איך טילים ודפנים אחרים

וגם ראינו אחד או שניים, שני מטוסים שניפגעו, הקשר היה בעיקר עם הגדוד, עם גדוד 184, ודרכו

אני חושב גם לכוחות המסייעים, אולי יגאל הקשר ימ שור חיכף איך היה, ליהוא ניהל את הקשר מהחמ"ל. אני

הייתי כל הזמן בחוץ הס' תוככתי בין העמדות, זהו מה שיש לי להוסיף עד הלילה, עד ליום ראשון בלילה.

לנכי הלילה, שוב התארגנו מחדש בעמדות, כל צוות היה בעמדה שלו, אז היו לנו שיחות עם אריק שרון,

אחר כך אפי ימסור כי הוא בעיקר דיבר איתו, הוא שאל אותנו אם אנחנו יכולים להתפנות, אם אנחנו יכולים

לפנות את עצמנו, מה הכלי הרכב שהיו לנו, למעשה כלי הרכב היו הנגמ"ש, זלדה, וחטנדר של חולית

הנרסה.

זה היה בסביבות השעה 19.00 בערב כמדומני, אני חושב שאני הייתי בעמדה 8,

אפי:

הייתי באותה שעה, וקראו לי לרדת למטה. נכון ינאל? ירדתי למטה דיברתי עם

אריק, מה שהוא טען, הוא רצה לדעת בנגק מה קורה בכלל- מה קורה. אז מה שאמרתי לו שאין לנו גא... ..

התקפה מסיבית של זה, סך הכל יש רק חוליות בשטח. עכשיו הוא דבר בקשר לנושא של התפנות, אז

אמרתי לו שהבעיה היא כזאת, ש.א. אין מספר כלי רכב, למה כמדומני שהטנדר כבר נפגע בגללל מאחד

הפגזים, אז היה לנו למעשה רק שני כלי רכב, היה לנו את הזלדה, היה לנו את הנגמ"ש. עכשיו הזלדה,

היתה בעיה של מכשירי קשר, אמרתי לו גם כן, של מעשי הבטריות חולכות וניגמרות. עכשיו הוא טען, אני

אמרתי לו שאנחנו ראינו טנקים, טנקים שלנו היו ביום ראשון בבוקר, במוצאי שבת וביום ראשון בבוקר

הם נעלמו. כנראה שהם עלו על מארב, לכן כנראה שיש חוליות שלהם בשטח, טלויזיה בידיים שלהם,

כך שלמעשה אנחנו די סגורים, עכשיו בקשר להתפנות הי"רית, אמרתי לו הי"רית זה 30 ק"מ עם תנועה,

זה בלתי אפשרי, וסביר להניח שיש חוליות שלהם בשטח למארבים. אמרתי לו, הבעיה העיקרית היא פה

זה שאנחנו יכול להיות שאנחנו נצא עם רכב, עכשיו עם רכב אמרתי לו, שמע, אם זה בעיה של כלי רכב יכול

יכול להיות שאנחנו יכולים להשיג של האו"ם. למה הג'ימ של האו"ם הוא עמד שמה ולא נפגע, ויכולנו לקחת אותו משם. הבעיה העיקרית היתה שאנחנו עושים למעשה בלי אבטחה, למה סך הכל זלדה זה לא כלי נגד שיריון או נגד מארב שלהם, אז אמרתי לו בא נניח אפשרות כזאתי שאתם יכולים להתקרב אלינו כמה שיותר, ואז אנחנו נבוא לקרחתם. אז בשלב זה נגמרה השיחה, והוא אמר לי אני אתקשר אליכם יוחר מאוחר. לפנות בוקר.

הורוביץ אורי: רגע נעזוב את השיחה של לפנות בוקר. בלילה אריק נתן לכם הוראה מפורשת, או רק שאל מה המצב? וזה הכל.

אפי: רק שאל מה המצב, כלומר דובר על נושא שאפשר להתפנות או לא. בשלב זה למעשה התחלנו להשמיד חלק מהציוד המודיעיני שהיה לנו, שלא היה הכרחי, זה כולל מירשמי קשר שהיו על הלוח שהם היו סתם מיותרים, וכל מיני כאלה דברים, אנשים החלו להגיע חלק מהציוד שלהם האישי, ביום ראשון בלילה.

הורוביץ אורי: רגע אפי, אני רוצה להתרכז בנקודה של השיחה עם אריק שרון, יש כמה סיבות טובות סדגמ בשביל זה, אני רוצה לדעת אם היתה הוראה מפורשת מאריק שרון, או רק חיתה בקשה לדיווח מה מצבכם ומה האפשרויות שאתם רואים?

אפי: היתה שאלה של דיווח ומה דעתי על האפשרות הזאתי. ואני אמרתי לו שדעתי היא כזאתי שאנחנו באופן אישי לא יכולים להתפנות אלא אם כן אתה נוטל סיכון, זק/סיכון די רציני. הוא לא קבע שום דבר, ולא חתך שום דבר, הוא אומר תשמעו יש לנו ישיבה דחופה כעט בסביבות חצות אני יכול לדווח אליכם ואז אנחנו נראה מה שאנחנו סיכמנו, וזה כבר אה התקיפה שלהם שביום שני שהם ניסו לבצע. למעשה בשלב זה הוא לא הציע שום דבר, כלומר הוא רצה לשמוע מה דעתי, בחור אחד שנמצא בשטח, יותר מזה לא.

גדעון: טוב, עניין הפיננסי הזה, אני מראש פסלתי אותו, אפשר להגיד שזה יותר מאשר סיבה פסיכולוגית, אמרנו שאנחנו לא יכולים, אף על פי שבדיעבד אנחנו יכולים להגיד שאם מאיר- כן הצליח אז אנחנו בסח היינו מצליחים כי לא, אומנם היו חוליות בשטח, אבל אפשר היה להתפנות, אבל לא ראינו את זה כאפשרות ריאלית, אני פסלתי את זה מראש לא בגלל שאי אפשר אלא בגלל שזה נראה לי אבסורד, לפנות א. את המעוז, אולי זה קצת ציונות, אבל לא חונכנו לזה מצד אחד, מצד שני אם באמת ירצו לפנות, אני אמרתי שממתי על צה"ל שהוא כבר ינייס את הכוח לפנות אותנו, חוץ מזה אמרתי המצב הוא עוד לא כל כך חמור לא היתה הפנזה כבר, צה"ל כמה יקח לו להגיע תוך יום יומיים כל צה"ל אצלנו, כלנו קיוונו ככה, זה יקח עוד יום, עוד יום. בכל אופן לי זה לא נראה בכלל כמשהו רלוונטי, אמרתי יצטרכו מאד, אז הם כבר יעשו הכל לפנות אותנו, אנחנו אמרנו שאנחנו לא יכולים להתפנות- אף על פי שמבחינת רכב, שאם היה נגמ"ש אחד שעלו עליו 35 חברי באי זה שהוא מקום והתפנו, אז לנו היו שלושה כלי רכב, ואפשר היה להתפנות איתם. בכל אופן עשינו את הכל, את ההכנות לקראת אפשרות של פיננסי אם זה ריכוז כל החומר המודיעיני, להכין אותו בשקים לשרפה, השמדה

מה שצריך להשמיד. אמרנו נהיה מוכנים, כל אחד יקח לו תרמיל קטן עם חציוד שלו, כמה שיותר נשק, את המ"נים ואת אגרונו פשלה, ונהיה מוכנים לאפשרות שיפנו אותנו. גם אריק אמר, אל תראנו בסדר, אנחנו כבר נדמו לכם, כך שהענין הזה של פיגוי זה היה בצורת שאלה, בקשה, אם אנחנו יכולים אבל זה לא היה לא בצורת הוראה, ולא שום דבר אחר.

אפי: כן שאריק זכר איתי, הוא בזמנו שאל אותי, עוד בשיחה הראשונה איך

אני חושב את המצב- מה אני חושב, אמרתי תשמע אם אתה מטונל לנייט גרוד

לבא עד אלינו אז אנחנו יכולים להתפנות וזה מן כדרך הכי בטוחה. בצורה אחרת זה ענין של סיכון, וסיכון די מחושב, למה יש כוח שלם בשטח. זה שגבי ביום ראשון הצליח לצאת, זה ענין של מזל, סך הכל נלק עבר, נבי רהן, הוא עבר 600 מטר מהטנקים שלהם, וזה מזל, אף אחד לא מבטיח ששיריה של שני כלי רכב העבור גם כן.

הורוביץ אורי: אפי הנושא הזה ברור, אני הבנתי את מה שרציתי להבין, אני מציע נדעון שתמשיך

להאר עכשיו את יתר ההשתלשלויות של המארעות כולל זקשר לגילוי, קצין האו"ם

קוראים לו גלילי, כן?! גלילי וכל בכלל מה שקרה כלילה, עד הבוקר כל ההתרחשויות.

גדעון: טוב, באותו לילה היו הפגזות די רלילות ביום ראשון כלילה, זה היה יחסית לילה

שקט, היה לנו קשר עם ^{הצ"ח}הצ"ח האו"ם, זה עמדה האו"ם שהוא ישב בא,

אנחנו ביקשנו את הסיוע, סיוע לארטילריה של מארתון שירביצו לכיוון העמדה

מרממה, אם פגעו או לא פגעו, אי אפשר היה לדעת, אמרנו לו שיהקפל אלינו באותו לילה, כיוון שאין טעם

שהוא ישאר לכו עם אנשי האו"ם, ובאמת באותו לילה הוא התקפל אלינו, זה גלילי,

הורוביץ אורי: מהי הוא הניע אליכם בערך?

גדעון: אני חושב כ- 23.00-24.00 כלילה.

הורוביץ אורי: ברנל, בכוחות עצמו?

גדעון: הוא הניע ברנל בכוחות עצמו.

הורוביץ אורי: מה עם האומ"ניקים שהיו איתו?

גדעון: הם נשארו בעמדה שלהם, דבר נוסף אנחנו כשמוקמו את כלי הנשק---

הורוביץ אורי: רק מלה אחת, לאן גלילי מניע אצלכם? הוא בא ישר להמ"ל, טוב נדבר אחר כך

לאן הוא הגיע. הניע קודם להמ"ל, בסדר.

גדעון: מה שעוד עשינו, אנשי הנדסה גייסו כל מיני אמצעים מאולתרים כדי לחסום את חכניסה

למוצב, מיקמו שם מוקשי האררה, ועוד איזה שהם אמצעי עזר מאולתרים, שלמעשה

הנקודה החלשה היחידה חכניסה למוצב, שמשם מלכד כמה קונצרטינה וחגמל הזה ששמים זה היה די פרוץ.

שאר המוצב מסביב היה מכוסה עם הרבה מאור גדרות, והם מיקמו שמה מספר אמצעים מאולתרים אפשר

להגיד. סך הכל אני חושב הלילה הזה עבר די בשקט, שמענו שהם ממשיכים לחצות את התעלה צפונית

מאיתנו באותה נקודה, זה היה בערך מול החווה הסיגנית, אני חושב זה היה איזה 3 ק"מ צפונה מאיתנו, אבל חוץ מזה לא היה משהו מיוחד באותו לילה, ביום ראשון בלילה.

הורוביץ אורי: ככה אתם ממשיכים עד הבוקר?

נדעון: ככה ממשיכים עד הבוקר.

סל שמעון: (הנדסה), בקשר ליום ראשון מה עוד, הצענו לנדעון לצאת למתקן ארר יקרות ולהפעיל אותו, אף על פי שלא היה בזה שום תועלת מעשית, אלא אולי פסיכולוגית קצת עליהם, ונדעון לא הסכים בגלל הסכיון כפי הנראה של העסק הזה, ואמר שנפעיל את זה רק בהוראה מפורשת אם יתנו לנו להפעיל.

נדעון: עוד משהו בקשר ללילה, מעמדה 3, וגם אם אני לא טועה מ-4 ש-6, שמענו איזה

סירת מנוע, או משהו כזה, עוברת בתעלה, מכיוון הצליחה צפון דרום, לכיוון האגם

המר,

הורוביץ אורי: רגע אני רוצה לחבין, מצפון באזור הצליחה?

אפי: זה היה כמה מאות מטר מהמעוז.

נדעון: אנחנו לא ראינו במפ"ש סירה.

אפי: ראינו במפורש סירה, ואני אפילו זוכר, זה היה כבר חושך, פתחתי באש עליה, וברגע שפתחתי באש עליה מעמדה 6, היא, התחילו לצלוף עלינו מכיוון הרמפה. ואז הייתי צריך להפנות את האש לשם, ואחר כך כבר לא היה לי תצפית על הסירה הזאת, אלא לעמדת 3 ו-4, ונדמה לי שהם ירו עליה, אני לא יודע מה קרה עליה.

נדעון: אחרי שבעמדה 6 התחילו לצלוף עליה, הם ביקשו מאיתנו שאנחנו נירה על המים, מקו

המים מעמדה 3 לא היה, לא ראינו את קו המים, אלא זרקנו כמה רימונים, אמרנו שלפחות

איזה רימון נזרק במלחמה, זרקנו איזה רימון שתיים, והיא חצתה במהירות ועברה אל כיוון האגם המר.

מאירקה: השאלה היא כזאת, כל הסיפורים שלכם מסבירים על סחות ביניכם ובינינו, זאה אומרת

צפונה, רק צפונה, אף אחד לא הזכיר מה היה דרומה, כלומר ביניכם לבין הפצצן?

אפי: דרומה היו חוליות.

מאירקה: ראיתם. מה ראיתם?

אפי: ראינו חוליות, ספרנו אנשים בודדים, אני יודע, עשרה שני עשר, חוליות שהסתובבו

בשטח.

נדעון: לא כוח משמעותי.

אפי: זה ברור. אני אניד לכם גם למה באה השאלה הזאת, אפי, כדי שבנינו למה באה השאלה

הזאתי מכיוון שאנחנו די התלבטנו, היה איזה שלב של קשר בינינו, זה היה צריך להניד

יותר מאוחר, אבל היה איזה שלב של קשר בינינו לבין אריק שרון יותר מאוחר, אחרי המלחמה, מאירקה

ואני היינו אצלנו. והוא בין השאר סען שהוא נתן לכם הוראה להתפנות ואתם לא התפנתם.

מאירקה: לא אריק סען, אתה טועה. אריק ניסה לברר דברים, מי שסען בפרוש זה אמנון.

הורוביץ אורי: היות ואנחנו לא נכנסים לויכוח, הנקודה הזאת של הכוחות מצד דודם, מדוע היא משמעותית, מכיוון שהסתבר לנו בתחקיר של לקקן, שלקקן זיהו סדר גודל של גדוד מצרי, גדוד חי"ר מצרי, שהיה באזור שבין כ" בין מצמד ב" ובין לקקן באמת באותו אזור שאתם אומרים שראיתם חוליות בודדות. יש אפשרות שזה היה שטח מת לגביכם, אתם ראתם רק חוליות שלחם, שזה היו רק חוליות שלחם, על כל פנים לקקן זיהו את הגדוד הזה, ויכול להיות דרך אנכ שזה המזל שלכם שלא יצאתם מהמוצב בכיוון ההוא. היות ואתם לא ראיתם את זה, אז בואו לא נתייחס קיבלתם את זה כהשלמה התמונה, בסדר, אני מקבל את זה בהחלט, אני אומר אין סעם להתייחס בפורום הזה לעובדות האלה כי אתם לא ראיתם אותם.

אני בכמה זמני רגיעה אצלנו, יכולתי לדעת בפורקן יכולתי לדעת בחזידן מה הולך כיון שהם לא עבדו על הטלפון, הם עבדו כבר על הרשת האלחוטית. גם אנחנו שמענו את זה.

כן. אבל אתם כבר עבדתם על הרשת הקוית, לא משנה כשאני לא יכולתי לשמוע, אני זוכר שמדי פעם טילפנו, אמרתי לאבי או מה להתקשר איתכם מה נשמע, ביום ראשון עשה רושם של רגיעה עדיין, ביום, לכן אני מקבל את כל הפניין הזה שהתחיל ממש יום שני. יום שני בסביבות 02.00 התחיל, למה אני אומר את זה, אני לא רוצה אחר כך לחזור שוב, אני לא שויך למצמד, כי בסך הכל אם לא היו עולים עליכם, ואם חזידן לא היתה נופלת עד היום היינו שם, בפורקן, מה יש לחגיר. השיקול שלי היה להתפנות מפורקן זה אחרי שהתחילו לפסע עליכם, ואחרי שראיתי שלא רצו. ואחרי שראיתי שחזידן זה הרגעיים האחרונים שבנתי ושהתור יגיע, שאנחנו לא יכולים לחכות לצת"ל עד הסוף. זהו, אז לכן אני קונה את העסק הזה שיום שני באמת היה באמת.

ינאל: (הקשר) התקשרו מקול ישראל וביקשו לדעת מה איתנו. ביום ראשון בלילה. אלקראס אליהו: ביום ראשון בלילה אני ביקשתי מנדעון שיביא לנו עוד אחת, מפני שהיינו ערים כל הזמן אז הוא הביא לי את הגשש שיהיה אצלנו.

הורוביץ אורי: אני מבין. או.קי. עוד משהו לגבי הלילה של יום ראשון. אני רואה שאין שינויים מהותיים ביום ראשון, זה לא משנה לי אם את הגשש הביאו הכניסו, או הוציאו, או הכניסו, אנחנו לא נשנה את המצב על הלוח, ולא נעלם את המצב מכיוון שתנועה של בן אדם אחד בודד לא מהותית, הזכרנו שנלילי הגיע בלילה, בסביבות באמצע הלילה אליכם, אני לא רואה שום שינוי מהותי בקשר להערכות במוצב, אנחנו עוד מעט שנגיע לשינויים מהותיים נעמיד את המצב מחדש. עמדה 8 אנחנו סיכמנו כבר קודם, ש לא נדון בנושא הזה אם הפיגוע של עמדה 8 היה ביום ראשון או ביום שני, נגיע ליום שני, נגיע לנושא עם הג'יפ, אז נצטלם בעם נוספת ונראה מה המצב. לגבי יום ראשון בלילה בלבד.

בן-קסטוס: לגבי יום ראשון בלילה, אני כבר התאוששתי ויצאתי שוב פעם לעמדה. למעשה הלכתי בחזרה למטבח, הכנתי שוב פעם אוכל ושתייה חמה לחבר'ה, חילקתי את זה בכל העמדות

וכשסימתי את חלוקת המזון והשתיה, אז הצטרפתי שוב פעם לאוהה עמדה שהופגזה ביום שני, לעמדה 8, זה נכון.

הורוביץ אורי: אני רוצה בשתי מילים לסכם. אנחנו רואים שכיום ראשון אין אירועים מיוחדים, אני מבין שהאירוע המשמעותי ביותר הוא שלמעשה ביום ראשון אחם זיהורים באופן מעשי איפה בעצם מתבצעת הצליחה שלהם. אנחנו לא מצלמים כרגע, לא, כי לא חל שום שינוי מהותי, יום ראשון אנחנו לא מצטלמים ההיערכות היא פחות או יותר כמו בלילה. עכשיו כך, אני מבין שהאירוע המרכזי היה שאתם פחות או יותר מזהים את הצליחה, חקירה עם כוחות באופן מעשי לא היתה, עם כוחות שלנו, ולמעשה יש בקשה לסיוע אויר.

אפי: יש בקשה לסיוע אויר, ביום ראשון בלילה.

הורוביץ אורי: יום ראשון בלילה, בקשה שלכם לסיוע אויר?

אפי: כן.

הורוביץ אורי: אז למה אתם לא מספרים? דבר.

אפי: למעשה התחלנו את זה כבר ביום ראשון, ביום התחלנו למעשה, לא את הנושא של סיוע אוירי. בשעות הלילה היכינו למעשה להחלטה של מה שסוכם שמה, כלומר אם הם מבצעים התקפה או לא מבצעים התקפה. אם אריק מבצע, לפנות בוקר אריק עוד פעם עלה פעם שניה, ואז הוא אמר---

הורוביץ אורי: מתי זה היה בערך?

אפי: לפנות בוקר. זאת אומרת 04.00 בערך לפנות בוקר, הוא אמר שאין החלטה שהוא

יכול להגיד לי בטלפון, כלומר הוא לא אמר לי שום דבר במפורש, הוא אמר לי

שהם ינסו לעשות כבר משהו. עכשיו בקשר לנושא של פינוי, לא דובר פה על פינוי בשלב זה, כלומר

אנחנו לא קיבלנו שום החלטה שאנחנו נבצע פינוי, הדבר היחידי זה שהוא שאל לדעתנו ביום ראשון

כשיחה הראשונה, ולאחר מכן הורדנו את זה מהפרק, למה אני אמרתי לו שאנחנו מוכנים לבצע פינוי ברנע

שהוא מבטיח לנו שבאיזה שהוא תחום נקודה, מחכה לנו כוח שלנו שיכול לחלץ אותם, אבל אנחנו יכולים

לעשות משהו.....

מאירקה: אתה ידעת שצריכים להגיע ל... .

אפי: כן לפי הדברים שלו, ואני אמרתי לו מה המצב של הכוחות הוא שאל רק לדעתי, שום

הוראה לא ניתנה לי, נוסף לכך פנחר, שאתה קורה לו אמנון, הוא בכלל לא דבר איתנו

למעשה, בכלל לא דבר אחנו. עכשיו ביום ראשון לפנות בוקר, שהתחילו, אור ראשון התחיל להיות

אז למעשה, עד לחוה הסינית כוחות שלהם נמצאים.

הורוביץ אורי: אנחנו חיכף נגיע לזה. ונחאר את יום שני.

יורם פלוט: רוצה לשאול משהו, הוא אמר שביקשו סיוע אוירי, אם המצב לא היה, זאח אימרת--
אפי: הארטילריה שלהם לשחק.

יורם פלוט: לא הורידו לנו ארטילריה, אחה אומר שהיה דליל בכלל. אז בשביל מה ביקשנו
יום ראשון סיוע אוירי, סיוע אוירי ביקשנו שהיה כבר, שהם לחצו עלינו בקצב

א.ש.
אפי: ^{אני ויקטור בבר המצב לא רשמי.} המחלה כבר ביקשנו סיוע אוירי, ביקשנו, אבל לא רשמנו את זה בחוקף, גם לא
לצלחנו להשיג סיוע אוירי למעשה.

יורם פלוט: כל הזמן היו יציאות מאחורי הרמפה של עמדה 3. כל הזמן ראו--
אפי: ידענו את הכיוון שלהם 17 גם מארתו ו לא ענה לקרלתנו, בכלל לא קיבלנו
ממארתו עוד שום סיוע.

אורוביץ אורי: העסק הזה לא מהותי, העסק הזה לא מהותי כרגע, מה שמעניין אותי, אפי, הבנתי שאתם
דרשתם סיוע אוירי עוד קודם, מה שכרוך לי שעוד לא הגענו לאירוע שדרשתם סיוע
אוירי לנקודה מסוימת ומוגדרת, וכשנניע לזה אז תדברו על זה. אני מציע כך אנחנו נעסור עכשיו, ונדעון
יתחיל לתאר מה קורה ביום שני, לפנות בוקר, בוקר, ועד האירוע המשמעותי שנגיע אליו.

עודד משה: את הסיוע האוירי ביקשנו בגלל צליחת התעלה, נדמה לי.

אורוביץ אורי: טוב אז אני מבין שזה היה בשלב שזיחה את הצליחה מצפון.

שווייצר: אחרי שכבר זיהו בים ראשון בבוקר, לא יודע, את המקום של הצליחה, ביקשו חיל האויר,
ח"א הגיע, סקייחון אחד התפוצץ באויר, כמה מטוסים הגיעו לאזור הצליחה, ובאמת
אחרי הצהריים התחילו חלקים של גשר לעבור על יד, אנחנו ירינו על זה בעמדה 3, ריגלי.
דברים גדולים. זה היה ביום ראשון אחר הצהריים, ירינו - לא היה לנו הרבה תעסוקה שמה, לחפש על
המים.

נדעון גור: יום שני בבוקר במשך כל לילה ראשון, בין הלילה של יום ראשון ליום שני, שמענו
כבר כוחות עצומים, באמת גדולים מאד שחוצים את התעלה, היה רעש גדול של טנקים
שרשראות, וביום שני בבוקר עם שחר כבר ראינו כוחות עצומים, זה היה בסדר גודל או של כמה
גדודים, או חטיבה, אני לא יודע, בכל אופן אנחנו ספרנו יום שני בבוקר היה די שקט, וישבנו האסתכלנו
על כל המרחב הזה שהיה צפונה מאיתנו, היתה ראות טובה, עם משקפות של 120, עם מקפות רגילות,
וראינו טוב מאד אותם איך שהם חצו בכוחות עצומים, זה היה כלי רכב, טנקים, נגמש"ים, תותחים, משאיות,
הכל היה שמה.

הורוביץ אורי: טילים זיהיתם?

נדעון גור: טילים, אני לא זוכר כמיוחד שעברו, היו פגים של מרגמות, וטילים אני לא זוכר.
בכל אופן זה היו כוחות עצומים, אנחנו כל הזמן דיווחנו לגדוד, ודרשנו כל הזמן
שיתנו סיוע אוירי, ושממש יחסמו להם את נקודת הצליחה, עכשיו אני לא זוכר בדיוק ביחס לסיוע

אג"מ-מה"ד-היסטוריה

הד - 156

האירי אם ביקשנו אהו ביום ראשון, כשראינו חלק קטן יחסית שלהם שחצה, כי הם עברו גם במשך כל יום ראשון, או שזה היה רק ביום שני, שכבר היו הכוחות הגדולים. בכל אופן ביום שני בבוקר אז היו כמויות עצומות שהם התחילו להתקדם לכיוון החוה הסינית, כל הזמן דיווחנו וביקשנו גם את סוללות הארטילריה שלנו, שיטווחו לכיוון ההוא, לכיוון החוה הסינית, בנקודה הצליחה. שחיל האויר גם כן יתקוף את נקודת הצליחה, כי ראינו שהם מתחילים להתקדם לכיוון החוה הסינית ומתחילים להתפרט, וביום שני בבוקר, עוד זה היה, אפשר להגיד שהם היו במסרת נקודה, הם היו ממש מרוכזים בצפיפות עצומה על הגדה המזרחית של התעלה, ליד נקודת הצליחה, זה היה ממש מטרר אידיאלית לחיל האויר, טוב אני לא אכנס, חיל האויר כמעט לא הגיע באותו יום, היו אולי גיחות בודדות שהיו על החוה הסינית, שהיים או שלוש, זה היה כבר אחרי שהם התקדמו עד לקראת הצהריים, הם התקדמו והתחילו להתפרט לכיוון מזרח, וחיל האויר הגיע אני חושב בסביבות הצהריים, ביקשנו גם טיוע של טנקים שיבואו כי אמרנו שזה מסות עצומות של אויב. המשיחו לנו שהכל יהיה בסדר אין לנו מה לדאוג, ושאנחנו יכולים לשבת בשקט, סך הכל במוצב עצמו, היה די שקט ורוגע, כולנו ישבנו בעמדות וצפינו, הסתכלנו על המחזה הזה, איך שהם עוברים בכוחות עצומים, והם התחילו להתקדם לחוה הסינית, אז ציינתי כבר, נדמה לי להוציא מספר גיחות של ח"א שהם תקפו גם את הגדה המערבית של התעלה, ואת הכוחות שחצו את התעלה, נדמה לי גם כן היו שתי גיחות הסילו פצצות, והיכף הסתלקו, זה לא היה משהו רציני, לכיוון החוה הסינית. יותר מאוחר ראינו בכיוון מזרח טנקים שלם שמגיעים, אני חושב שזה היו שלנו, ראינו על הרכסים נעים טנקים, קשה היה להבחין כבר, הם כבר חדרו מספר ק"מ מזרחה לכיוון טסה, חשבנו שהם עוזבים אותנו ומתכווננים להמשיך ישר לכיוון טסה בכלל בלי להתייחס אלינו. הרבה לא יצא מהבקשות טיוע, אפי יוסיף אחר כך כי הוא דבר עם הגדוד, אמרו שיטייעו לנו, וגם אריק הכטיח שיש לו 100 טנקים, עוד מעט עומדים להגיע והוא שולח אותם, וכשראינו את הטנקים הראשונים על הרכסים הרחוקים, זה היה טווח די גדול אני חושב לפחות 10 או בסביבות 8-10 ק"מ, אז זה היה קו האופק. ראינו מלחמת שב"ש, ראינו איך שטנקים נדלקים לא ידענו בדיוק אם זה שלנו או שלהם, והם המשיכו להתחבב כמו פריירים בשטח, החי"ר שלהם התפזר, ממש כמויות עצומות. הם התחילו להתקדם מזרחה, ובשלב מסויים, בשעות הצהריים אני חושב שזה היה, בשעה 02.00 פתאום אנחנו רואים ג'יפ בודד נע בכיוון זה היה נדמה לי ציר טירטור, נע על ציר טירטור וזא נע מזרחה לאט לאט הוא עושה איזה איגוף, עולה על ציר, נכנס לציר טירטור, ובא לקראת המוצב שלנו, נע כמו פרייר בשטח, זה היה ג'יפ אני חושב נושא טילי שמיל, היו לו טילים בצד, נתנו לו להתקרב עד עמדת, היתה שם עמדה של טנקים נדמה לי מספר 50 זה נקרא, הרמפה שזה היתה עמדה של טנקים, הוא התקרב לעמדה ההיא, וישנו שמה בדיוק עיקול של הכביש, ברנע שהוא התקרב אז פתחנו אליו באש, דפקנו אותו את הג'יפ הזה, הוא עלה באש, ראינו את הצוות שלו, ירינו גם בו, לא יודע בכמה פגענו, נדמה לי שפגענו באחד או שניים מאנשי הצוות, הג'יפ כולו התחיל להתפוצץ ועלה באש, זה היה מין היפגסה חולפת כזאת. היסלנו את הג'יפ וראינו כוחות גדולים שלהם גם כן חי"ר עם טנקים, שיריון ונגמש"ים שגם נעו מזרחה, ובערך בעקבות הג'יפ אבל הם היו די רחוקים ממנו, התקדמו

מזרחה על הכביש בהתחלה אני בכל אופן, חשבתי שהם נעים לכיוון טסה והם מתכוונים לוליג עלינו עד שראינו אותם מתחילים לשבור ציר, וכל הכוח העצום הזה בא מכיון מזרח צפון לנו. הם התחילו להתקרב לכיוון המוצב, כל המוצב היה בלתי נראה, כולם בעמדות מאחורי כלי הנשק, ראינו שהם מתכוונים לעלות עלינו, אנחנו גם דיווחנו על זה לגדוד, שכוחות גדולים עולים עלינו, הרבה לא היה לנו מה לעשות מלבד לחכות ולהיות מוכנים, כל אחד היה בעמדתו. ואיש איש ליד העמדה שלו, כשהתקרבו הם התקרבו די לאט מכיוון מזרח לנו, ---

אפי: אתה ביקשת סיוע אוירי.

גדעון גור: אנחנו נמצאים בשעות אחר הצהריים כערך 15.00 - 16.00, לאחר הצהריים, זהו כל הזמן הם משעות הצהריים הם התחילו בחנועה איטית מזרחה, והתחילו לשבור ציר אלינו, זה היה בסביבות 16.00, זה היה במרחק של אני חושב 2 ק"מ מזרחה צפונית אלינו. עשינו גם שינוי עמדות ועיבוי מערך לכיוון שהם עולים עלינו, דיללנו את הכוחות שהיו לכיוון התעלה והעברנו אותם לכיוון צפון ומזרח, ולכיוון עמדת השער, וכולנו היינו בכוננות מקסימלית. נתנו להם להתקרב, זה כבר היה שעות דימדומים, בדיווחים שחודענו אז המשכנו לבקש סיוע ארטילרי וגם סיוע של חיל האויר, אמרנו שכוח גדול עולה עלינו, גם טנקים וח"ר נמש"ים ומבקשים סיוע, אני לא זוכר שבשעות אחר הצהריים קיבלנו סיוע מיוחד, מלבד גיחה או שניים של ח"א ושהטילו פצצות בחוה הסינית, הם הגיעו די קרוב למוצב, זה היה כבר שעות דימדומים לפנות ערב, כבר התחיל להחשיך ככה, ואז הם התחילו לעלות על המוצב.

אפי: אני אתחיל מיום שני בבוקר, מלפנות בוקר, מלפנות בוקר אני הייתי בערך בסביבות או עמדה 1 או עמדה 8. עמדה 8 עדיין הייתה מאוישת, זה היה אחר, בא נגיד ככה, עכשיו את הכוחות שלהם, העניין הוא כזה שמעמדה 1 ו-8, אתה יכול לזהות את הכוחות שלהם רק מספר ק"מ כלומר 2-3 ק"מ מהחזוה הסינית, כלומר הרי הם הקיפו אותנו מצפון, הם פרצו מצפון, עכשיו מעמדה 1 ו-8 אתה יכול לזהות את הכוח שלהם אך ורק שנמצאים במרחק של קילומטר או שני ק"מ מהחזוה הסינית. אני זיהיתי אותם למעשה, כלומר את כל הדיווחים של הפריצה מהצפון אני שמעתי בקשר, פיזית לראות שריון שלהם, ראיתי ביום שני לפנות בוקר, באור ראשון, עכשיו החי"ר שלהם היה מחופר, כלומר הם התחפרו במשך הלילה, הם המשיכו לנוע לחזוה הסינית והם התארגנו שמה בהגנה, החי"ר שלהם היה על הסנקים, ובשלב זה אני ירדתי לקשר ודיווחתי למפקדה, למפקדת הגדוד וביקשתי סיוע ארטילרי וסיוע אוירי, למעשה בגלל שכאן היה דרוש סיוע אוירי, למה פה הרגשת כאן זה הכוח העיקרי שלהם, לפחות בגזרה הזאת זה היה כוח רציני, ולמעשה אם הייתה פה תקיפה של מטוסים, יש להניח שזה היה כולם אותם באיזה שהיא נקודה, עכשיו כל הסיוע שאנחנו קיבלנו, זה היה סיוע מאד לא מאסיבי, כלומר לא הייתה מסה רצינית, הכוח שלהם לא ניפגע, הם התארגנו בחוף החזוה הסינית במיכונים שלהם, עם גי'מים עם רכב רב והכל, הם פרסו סוללת ארטילריה, כמדומני מרגמות, כ-8 פגזים ממזרח, ממערב לחזוה הסינית, ואנחנו ראינו אותם, ולמעשה הם התחילו לטפס עלינו קצת, עכשיו בערך בסביבות שעה 10-11, הם התחילו לנוע דרומה. עכשיו אנחנו היינו, בא נגיד ככה, די מעודדים, כלומר לא היינו פאסימים, אנחנו חשכנו שכוח שלנו נמצא

אנ"מ-מה"ד-היטטוריה

חד - 156

על הרכסים וידפוק אותם כחזרה, ומה שהם עשו למעשה הם נעו כשיירה, הם היו בערך כ-30-40 כלי שיריון שלהם, 30-40 כלים, הם נעו כמו קוביות, בא נגיד ככה, על ציר הכביש, כשחי"ר מכיוון מערב לכביש, חלק על הרכב, חלק בלי הרכב עם רכב קל, הם הגיעו עד שעות הצהריים, יש ציר טירטור שחוצה את לקסיקון, הם עברו פה למעשה את ציר טירטור והם עדיין על ציר לקסיקון, עכשיו בשעות הצהריים רכב שלהם ג'יפ פונה לכיוון שלנו, יש את הפיתול של טירטור יש עיקול ולאחר מכן מטירטור יש כניסה למעוז. הוא עובר את העיקול ואז יורים עליו בזוקה מעמדה 8, שהיא מפספסת, בזוקה מפספסת, ואז אני הייתי בעמדה 8, יורד לעמדת מק"פ. גדעון ויובל הם נמצעים עם המשקפת 120-20 שהם כל הזמן בתצפית עם המשקפת, ואז יורים משלוש העמדות האלה בעיקר, וגם מעמדה 7 יורים לעבר לכלי הזה, עכשיו הכזוקה מפספסת לאחר מכן עם המק"פ/ב/ש/ל/ד/ה, אני מציע לפגוע איתו (אנשים בורחים. מהזלדה, עכשיו אנשים בורחים ואז אנחנו תושים מיטוח למעשה גדעון לאחר מכן אחרי שאנחנו מפסיקים, מדליק אותה עם המ"ג שלו, מעמדה 1, כאותה שעה אנחנו מזהים חוליה מסוימת עם גוריינוב מכיוון דרום, כלומר בין מצמד ב' לבין שדה המוקשים שמה, ופותחים עליה באש אנשים נעלמים. לא ראינו פגיעות, אני לא ראיתי כלומר שנפגעו, הם נעלמו, בא נגיד ככה.

חורוביץ אורי: בקיצור זיהיתם חוליה מכיוון דרום והכרתם אותה.

אפי: חוליה בכיוון דרום, כן. עכשיו הכוח שלהם ממשיך לבתר אותנו, הם מגיעים עד ציר עבביש בערך בסביבות השעה 02.00, ואז אנחנו למעשה מבקשים סיוע אגירי בעיקרו, למה כוח α השיריון שלהם פרוס כמו הצנה, 30-40 מטר סנק, סנק, סנק, חי"ר או שעל הרכב, או שמקומר מחדדים, כל הקנים שלהם לכיוון מזרח לכיוון הרכסים, עכשיו אנחנו רואים - כלי רכב שלנו שהם על הרכס, כלי שיריון שלנו, עכשיו היום אני חושב שזה הכוח של אריק שהוע עבר לסלויזיה, וההתקפה שלו נשברה בסלויזיה, והוא הצליח להגיע מרחק של 7 ק"מ מקו התעלה, ככה לי זה נראה, ככל אופן מתנהל קרב מסוים, חלק מכלי שיריון של הם ממשיכים לכיוון מזרח, וחלק נשאר נ"ח. אנחנו רואים את המצב הזה, אז הכנסנו אותם את הצוות של המרגמות לעמדה שלו, ואז יש טיפסוף שלהם עלינו, רק רציתי להדגיש משהו, כשהסנקים שלהם מקיפים אותנו ואחרי שדפקנו להם את הג'יפ בערך בסביבות הצהריים בשעה שתיים, עדיין לא, אני נמצא בעמדה 1, יובל נמצא יחד איתי. אני יורד לבונקר מיקוד ומבקש סיוע אורי, לאחר מכן אני עולה למעלה ואנחנו בקשר, בקשנו מהצוות מרגמה שיגש לעמדת מרגמה, מנסים לכוון אותה, עכשיו שטיינברג מנסה, הוא ניפלא יחד עם עמרם לעמדת מרגמה, הוא עולה למעלה, לכיוון מגדל התצמית בכרי ^{לכרי}. עכשיו זה היה לפי דעתי היה די מיותר, אבל סך הכול אני הייתי מטוח טוב. ^{ינ"ע} בשלב זה עמרם, עמרם נמצא בעמדת מרגמה, עכשיו בעמדת מרגמה, עכשיו שטיינברג בדרך למעלה, כלומר הוא עולה לכיוון מגדל התצמית שזה למעשה המקום הכי גבוה, לא המגדל עצמו אלא יש שמה איזה שהוא משטח גבוה, שאפשר ^{לכרי} לירות על השטח, עכשיו הסיבה שהוא ^{זה} בעיקרה בגלל שלמעשה למרגמה הזאת לא היה לוח ירי, כל הירי, היה אם היה מתבצע על ידי כיוון ישיר. עכשיו אני השבתי לטוח אותם.

תורביץ אורי:

לאיזה עמדה שטיינברג עלה?

נדעו:

הוא כערך בכיוון מינדל הצפית, הוא לא עלה לעמדה 8, הוא ניגש כערך לאזור של מינדל הצפית.

תורביץ אורי:

(מראה במפה) באזור הזה?

נדעו:

כערך לאזור הזה. אני לא יודע מדויק, למה זה מה ששיחזורתי עם הד"ר. י.ל.ן עכשיו הוא נפגע בחעלה, בדרך לעליה למעלה.

תורביץ אורי:

(מראה במפה) בחעלה מה מלמעלה?

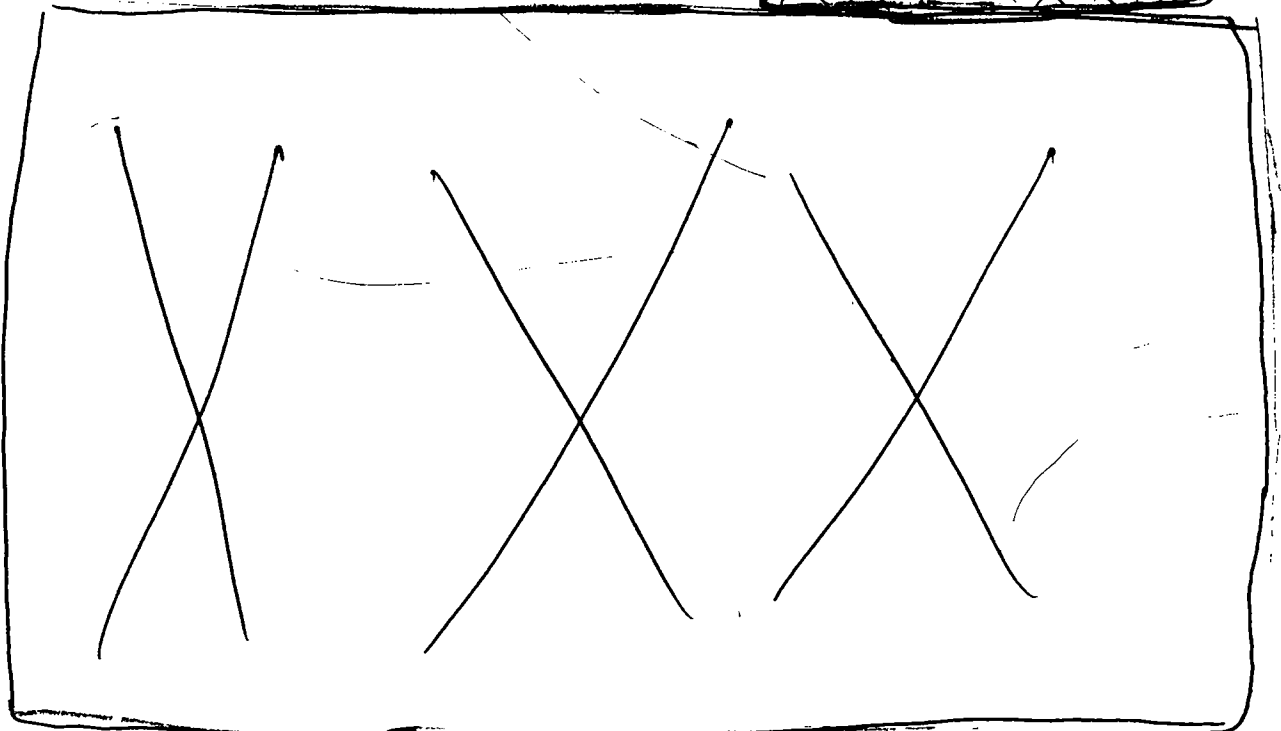
נדעו:

כן. עכשיו צארלי בן קסוט, עדיין בריא, הוא ניגש לעמדה מרנמה לעזור לאינגו, עכשיו הוא ניפגע הד"ר ורמי כמדומני, מפנים אותו לתאנ"ד. הם מפנים את

שטיינברג, רמי עבדי וחד"ר, למעשה הד"ר מאבחן את מוחו, כלומר הוא גושט כמה דקות והוא נפטר, אני נמצא בעמדה 1, עכשיו אני ירדתי לתאנ"ד כמדומני, לא לתאנ"ד לבונקר, וכשאת עלה למעלה יוכל שואל

אתי מי נהרג?

אני אמר לו תראה אני לא יודע מי נהרג.

אפי:

עכשיו באותו זמן גם החבלן, כמדומני, נפצע, יותר מאוחר, עכשיו בשעה

04.00 למעשה החתקפה שלו מכיוון מיזרח כניראה ניבלמה, ואז מה שקורה

הם הגיעו כבר עד עכביש, הם מפנים את הכלים שלהם לכיוון המעוז, ומתחילים לנוע לקרתנו.

תורביץ אורי:

רנע אחד, אני רוצה להכין, אם אתה אומר שחניעו לאזור עכביש, זאת אמרת

למעשה יש שיריון שלהם בכל האזור הזה (מראה במפה).

אפי:

כן. כל 20 מסר יש טנקים. עכשיו אנחנו כל הזמן—

הורוביץ אורי:

אני יכול לסמן שכל האזור הזה ממוקם, שיריון שלהם, למרות שאין לנו
כאן טווח לעכביש, אז אנחנו אומרים ששעכביש בערך באזור הזה (מראה כמפה).

אפי:

עכשיו גי"פ שלהם דפוק, עם הסנק השלישי שמה מעליו הוא דפוק. גי"פ שלהם.
במצב כזה למעשה זה בשעה 16.00 אחרי הצהריים, עכשיו בשעה כזאתי הם

למעשה מתחילים לפגוע בעמדות שלנו פנישה, אני נמצא בעמדה 8, וכמדומני אז צ"ארלי נפגע.

הורוביץ אורי:

מה שאנחנו עושים כרגע, אנחנו רמקמים אף כל האנשים כפי שהם ממוקמים
בשעה בין 1500 ל-16.00 בערך בתקופה שמתחילה ההתקפה שלהם, ואחרי

זה נמשיך לדבר. אני חוזר ועובר לפי השיטה הקודמת, לפי עמדות, כל אחד אומר איפה הוא נימצא
והמדובר הוא עוד פעם, אני לא מדבר על סדר גודל של דקה, אלא על התקופה של ההתקפה שלהם, שהשיריון

של הם מתחיל להתקרב אליכם. אני מתחיל מעמדה 6. אנחנו ממקמים עכשיו את האנשים כפי שהם ממוקמים

במוצב בין 15.00-16.00, רגע אחד אפי, נעבור אחרי זה ונשלים את התמונה לאחר מכן. עמדה 6,

אלכו, ישראל יצחק וטל שמעון, יש שינוי? אין שינוי. עמדה מספר 14, גדעון, כן, יחד אתך זגורי וסנש'

ויורם. עמדה מספר 7, ויצברנר משה, גירון דניאל ועודד. יש. עמדה מספר 8, מי נמצא בעמדה 8?

אפי מי אתך?

אני זוכר שהיו איתי שלושה אנשים, וגם צ"ארלי היה שמה בעמדה הזאת.

אפי:

הלאה מי עוד שם? חבריה אני מדבר על השלב, מי היה בעמדה מספר 8? אנחנו

הורוביץ אורי:

אומרים שהיית אתה אפי, וצ"ארלי היה, ומי עוד? הבנתי. עמדה מספר 1

פייג יעקב ושרוני יובל, מי עוד שם? רגע אחד שמואל כהן נמצא כאן, הבנתי, בסדר. הלאה, עמדה מס' 2

כרמל וטל יעקב, מי עוד נמצא בעמדה מספר 2? עמדה מספר 3, דובלח, שווייצר אריה, וסיסון ציון, מי

עוד נמצא? רק שניים, הלאה. עמדה מספר 4, לוי רפאל ואלקרט, ג' לילי, . אני עובר עכשיו

לבונקר, אני מבין שסאלמה חיים, נמצא פה? בקשר לסאלמה יש עוד חילוקי דיעות? אין. הלאה, לבונקר

50 הגשש לבד, מי עוד לבונקר 50? עמרם בנימין איפה נימצא? מרגמה. אנחנו עוברים לחמ"ל, בחמ"ל

אנחנו רואים את יוסט, ישנו שם? כן. עברי רחמים? כן. קוז רחמים? קשר ישנו. ציון כהן? עמדה

8. יוסט שלמה? אמרנו כבר. פייג איפה נימצא? בחמ"ל אמרנו. ציון סיסון? גם בחמ"ל. בתאנ"ד

נמצאים הד"ר, כהן סלומון נמצא בתאנ"ד? כהן סלומון היה בתאנ"ד או לא? היה בתאנ"ד, בסדר. עבודי

בתאנ"ד? בתאנ"ד, בסדר. עכשיו בקשר לשטאברג מקום הפגיעה.

בשעה 15.00 בערך אני אמרתי לגדעון, שוביא לי מישהו שהיה על ידינו,

אליהו:

אז הוא הביא לי את הקצין קישור. עכשיו לקצין קישור היה משקפת, הייתי

במקביל לתעלה מהצד שלנו, ראיתי את השיריון של המצרים איך שהם מסוככים קנה ויורים קודם על לקקן,

אחרי זה מצמד ואחרי זה עלינו. אז איך שראיתי שזה מכוון אלינו, אז נתתי צעקה בפקודה להתכופף, אז

קצין הקישור התכופף רק אם הידיים והראש, אז אורי נפגע ביד, ואז חילצו אותו. שטיגברג הוא היה

צריך לבוא אלינו. בדרך הוא נפגע.

אג"מ-מה"ד-היסטוריה

הד - 156

הנרביץ אורי:

אני שואל אם ישנה איזה שהיא, אם ישנם חילוקי דיעות בקשר לאזור, האם זה באמת האזור? כי לפי מה שיוזם אומר, כאן היתה עוד איזה שהיא תעלה שיורדה ובאזור הזה הוא נפגע.

ל.א.:

ל.א. הוא התכוון מהתעלה מבבונקר בין נ"מ או על 12. בין בונקר תאג"ד

היתה תעלה באמצע. כאן היא נקטת

עמרים:

זה על הענבן השני שהייתי עם שטינברג, שפי שהתחילה

הפשיטה עלינו, מהטנקים, אני ושטינברג הלכנו ליד יורם בעמדה 7, נידמה לי, והכסנו שם על השטח, למעשה כשהתחילו ה.ל.פ.כ. כבר ראינו או הם שמתקרבים אלינו ומתחילים לכוון לכיוון המוצב שלנו, אז אני ושטינברג ירדנו לכיוון העמדה, כי ידענו זה הרגע צריך להיות בעמדה, כשהגענו לעמדה, בדיוק איך שנכנסנו לעמדה שלנו, אז הוא אמר לי עמרים תפוס את המכשיר הקשר, אני רגע עולה למעלה לכיוון השטח העליון, לכיוון התעלה, שם הוא יראה את השטח יותר טוב. אז לא נל.ל. אמרתי לו תעלה. אני נשארתי בעמדה. אז איך שתוא עלה, האמת שאני הרגשתי פיצוץ קרוב מאד לעמדה שלי. אומנם היו הרבה הפגזות שם, אבל הרגשתי משהו שגם ש רציני, ממש קרוב לעמדה, ופה על השקים וכל מיני דברים, אני מיד התכופתי לעמדה, אז מיד שמעתי מנדעון אומר לי נתן הוראה למרגמה להתחיל להפגז אותה לכיוון הרצוי שהיה לנו, שהיה מכוון המרגמה. אז האמת אני הייתי לבד, אז אני המרגמה היתה מכוונת התחלתי להפגז, תראה מה שהיה ידוע לי, אז אני חיכיתי שיצחק או שטינברג יחזור אלי, אז אני מתחיל לצעוק: שטינברג, שטינברג למה אתה לא חוזר, קיבלנו הוראה להפגז במרגמה, אבל אין עונה ואין שום דבר. מיד אחרי רגע שמעתי את נדעון במשיר קשר אומר, לפגז את ההרוג ואת הפצוע. לא ידעתי מי זה הרוג ומי זה פצוע, אבל ככל זאת, לא האמנתי שתוא הרוג, בטח הרוג בכיוון השער, כי שמה יותר מטוכן, כי שמה עלו עלינו טנקים. אז חיכיתי הוא לא חזר, אז אני אמרתי לנדעון במכשיר הקשר, שאני כבר לבד, ואני לא יודע מה עם שטינברג, ואני לא יכול להפעיל את המרגמה לבד, אני צריך עזרה, אז הוא אמר לי מיד תקבל, כשהוא אמר לי תקבל, התמו/לתי למה הוא לא שואל אותי איפה שטינברג, כנראה הוא יודע שקרה לו משהו בשביל זה לא רצה להגיד לי, אז האמת שבדיוק אחרי כמה רגעים הגיע אלי צ'ארלי מבן-קסטוס, ואחרי זה יותר מאוחר בא אלי ציון כהן וגם ציון פיטון. אז נודע לי שלמעשה כנראה שהוא ניפגע על יד עמדה 4, או שעל 5 או 4, אתה היית שם?

הורדביץ אורי:

בקיצור אני מבין שאנחנו מניעים לאותה מסקנה שהוא עלה בערך בציר הזה

(מראה במפה) הוא ניפגע. אני מבין. או. קי. אנחנו נצלם את המצב הזה,

ומה שאני רוצה, נדעון, תוך כדי זה שמצלמים תתחיל לתאר עכשיו את מהלך ההתקפה. הנענו עד לשלב שמתחילה ההתקפה. שמענו פחות או יותר מכל הכיוונים מה קרה בשלב הזה. איך התארגנתם במוצב. התחיל לתאר את מהלך ההתקפה. אני מבין שאנחנו עומדים ביום שני בשעה 16.00 אחר הצהריים.

אג"מ-מה"ד-היטטוריה

הד - 156

נדעון: יום שני אחרי הצהריים, ראינו את הטנקים שמתפרקים מזרחית לנו, בטווח של כמה מאות מטרים, כמות גדולה, אני לא זוכר את המספר שלהם, שביניהם פרוט חי"ר ונגמשי"ים. הם התפרסו כאזור הרמפה של עמדת הטנקים ליד עיקול לכביש, והם שמה התפרסו ולמעשה הם קצת השתחו שמה, הם עצרו את ההתקדמות שלהם, אנחנו חיכינו - אמרתי לאלור את הנשק ולחכות עד שהם יתקרבו, ורק אז לפתוח באש מכל הכלים, אני לא זוכר מה בדיוק הם עשו באותו זמן, אבל עבר איזה שהוא זמן, והם למעשה התקדמו לקראת המוצב, זה היה רק בשעות שהתחיל להחשיך. ממש עם שעת הדימדומים הראשונות הם התחילו להתקדם לכיוון המוצב, והתחילו לירות עלינו. עשיית עיבוי מערך לכיוון ההתקפה, את מי שאפשר היה להכניס לאותם עמדות, ועמדה 8 למשל שקודם נפגעה, יום קודם, בפגיעה ישירה שנטשנו אותה, אחר כך מחדש הכנסתי לשם אנשים, וריכזנו שם, היתה בזוקה, היה תרג"ט, רכיזנו את כל כלי הנשק האפשריים לכיוון האויב, גם את המרגמה כיוונו לכיוון ההוא, מרגמה 81, הם התחילו להתקרב לקראת הנדרות שהם היו, אני חושב במרחק של כ-200 מטר מהמוצב, אז פתחנו באש מכל הכלים, כבר התחיל להחשיך וקשה היה לראות במי אנחנו יורים בדיוק, גם ביקשנו סיוע של ארטילריה של המארתון שירביצו לכיוון ההתקפה. הם הפגינו דווקא, קיבלנו סיוע, אני לא יודע עד כמה הוא היה יעיל כי לא ראינו, והתחילו הם לירות, ויריות שלנו, כך שמכחינת הסיווח גם כן היה לנו קשה מאד לטווח את הארטילריה, כי לא ידענו מי יורה, מה? של מי הפג זים? ניסינו לתקן אותם עד כמה שאפשר, הפגינו אותנו גם מהצד המערבי של התעלה, גם לשם כיוונו את סוללות הארטילריה, אבל בדיוק פגיעות לא ראינו איפה הם נופלות. הטנקים הגיעו ממש עד לגדרות שאנחנו יורים מכל כלי הנשק, זה היה טווח של כמה עשרות מטר, אני חושב 30-40 מטר, אני חושב שזה 4-5 טנקים אם אני לא טועה, או שלושה, אני לא זוכר כמה. גם קשה היה לראות כי זה היה חשוך, את החי"ר כמעט ולא ראינו, הרבצנו לשם גם מרגמות גם תאורה, כדי להאיר את השטח. השטח היה כולו העלה עשן, ואי אפשר היה לראות מה בדיוק נעשה, הצלחנו לבלום את ההתקפה, הם נעצרו, שני טנקים הגיעו ממש עד לגדרות והסתובבו וחזרו בחזרה. בלמנו את ההתקפה הזאת, יחד עם זה ההפגזה עלינו כל הזמן נמשכה, עבר איזה שהוא זמן. הם התארגנו להתקפה נוספת, ועלינו שוב פעם עם הטנקים והחי"ר, זה היה די צמוד, שני גלי התקפה שעלו עלינו. אפשר להגיד שהתחמושת כבר נשפכה כמים, בעיקר החבר"ה ירו מהמני"ם כי זה היה הכלי העיקרי, והמיקלעונים, מהרובים ומהעוזים לא היה כמעט טעם לירות, ירד גם מזה, אבל גם ירו מהבזוקה כשהטנקים התקרבו, לא פגעו בטנקים, א גם רנ"טים ירו, בהתקפה השניה הם שוב פעם עלו עלינו עם חי"ר וטנקים, הגיעו ממש לגדרות.

הרוביץ אורי: התקפה שניה איזה סדר גודל כוח אתה מעריך שם?

נדעון: גם כן מספר טנקים ארבע חמישה, והרבה מאד חי"ר ביניהם.

הרוביץ אורי: סדר גודל בערך?

נדעון: אני חושב פלוגה משהו כזה.

.....

הורוביץ אורי: זה היה, בעדך, ההתקפה הראשונה היתה בערך כשש שבע, בערב, אולי קצת לפני כן, זה היה ממש דימדומים, ההתקפה השניה היתה בסביבות השעה 20.00 בערב, כשעתיים לאחר מכן. בהתקפה השניה הם עלו כבר ממש על הגדרות, היו טנקים שכבר הסתככו עם השרשראות בין הגדרות כתיל. החברה ירו עליהם במג"ים, לא ידעתי עד כמה זה מביא תועלת, אבל זה היה הדבר היחיד שניתן לעשות, ירו גם את ה בזוקות שהיו, מעט פצצות שהיו, היה לנו מעט מאד פצצות חנ"מ ונ"ט. ירו גם פצצות עשן, ירו את כל מה שהיה למעשה לירות - גם את רנ"ט, אני לא חושב שפגעו, ראינו טנק אחד נדלק, מארטילריה שלנו, זה היה בטווח קצת יותר רחוק מאחור, ולאחר מכן נדלקו עוד שניים או שלושה טנקים לא רחוק מהגדרות, מ המג"ים שכנראה פגעו במיכלי הדלק, או בצינורות דלק.

הורוביץ אורי: כמה טנקים סך הכל הצלחתם להדליק שמה, יחד עם הארטילריה?

נדעון: אני חושב שלושה. אנחנו הדלקנו שניים וארטילריה אחד, אחד או שניים, עכשיו את אלה שאנחנו הדלקנו, אז הם נדלקו מהמג"ים ושפכו עליהם הרבה מאד תחמושת, הסרטים הלכו ונגמרו, בכל זאת היתה בזה תועלת מסויימת כי לפחות הצליחו להדליק, עד אז חשבתי שזה סתם יורים לריק את כל התחמושת, ואמרתי לחסוך תחמושת, ברגע שהדליקו אז גם נבלמה התקפה, טנק אחד נעצר על יד הגדרות עם מנוע שהמשיך לעבוד ובער קצת. טנק שני זה נדלק והפטיק לעבוד. ההתקפה נעצרה, הם נסוגו, כשמסאירים את שני הטנקים האלה בוערים על יד הגדרות, טנק אחד עם מנוע עובד, המשכנו להרכיב עוד את הפצצות מרגמה שהיו לנו, לכיוון המשוער שהם נסוגו אליו, זה היה כיוון ההיערכות בערך מזרחית לנו, וגם כיוונו לשם את הארטילריה שמשם כל הזמן תתן אש רצופה לשיריון שלהם, פגיעות לא ראינו, אני לא יודע עד כמה הם פגעו, ניסינו לתקן אותם, לתת להם הסטים, אבל הרבה לירות לא יכולנו, כי גם פצצות התאורה כמעט וניגמרו ולא ראינו מה בדיוק עושים, רק נתנו כיוון משוער שאנחנו חושבים שהם עולים, ולשם כיוונו את הארטילריה. הארטילריה היתה, היו זמנים שהיא היתה די יעילה הארטילריה שלנו, היו זמנים שהיא היתה מאד דלילה, וכמעט לא חורגה, בכל אופן היתה, אפשר להגיד במשך כמעט כל הלילה, הארטילריה שלנו הרביצה, גם עלינו כמעט כל הלילה הרביצו אש חזקה מאד על המוצב, בשעות יותר מאוחרות החברה כבר היו די תשושים, התחמושת גם הלכה ונגמרה בעיקר ארנזי פעולה, נתתי הוראה להעביר איפה שנשאר בייחוד בעמדות המערביות, להעביר תחמושת לעמדות המזרחיות והצפוניות, בעיקר ארנזי פעולה של מאני"ם, ונדמה לי שכאותו זמן נפגעה עמדה 6 או התעלה שעל ידה, והיא נחסמה, והחלנו לפנות לאט לאט את הצד החוא, אני לא זוכר מי נשאר, השארנו רק עמדה אחת נידמה לי לצד החוא, ופייבינו גזרה. פיננו פשוט את האנשים משם כי לא היה להם כבר איש להסתתר.

הורוביץ אורי: אם פה, פחות או יותר נגמרת ההתקפה הזאת, אז אני מציע שתפסיק פה, נשבע: את כולם

ואנחנו נעבור אחרי זה לתיאור של מנמר ההתקפה הזאת והלפוח עד הכוקר.

אג"מ-מה"ד-היסטוריה

הד - 156

אפי: אני אתחיל בשעה 16.00, עד שעה 16.00 למעשה הם כיתרו אותנו, כשבאותו שלב אהנו מחכים למעשה שכוחה שלנו יעבדו, האנשים באותו זמן גם כן קיבלנו הוראה לנסות חלק מהנשק, למה ברוב הנשק ירו, גם במק"ג. בשעה 16.00-16.30, הם מפנים את הקנים לעברנו, ומתחילים לנוע, עכשיו הם נעים בחנוכה איסית והם פשוט מפנתים עמדות, בשלב ראשון, ¹³¹הנא-נוצא עמדה 6 מפעולה לגמרי, כלומר הם פוגעים בה פגיעות ישירות.

הורוביץ אורי: מה קורה עם האנשים?

אפי: עכשיו אני יורד למטה, לבונקר חמ"ל ורץ לעמדה, 7, בא נניד ככה, למה את צ' ארלי אני טוען שבאותו זמן פיניחי איתו, ככה לי זה נראה.

הורוביץ אורי: צ' ארלי אתה אומר פינת הולך להנה (מראה במפה).

אפי: לא הוא יורד לתאג"ד, לא לתאג"ד הוא יורד לבונקר חמ"ל, שם הדוקטור מספל בו, לפי דעתי.

הורוביץ אורי: אפי, כהן ציון לאן הולך? ^(לא זוכה) אנחנו משאירים אותו בינתיים פה, עוד לא יודעים לאן.

אפי: עכשיו בשלב זה---

הורוביץ אורי: אני רק רוצה לדעת עוד שאלה אחת מה קורה לעמדה 6 בשלב זה?

אפי: 6, מחוסלת אבל לא סופית. כלומר משאירים שם את הנשק את המני"ם, אבל למעשה העמדה הזאתי, היא עמדה קיימת. בשלב זה מתחילים לפצח את העמדות ואז בדימדומים למעשה אז מתבצעת ההתקפה שלהם, כלומר מה שאתה שמעת בקשר שאנחנו מותקפים, זה היה בגלל הפיצוח שלהם, התקפה רצינית, דימדומים התחילה.

הורוביץ אורי: כמו שנדעון אמר, בסביבות בין 16.00 ל-19.00.

אפי: ופה קצת מקור אי הבנה, למה אתה שמעת בקשר שאנחנו מדווחים על התקפה.

הורוביץ אורי: נאמר שם אתם ביקשתם עזרה, על כל זה נשק פה שם, אמרו גחזכו תקבלו עוד נשק ודברים כאלה, אז נדעון, אני התרשמתי שהוא יושב ככה כמו על... ^{"קאד"א"} ומרדש ועוד מרווח,

לא נרא אנחנו במלחמת השחרור עם פחות נשק הצלחנו. זה נאום שהיה בין שתיים לשלוש ארבע.

אפי: יכול להיות שאתה צודק, ואני אסביר לך גם מדוע, זה ההתקפה שאנחנו ראינו מרחוק

שאו למעשה היינו די בטוחים, ואני אניד לך עד שעה שלוש ארבע, היינו בטוחים שהלכנו

לראות הצגה שב"ש. רואים קצת טנקים שלנו על הרכסים, רק לא ^{רד}הכאנו שאנחנו באמצע משום מה.

עכשיו הם התחילו להתקוף אותנו למעשה עם דימדומים, עכשיו ההתקפה שלהם היתה למעשה, התקפה פלוגתית,

כלומר הטנקים שלהם, עמדו על ציר טירטור ⁰¹ את העיקול של הגי' פים של הם, איפה שהגי'יפ שלהם נדפק,

הם קצת עומדים בחולות, והם מתקיפים בהתקפה של שלושה ארבע טנקים, (שהכוח) אשאר מגן עליהם, ככה זה

היתה התקפה שלהם מתבצעת.

אג"מ-מה"ד-היסטוריה
הד - 156

ההתקפה הראשונה שלהם היא נבלמה, הסנקים נסוגו. ההקפה שניה.---

הורוביץ אורי: אני רוצה רק להבין, יחד עם הסנקים היה כוח חי"ר, איזה סדר גודל?

אפי: את העצה חי"ר לא ראינו. בא נגיד ככה, יכול להיות שפגענו בהם, וזה סביר להניח, למח--

הורוביץ אורי: בקיצור אתם ראתם סנקים, ויריחו על הסנקים.

אפי: ירינו על הסנקים. עכשיו התברר אחר כך שכנראה על הסנקים שלהם היה חי"ר, והם היו בצורה כזאת, עכשיו בשלב יותר מאוחר הם ביצעו התקפה שניה, עכשיו בהתקפה השנייה הם הניעו קרוב מאד, עכשיו טנק אחד שלהם נדלק, וזה היה בערך בן 3. נ"מ-14, טנק אחד שלהם נדלק, טנק שני שלהם היה מתחת לעמדה 7, טנק שני בין עמדה 7 לעמדה 14, נתקע. אני לא יודע מה שקרה, כנראה הצוות ברח. אני לא יודע אם הוא בוער, למה אחר כך הם לקחו אותו. טנק שלישי מחפש להצצה, בין עמדה 7 לעמדה 8 את הפריצה, הוא מניע, אנחנו יורים עליו לא מונעים בו. הוא מניע עד בערך מול עמדה 8, ומסתלק, הוא לא מוצא את הפיצוץ ובורח (כלא קיים) זה ההקפה שניה, יותר מאוחר, שמונה בערב. עכשיו אחרי שהתקפה השנייה הזאת, אני יורד לקשר ואז אני מבקש טיוע, עכשיו מבחינת ככה, התחמושת, הבזוקות כמעט כולם הלכו.

הורוביץ אורי: דרך אנב, איזה סוג תחמושת יריתם עם הבזוקות? מי ירה עם הבזוקה?

אפי: אריה ירה עם הבזוקה, הוא היה בעמדה 7. עכשיו אני יורד לעמדה של החמ"ל ומנסה להשיג קשר, שלמה אומר לי שבטח הוא מנסה להשיג קשר, הוא לא מצליח. הוא הסתבך שמה כנראה עם הנדוד, שאיזה סוג התחיל לדבר איתו. אני אמרתי לו אל הדבר עם הנדוד, נעבור מיד לאוגדה. הגענו לאוגדה, מיפקדת האוגדה הצלחתי להשיג כמדומני את מפקד, סגן מפקד האוגדה, אני לא יודע סדר גודל די רציני. דרך הטלפון. לא דרך הז-- למה טלפון היה לנו בשלב זה אל הנדוד. בטלפון אנחנו מדברים איתו ואז אמרתי לו, שתשמע, אנחנו למעשה אין תחמושת די מצב גרוע, כלומר נגד סנקים אין לנו, מלבד מנ"ים שזה הדבר היחיד. ואז אני מבקש ממנו השמע תסגור את המעוז מבחינת ארטילריה, תכסה בארטילריה אל תתן, תתן מטביב. ואז בערך בסביבות 12.00-13.00 אומר לי שיש לו כבר מספיק ארטילריה, בהתחלה אומר לי שאין לו. אז אני אומר לו תשמע תתן ארטילריה זרחן, ולפי זה אני אכוון אותך, עכשיו בשלב זה חל ניסיון עם האנשים, כלומר חלק התחילו לרדת למטה, בגלל שהם היו מאד עייפים, וכנראה די סחוטים. חלק יורדים למטה, נדעון נשאר בעמדה 6 כמדומני, נ"מ 14 עם סל, הוא נשאר יחד איתו, ובשלב זה אני אומר לנדעון שיהיה בתצפית.

הורוביץ אורי: ההתקפה נגמרה.

ש מ ר

אג"מ-מה"ר-היסטוריה

הד - 156

אריה שווייצר: אני נמצא בעמדה 3, יחד עם דובלרו ישראל. ברנע שהגיעו הסנקים בפעם הראשונה לכיוון עמדה 8, פגעו בעמדה ואפי יצא שם עם צ'ארלי או משהו כזה

העמדה הזאת היתה נטושה. הם השאירו שם את הבזוקה והשאירו שם את המצבות עם עוד איזה שהוא מא"נ. באתי עם ישראל לעמדה, בעמדה היה שם עוד איזה מישהו, ישב שם בשפניה עוד מישהו, ואפי או יובל ישבו בעמדה 1, הם צעקו שטנק בא בדיוק מול עמדה 8 שנראת עם הבזוקה, אז מתוך העמדה שם יריתי שתי מצבות אני חושב או שלוש מצבות נ"ט, והכוונת שם היא היתה מתנדנדת אז לפי העין פיספסתי, פגעו הרביעי כבר פגע בטנק, עכשיו היה לו שם רשתות על הטנק, הוא היה במרחק של פחות מ-100 מטר אל הרשתות, כך שהם התחילו לבעור, כאשר הרשתות התחילו לבעור, הם עשו מן אחרת פנה והתחילו להסתלק לאט לאט, באותו שלב איזה שהוא טנק אחר התחיל לירות ישירות על העמדה, לא יודעים בדיוק מאיפה, אמרתי לישראל שאני לא רואה אותו, אני אעלה לעמדה 7 נירה משם, באותו רגע, ברנע שאני יוצא העמדה חספה פגיעה ישירה, אני לא שמעתי כלום באוזניים, התברר שישראל נפצע, קרה לעזרה ואף אחד לא בא, הוא פינה את עצמו לתאג"ד לכד. עברתי עם הבזוקה, לא לעמדה 7, אלא מעל עמדה 7, איזה בטונדה כזו כמו מרפסת, היה מקום חופשי, מעל העמדה, עליתי למעלה ועל הטנק, ראיתי דיוק עוד איזה שהוא טנק שיורה לכיוון עמדה 8, יריתי בו, זה היה טנק שאחרי הצוות שלו, גם כן לא היה נ"ט היה רק זרחן וחנ"מ. נ"ט לא היה כבר. הטנק הזה גם כן אני חושב שיריתי זרחן או פגעתי לפני או אחרי אבל היה אש, הצוות ברח, ככה מ... הטנק נשאר עומד עם המנוע עובד, ככה כל הלילה. אחר כך הכיאו מהנמ"ש, איזה מי שהוא עם הארגנט הכיאו הכל העלו אותו על הגג שם, זאת אומרת על הרמפה הזאת של עמדה 7, ושם ריכזנו את הבזוקה עם עוד אני לא טועה, חמש מצבות זרחן ועוד איזה שניים מנ"ט, והכיאו גם את הקנה השני של הבזוקה גם כן שמו שם למעלה, המגן הזה התנדנד, טוב באותו זמן, עוד טנק אחד שבא מול נ"מ 4 ועמדה 7 התחיל לעלות על הגדרות, וירו בו מעמדה 7, נ"מ 14, ירו עליו והוא נדלק שמה על הגדרות ונשאר, זהו, וההתקפה הזאת עשיו עברה.

עורך משה: בפגיעה בעמדה 8, אם תשים לב קודם על מה שגדעון אמר אז תמצא שביום ראשון יצא שהפגיעה היתה ביום ראשון בעמדה 8, ולא ביום שני. ואז נטשו אותו קצת ולאחר מכן ביום שני חזרו בכדי לחגן על המקום, לפגוע בטנקים. בשעה בערך 16.00-16.30 היתה התקפה של הסנקים כשמאחורי הסנקים היה להם איזה סכין. תעלה כזו, לחיעול, מאחורי הטנק היו עוברים אנשי חי"ר ונכנסו לתעלה וניסו להתקרב. עכשיו אנחנו ירינו לאורך כל תעלה בכדי לפגוע באנשי החי"ר שזיהינו. זה שהטנק הלך וחזר, וזה כאילו בשתי התקפות שחיו, זה לא היו שתי התקפות, אלא פשוט הוא נסע פעם אחת, עשה את התעלה, וחזר פעם שניה לעשות עוד פעם את התעלה, להגדיל את השביל להכנס שם אנשי חי"ר... כלבמה.

אג"מ-מה"ד-היסטוריה
הד - 156

בצהריים זה מה שהיה טנקים, כנבעה הזאת שנראת רק במראית עין. לי נראה שזה היו טנקים רק מיצריים שנילחמו משם.

אתה מדבר על טנקים שהם מיטווח של 7,000 כפי שנאמר פה. בטווח עין כנבעה הראשונה שרואים. כנבעה הם היו רק מיצרים. מישו רוצה להתייחס להתקפה הזאת עצמה?

אני הייתי בנ"מ 14. עד כמה שזכור לי אז טנק אחד שהיה מתחת, ממש מתחת לעמדה 7 בתוך הגדרות, ההוא גדלק, הטנק השני היה מתחת לעמדה 8, הוא לא גדלק הוא נשאר עם מנוע עובד, כל הלילה, אני זוכר שראיתי צוות בורח מהטנק, ניפגעו, ומישו נשאר בטנק, כיוון שלקראת הבוקר הטנק ברח מהמקום הזה.

צ'ארלי בן-קסוט: זה היה בין השעות 5.00-1 ל-16.00 אחה"צ, אני הייתי עדיין בעמדה 8, וכאן יש איזה אי הכנה ביני לבין אפי, שבאותה שעה, נכון היתה התקפה על העמדה הזאת, אבל לא ניפגעתי, אלא שכן קיבלתי הודעה מגדעון לפנות את העמדה ולגשת לעמדת מרגמה, ניגשתי והייתי עם עמרם הרנ"מ. באותו הזמן של התקפת ה^{אלבי}טנקים אני עברתי בדיוק לעמדת המרגמות, זאת אומרת שאתה לא נמצא פה אלא אחת נמצא באזור מ..... נמצא כדיוק שמה

גדעון: טוב מה שרצייתי רק להוסיף, אני התמקמתי בעמדה 14, א. כי זאת היתה עמדה גדולה שאפשר היה להכנס בה מספר אנשים גדול יחסית, היינו שם ארבעה, זה עמדה גבוהה ששולטת על כל השטח, ומשמה הייתי יכול ממש לראות גם את הנזרה, את הכיוון הצפוני והמזרחי שמשמה היו התקפות, בעמדה שלי עוד היתה מרגמה 52 מ"מ וגנסאס. אל. אס. הנדול, המרגמה 52 ירתה כל הזמן פצצות, אבל היא היתה יורה פצצה בערך בחדרות של כל חמש עשר דקות פצצה כי לא ניתן היה לירות בה, צריך היה אחרי כל פגז לשתוח אותה לנקות אותה ולהרביץ כמה פעמים עד שהיתה נורת פצצה, זה גם כן נקודה של מרגמה שפשוט, 52, שבקושי פעלה- ירינו בה גם פצצות חנ"מ וגם פצצות תאורה.

עמרם: אני חושב שכנוגע ללוח הזמנים של התקפה ראשונה אני חושב זה לא היה שעה 15.00 כפי שמדובר כאן, אבל נדמה לי זה בערך היה לא לפני חמש, כי אני זוכר בדיוק בשקיעה של השמש התחילה ההתקפה ככה אני חושב, וההתקפה הראשונה, סוכם כבר שההתקפה היתה עם דימדומים בין 16.00 - 19.00.

הורוביץ ארי: כן, אבל התקפה שניה היתה יותר מאוחר, כפי שגדעון אמר.

עמרם: אני חזקא רוצה להתייחס יותר לצידוד, לא למשל בזוקה שדה חסר ודברים כאלה, אלא למשל נגד התקפה כזאת למה היה חסר דברים שפוחחו בחיל הנדסה, למשל אבטיחים אם מכירים את הדברים האלה? ככלל אמצעים מיוחדים, למשל אבטיחים למשל במקרה הזה, היו ממש קלטים נגד התקפה כזאת, נגד חי"ר אבל גם כן טנק שמחפוצץ עליו משקל של 5 קילו חומרי נפץ.

אג"מ-מה"ד-היטטוריה
הד - 156

אריה שווייצר:

אם אפשר עוד להוסיף משהו, ניסו לעשות יוכל גם כן מהנדסה יצא החוצה לעשות איזה פו-גאט בפתח, לסגור את הפתח נגד טנקים שאם יבואו מול השער. גם כן בשביל לעשות פונט צריך קצת לבנות וכל מיני דברים כאלה, נפצים בקיצור היה רק לבנות ונפץ וחצי שאנחנו עוד הבאנו את האוטו, בשביל להוציא מהמטען היו צריכים לפרק קצת לבנות לשבר אותם ו לסדר מציגים גם כן באותו זמן.

אורי הורוביץ:

כסופו של דבר הפעלתם את הפונט?

אריה ווייצר:

ניסו להפעיל, רק חטק הזה החליט לעמוד, בהתקפה האחרונה בבוקר הוא עמד איזה 20-30 מטר לפני הפונט, ככה שאם היד על המכשירים.

הורוביץ אורי:

אני לא אטכם, אני אניד גם כן כמה מילים, (יש לצלם בהחלט) אנחנו לא יכולים לצלם את המצב תוך כדי התקפה, כי אז היתה תנועה של אנשים ותנועה של טנקים, אנחנו מצלמים את המצב כשהתקפה נגמרת, איך המצב נמצא שאתם גומרים את ההתקפה, אז אנחנו מדברים על השעה 20.00 בערב. שים 21.00 בערב. אני עובר מהר על העמדות ואחת אומרים מה המצב. לוי רפאל? ולתקרט? איפה אתם נימצאים? פה (מראה במפה) לא חל שי גוי. ינאל, איפה ינאל נמצא? ינאל זיוז לחמ"ל. הלאה עמדה 7, אנחנו רואים כאן את ויטברג משה, את גירון את עודד ואת אפי. אריה נמצא כאן למעלה. (היה שם עוד אחד, שמואל), שמואל כהן הוא נמצא פה, זה בסדר. הלאה בעמדה מספר 1, רק שרוני? (נמשיך הלאה אולי תתקלו בו בהמשך). בעמדה מספר 2 טל יצקב וכרמל? יש. גאן למעלה דיברנו, כהן ציון איפה הוא נמצא, אולי הוא בכל זאת פה? לא יודעים א"פ הווא? במרגמה אמרתם. אם כך במרגמה אתם של ושה אנשים ציון, עס רם, וצ' ארלי. טיטון, טיטון ציון? יש. משהו זוכר מי היה פה (מראה במפה). מה עם יובל? יובל שרוני ב-1. אני חושב שכיטינו פחות או יותר את הכל, אתה רוצה להוסיף בקשר לקרב הזה.

כוחלני ינאל:

אני קשר. בין שתי התקפות התקשר סגן מפקד האוגדה פינקו, דבר איתנו. הוא שאל רק מה המצב, ואמר שיש ישיבה עכשיו וחושבים מה לעשות איתנו.

זה הכל.

אפי:

אנחנו דיברנו, כלומר ניסינו להשיג את מפקדת האוגדה ולדבר איתם. מהג שלמה ניסה כל הלילה להשיג ארטילריה וכל הדברים האלה. בשלב הראשון הוא לא הצליח, למעשה רק בשעות קצת לפני הצלחה להשיג ארטילריה. ואז גם סוכס שהם נותנים, הוא אמר בהתחלה דיברנו על זרחן, הוא אמר שעוד לא הניע לו זרחן, בכדי שנראה איפה הם פוגעים בכלל. לפה היתה פה בעיה לאבחן מי יורה את מה, כלומר אם זה יריות שלהם והם מספטים, או שיריות שלנו. עכשיו בשלב מסוים הם הצליחו להביא זרחן, ואז גדעון, אמרתי לו שהוא נבא ולפי זה נטווח אותם. סוכס עם מפקדת האוגדה שהם יתנו, הוא אמר שהוא הצליח להשיג כמדומני הוא אמר 5 סוללות, אני לא יודע זה היה מונזם, אני לא ראיתי 5 סוללות. הצענו דבר כזה, למעשה אנחנו היינו מוקפים גם מכיוון צפון וגם מכיוון מזרח, מדרום לא היתה שום התקפה. היה מכיוון דרום מזרח, עכשיו ביקשמי ממגן ארטילריה בטווחים של 200-300 מטר מאיתנו,

על מצפון מכיוון מזרח וגם לעבר, ארטילריה שיתוק לכיוון איפה שהם יורים עלינו ארטילריה. ואן זה הם נתנו לנו במשך כל הלילה. עכשיו לפנות בוקר, זה הם נתנו לנו במשך כל הלילה גדעון טוח אותם, הוא יגיד לך איך זה פעל למעשה.

גדעון: טוב למעשה לאחר שנבלמה ההתקפה השניה, קצת נרגע, היינו במצב רוח די

מרום, הדפנו שתי התקפות, קצת נרגע העסק, נהיה שקט, ההתקפה נהרס ה

והם נסוגו, שני טנקים עמדו כוערים על יד הנדרות כשטנק שלישי חטף פגיעה ישירה קצת יותר רחוק מהמוצב והיה מורל די גבוה הייתי אומר. נתתי הוראה לבדוק את העמדות מחדש, מה המצב אם ניתן להעביר תחמושת מעמדה למעדה. אם יש עמדות בלחי מאויישות, להעביר לעמדות שבהן, למעשה לכיוון ההתקפה שזה היה למשל עמדה 5, עמדה 3, הם לא היו מאויישות, ועוד עמדות נוספות שגם בהם ישנם ארגוני פעולה להעביר את כל התחמושת האפשרית לאותה גזרה שממנה היתה התקפה, היתה עלינו הפגזה כל הזמן, כל משך הלילה, ואז יזכר כבר שביקשנו סיוע, קיבלנו יותר מאוחר ארטילריה, העניין של הקשר כאן בין העמדות, הלך ונחלש פשוט המצברים הלכו ונגמרו, לא היו לנו מצברים להחלפה בעיקר במ"ק, 6, וזה היתה בעיה מבחינה מסוימת, יותר מאוחר, לאחר שהתארגנו בעמדות, כל עמדה מבחינת תחמושת, מיס כלי נשק, זה היה אני חושב בסביבות חצות, היו, זה היה לסירוגין, היו זמנים שעות שהיתה הפגזה די כבדה עלינו, גם מהצד המערבי של התעלה, וגם מהכוחות שתקפו אותנו, בלי שהם ניסו להתקדם. כשהפגזה הלכה וכבדה, ממש נפלו הפגזים בין העמדות, ראיתי שאין טעם להחזיק את כולם, את כל החברה בעמדות, ונתתי הוראה שבכל עמדה ישארו שני אנשים, כל השאר שירדו לבונקר, לבונקר החמ"ל, ואז אחר כך נעשה את האיוש מחדש ניראה מי נשאר בעמדות בשעות הלילה הקטנות. החברה היו כבר די עייפים, וככה זה נמשך למעשה עד הבוקר, שאני נשארתי. את עמדה 6 נדמה לי פינינו, ---

הרוביץ אורי: הגעת עד הבוקר, אז קדימה. אני עובר את העמדות כל אחד אומר איפה הוא היה

עמדה מספר 6, אלבז איפה? חמ"ל. עמדה מספר 4 לוי רפאל, אלקרט? אתה.

עובר ל-8, ולוי רפאל לחמ"ל. עמדה מספר 3, יושב משהו? לא. עמדה מספר 2, כרמל וסל יעקב?

אפסי אתה עובר בלילה עד המשך הלילה, עד שמונה? לקראת בוקר איפה מוצאים אותך? בסמ"ל. יובל

ש'וני? נשאר ב-1, בעמדה מספר 7, אני רואה אותך אריח, רק אתה וכולם יורדים למטה לחמ"ל..

אנחנו אם ככה רואים את המצב. תתחיל לספר על ההתארגנות של הבוקר, איך אתם מתארגנים ליום, ומה

המאורעות ונגסה אחר כך לחתוך את זה בכל הכיוונים.

גדעון: טוב לקראת הבוקר, רוב האנשים ישבו בחמ"ל, כבר היו עייפים מאד, וחלק

נימנמו שמה, לא היה מקום לזוז. בשעות, אני לא יודע אם זה היה בערך ב-15-00

05.30, פתאום אנחנו שומעים את הט נק הזה שעמד כל הזמן עם מנוע מטרטר, פתאום עושה אחורה פנה

וברח. גוסע הביתה. זה היה, לא הספקנו לעשות כלום נגדו, הוא הסתלק, זה היה במצב שהיו עמדות מדוללות.

לקראת עלית האור אז החזרתי את כולם לעמדות והתכוננו להתקפה עם שחר, שמענו, זה היה כבר שהתחיל להאיר,

התחלנו לשמע שוב תנועת טנקים וכוחות שלהם, התחילו לנוע לכיוון המוצב, לראות לא ראינו כמעט כלום,

אנ"מ-מה"ד-דיסטוריה
הד - 156

גם שהתחיל להאיר אז היה איזה מן ערפל ועשן כזה גם מהפגזות ואני לא יודע ממה עוד. וקרפילים שממש לא ראינו שום דבר, רק איזה 10-20 מטר מאיחנו.

ותרכיץ ארני:

לעמדה 6, מי עולה? עזבנו. ג"מ 14, מי חוזר? זנורי, יורם, סנ"ש.

הלאה עמדה 7, אף אחד. ב-8? ב-7 נמצאים משה. טוב ב-7, יעקב

טל, עבודי ואלקרט. עמדה 8? לא היה אף אחד. עמדה 9, אנחנו רואים כאן את שווייצר ואת שרונל.

שמואל כהן. עמדה 2, רמל לבד? לא היה אף אחד. עמדה 3? חיים איננו במטבח נמצא כהמ"ל, הבנתי.

בעמדה 3, אף אחד. בעמדה 4, אף אחד בעמדה 5, אף אחד. זאת אומרת שאנחנו רואים את ההערכות בתעלה.

כאן את טל שמשון עמדה 14, עמדה 7, ועמדה 1. אנחנו מדברים על שעה 17.00, אני החלטתי זאת אומרת

כבר עם אור ראשון בשעה 17.00 כולם ערוכים לקראת היום. גרעון אחת יכול להמשיך ולהאר מה קורה עם

היום.

גרעון:

טוב בנוסף לזה, אני תיכנתי את סמל המעוז. אמרתי לו שיכין חוליות וארנזי

פעולה בפתחי הבונקר המ"ל, משני הצדדים למקרה שנצטרך להתקפל לתוך הבונקר,

אז שנגן על הפתחים בתוך המוצב, למקרה שתהיה פריצה לתוך המוצב, אנחנו נפנה את העמדות ונתרכז בבונקרים

כשליכיון החצר, לכיוון הכניסה של החצר, מציבים 4 מאנ"ם, שניים מכל צד, שזה סוגר למעשה את הכניסה

לבונקרים, מכסה אותם וגם את הכניסה למוצב. נקבעו אנשים שיחיו בכל מקום, נדמה לי שרונל, יובל שרונל

היה צריך להפוס את העמדה השמאלית ואני או שמעון, מישהו אחר היה צריך להפוס את הפתח הימני מפה של

הבונקר. שמה ריכוזו רימונים וארנזי פעולה של מאנ"ם, והרכוננו לאפשרות הזאת שנצטרך להתקפל מהתעלות.

כאותו זמן ששמענו את הסנקים ביקשנו כל הזמן, הורענו שהזחמושה הולכת ואוזלת, לא נשאר לנו הרבה.

אנחנו רואים שהרכה זמן לא נחזק מעמד, מבקשים סיוע של חיל האוויר וגם שארטייליה תרביץ הרבה

יותר, התן אש יזרח נמרצה, הבטיחו לנו שהכל יהיה בסדר אין בד לדאוג, יכול להיות שיהיו לנו חיל האוויר,

באמת בשעות. הבוקר המוקדמות או קיבלנו סיוע של חיל האוויר, של נדמה לי שהי ניהות. מטוס אחד,

יכול להיות, הוא זרק מנזכיה רב פצצות שנפלו ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ למעשה לא עשה שום

דבר לאייב, שהם היו בכיוון השער, חתרכו רובם בכיוון השער, הסנקים שלהם וחזי"ר. לראות לא ראינו

שוכ כמעט כלום, כי היה עשן וערפל, חיל האוויר לא עזר שום דבר, אנחנו עמדנו בעמדות וחייכנו להתקפה

שתבוא. הם התחילו להתקרב, רק שמענו את הרעש שלהם גם קולות. לא ראינו בגלל עשן, גם העשן של

המטוס, וגם של ההפגזות במשך הלילה, כל הזמן ההפגזות שהיו, לא ראינו שום דבר. נתנו להם להתקרב,

ונתתי תוראה ברנט, שנבלה אתם אז מיד לפתוח באש. ראינו אתם במרחק של, אני חושב הסנקים היו במרחק,

של 20 או 30 מטר משער המוצב כשהם התחילו להתקדם, ואז פתחנו באש מכל הכלים שהיו מרוכזים לכיוון

החזא, זה למעשה רק מאנ"ם היה. ראינו את הסנקים איך טהם מתקרבים לאט לאט לפתח המוצב מתחילים

להרביץ בקיונן ישיר במרחק של איזה 20-30 מטר, אני הייתי בג"מ 14, ראיתי איך שהם קרובים, מתחילים

לצודד את הקנים, זה היה מחזה לא נעים ביותר, חששתי כל רגע, הנח הם מתחילים לפצח עמדה אחרי

שנדה, כי זה לא בעיה מ-20 מטר לפצוע ואז הורענו שהם עוד מעט נכנסים לתוך הבונקר, נתנו לנו תוראה

בקשר מהגדוד לרדת לבונקר יתנו אש על מעוזינו. נתתי הוראה לכולם להתקפל מהעמדות, לרדת לקחת איתם כמה ארגזי פעולה שיוכלו, ולהתרכז כולם בבונקר חמ"ל כשאנחנו חוסמים את הציאות או את הכניסות לבונקר, וכולם התקפלו לתוך הבונקר, הם בלתיים הפניזו מהטנקים, למזלנו לא פגעו באף אחד, התחילו לפצח את העמדות אחת אחרי השניה, וגם פגעו במיכל המים, מים התחילו להשפך להכנס לתוך הבונקר, צמח פיצחו את המוצב מפנים, אנחנו התקפלנו כולנו לתוך הבונקר, ריכזנו שמה רימונים בפתחים, וארגזי פעולה. ניסינו עם מאננים גם כן לכסות על הפתחים וחיכינו, הודענו שכולם בתוך הבונקר מחכים לאש על מעוזינו, ואז אנחנו היינו כמו עכברים במלכודת מבקשים אש, לא אש ולא ציפורים. היינו כולנו בחוף הבונקר הם בינתיים נכנסו בשקט וכשלווה, לא היתה למעשה שום התנגדות חשבנו כל רגע, הנה אותו מרכיבים, נותנים אש על מוצבינו.

הם נכנסו עם חי"ר או גם עם טנקים פנימה?

הורוביץ אורי:

הם נכנסו עם חי"ר, טנק לא יכול היה להכנס כי הזלדה חסמה את הפתח, הוא רק

גדעון:

רק פגע בה פגיעה ישירה, רסק אותה לגמרי את הזלדה, אז הוא לא יכול היה עם

טנק, אבל הוא ממש נעמד מול הפתח. אנחנו היינו בחוף הבונקר, כפי שציינתי, כמו עכברים במלכודת.

הם חדרו לתוך החצר או שהשתלטו--- ... אנחנו מסמנים את כולם יחד,

הורוביץ אורי:

במילא בונקר 50 כאן נכנס לתמונה. גדעון מעניין אותי לדעת- הם תפסו את

הסוללה פה או סוללה פה, או רק את החצר?

הם נכנסו לחצר ולתעלות מסביב. היו ממש בחוף המוצב.

גדעון:

בקיצור אפשר לראות אותם שולטים על כל האגף הזה של המוצב.

הורוביץ אורי:

ברגע שהם נכנסו הם ממש הגיעו מעל לפתחים של הבונקרים, אנחנו אם אתם זוכרים

גדעון:

את היציאות של הבונקרים, זה הלא הולך מעין רחבה כזאת.

גדעון, עד איזה שעה אתם מסתגרים בבונקרים?

הורוביץ אורי:

זה היה בסביבות 08.00, בבוקר, זה היה קרוב ליציאות של הבונקרים, אז ישנה

גדעון:

מן רחבה כזאת, מדופנת בפחים, ולמעשה אם אתה מסתכל לתוך הבונקר, אתה

אין לך שום שליטה על, אין לך שדה ראייה בכלל, הם התחילו לזרוק רימונים פנימה, לגלגל רימונים, רימוני

עשן ורימוני רסט לתוך הבונקר, אנחנו ניסינו קצת לירות מתוך הפתחים, בפתחים היו למעשה שני פתחים של

הבונקר, פתח הצפוני או צפון מערבי, והפתח הדרום מזרחי, אני הייתי עם נדמה לי שמעון ועבודי, עמדנו בפתח

הדרומי מערבי, והתכוונו עם רימונים ועוזים לחסום את הכניסות, גם הצבנו שם מאננים, אבל כל הכניסה המסדרון

הזה התמלא במים, מהמים שזרמו מהמיכל כמעט הציף את הבונקר. הם התחילו לגלגל את הרימונים, הרימונים

היו מתגלגלים כל פעם למעדרון הזה שעמדנו בו, והיו מתפוצצים שמה. חלק מהרימונים גילגלנו אותם כרגלים

כדי שלא יתפוצצו ממש מול הפתח, הטי הזה שבו נמצאים כולם, באותו זמן החברה התחילו, היו דחוסים

מאד בתוך הבונקר, אויר כמעט לא היה להם מרימוני עשן התחילו להחנק, וקצת קצת בהלה או פאניקה בתוך

הבונקר, פשוט החברה לא יכלו לנשום התחילו להחנק, והם ממש התחילו לזרוק רימונים, ראינו שזהו זה.

אג"מ-מה"ד-היסטוריה

הד - 156

הרבה מה לעשות אין. או, שלהתפרץ החוצה שזו תהיה התאבדות נמורה או שלחליט שלהיכנע.
ואז זה היה, אפשר להגיד, הרגע הקשה שלי, שהיינו צריכים להחליט שניכנעים.

הורוביץ אורי: גרעון, אני רוצה להבין. אש על מוצבינו כפי שתוכנן קיבלתם?

גרעון: שום דבר, שום דבר.

הורוביץ אורי: זא ב אומרת שאתם הסתנרתם בשעה 00.00 על סמך הבטחה של אש על

מוצבינו, ואז אפשרתם לכוח של האויב לחדור פנימה בלי בעיות, נישארתם

סגורים בפנים, היכיתם לאש ולא קיבלתם את האש, קיבלתם או שלא, לא קיבלתם או שלא זיהיתם?

גרעון: שום דבר, שום דבר. לא שום דבר, היה שקס, רק שמענו את הערכים

נכנסים.

הורוביץ אורי: מתי נודע לכם, איך נודע לכם שניכנסים דרך הצפית, מאבטחים?

גרעון: שמענו את הקולות שלהם, הם מיד, זה דבר של שניות ממש לקח, מאשנכנסנו

לבונקר כולנו, וחייכנו לאש על מעוזינו, לא השארתי אף אחד בחוץ כיוון

שהנחתי שכבר נותנים את האש על מעוזינו, ברגע שנגיד להם, וכלום לא הגיע, רק חסמנו עם מיקלעונים

את הפתחים של הבונקר.

כפי שציינת, בא הרגע הקשה לא היתה ברירה החלטנו להיכנע, ראינו שאין

טעם לדמשוך להילחם, וצעקנו להם שאנחנו ניכנעים ויצאנו החוצה, ואז

פחדנו שאז עוד יתנו אש על מוצבינו כשיצאנו החוצה עם הידיים מורמות, היה לא נעים---

הורוביץ אורי: הספקתם להודיע לחטיבה שאתם ניכנעים?

גרעון: עכשיו, כאן היתה איזה שהיא אי הבנה, כיוון שעל יד מכשיר הקשר היו אפי

ושלמה הסמל, הם ניהלו את כל הקשר עם הגדוד, היכף אפי יגיד, הם כעסו

מאד אני הבנתי שלא נתנו אש על מעוזינו, בזעם סגרו את המכשיר, אני הייתי בטוח כל הזמן שהם הודיעו

שאנחנו ניכנעים, וזהו יוצאים החוצה, בסיכומו של דבר לא הודיעו לגדוד שאנחנו ניכנעים, מזל שלא

ירו בשלב הזה, גם יותר מאוחר כי ריכזו אותנו בחצר הבונקר, והתחילו לספור אותנו ולברוק אם לא חסרים

ואחר כך בחוץ, ופחדנו שיתנו אש על מעוזינו, לא נתנו, אז זה כבר היה טוב שלא נתנו אחרת היו גומרים

אותנו לגמרי. בקיצור היו שמה גם אנשי עמדת האו"ם סילבר, שהם עמדו בצד, ראו איך שיצאנו מהבונקר

קידונו שאולי הם ימסרו לפחות שנפלנו כשבי.

הורוביץ אורי: הם דרך אנב מסרו.

גרעון: הם מסרו על עשרים וכמה איש אני מבין.

הורוביץ אורי: על 23.

נדעון: טוב אנחנו נפלנו בשבי שלושים וחמישה, או שלושים וארבעה, היה לנו הגשש נשאר בתוך הבונקר, התחבא באיזה שהיא פינה לא מצאו אותו רק למחרת, היה לנו הרוג צבאי שטיינברג, יצחק שטיינברג ושני פצועים. הפצועים זה היה דובלרו וגלילי.

הורוביץ אורי: נדעון, איך התבצע השלב של הפינוי של כם מהמוצב?

נדעון: על ידם?

הורוביץ אורי: על ידם, כן.

נדעון: הוציאו אותנו, ריכזו אותנו בחצר הבונקר בדרך קצת היכו אותנו, שמה הפשיטו אותנו לא לגמרי, הורידו את הנעליים, את כל מה שהיה לנו א הציוד, למעשה

לא הספקנו להשמיד שום דבר מהציוד, זה בא כל כך בפתאומיות הכל, שלרובינו היו ארנקים והכסף והכל איתנו, הורידו לנו את השעונים את הפינקסים, העודות, ארנקים, את הכל הם לקחו, את הנעליים גם, וככה קשרו אותנו בחוטי טלפון, עם הידיים מאחור והתחילו להוביל אותנו קשורים אחד לשני לנגמשים שעמדו בחוץ, הלכנו יחפים, היינו צריכים לעבור בדיוק את הנגמ"ש הכוער, על ממש החבר"ה הלכו על אש, לשמה בערו עוד השרידים של הנגמ"ש, זהו ומשם התחילו להוביל אותנו לכיוון התעלה על נגמשים שאנחנו מונחים כמו שקים, אחד על השני, הידיים קשורות ממש עד זוכ דם, ומכות וקללות בדרך, זה עד לתעלה.

הורוביץ אורי: אפי, לפי הסדר.

אפי: אני רוצה להתחיל מהלילה עדיין.

הורוביץ אורי: אפי יש לי רק בקשה, לא לחזור על דברים שזכרו אלא לתאר את

אפי: לא, אני פשוט, העניין הוא שמהלילה, מבין ההתקפה, מההתקפה השנייה

שאנשים התחילו לרדת לבונקרים, ונדעון נשאר למעלה עם טל, למעשה אני הייתי בקשר, ואני ניסיתי להשיג את מפקדת האוגדה ולדווח להם על המצב. לפנות בוקר הצלחתי להשיג קשר, ואז דובר על סיוע מטוסים שיבוא אלינו, דובר לגבי אפשרות של חילוץ, ואז נאמר לנו שעד יום שלישי בלילה אין מה לחשוב בכלל, כלומר ביום שלישי בלחי אפשרי שנקבל סיוע לחלץ אותנו, אבל לגבי סיוע אוירי דובר שהם יתנו לנו, בדיוק באותה הזדמנות עלה גם כן, עליה דובר קול ישראל ורצה לברר מה קורה בדיוק, אז בדיוק באותו רגע שזה היה מצב די קריטי אז אמרתי לו תלך לעזאזל אין לנו מה לעשות איתך, ואז עלה השליש של מפקדת האוגדה ולקח דיווחתי ששטיינברג נהרג, דיווחתי לו בדיוק כמה אנשים נמצאים במבחינת כוח אדם, ודיווחתי לו את השם של ההרוג. ואז חובטה לנו שאנחנו מקבלים סיוע אוירי, כלומר עם אור ראשון האנשים עלו לעמדות, ואני עליתי לעמדה 7, ואז עבר סיוע אוירי, עבר בדיוק מטוס אחד, כאור ראשון, והוא הפיל את הפצצות ממזרח לנו, ואז למעשה לא ראינו שום דבר, ובחטות הערפל של הפצצות הם הצליחו להתקדם, ולמעשה הם עמדו בטווח מאד מאד קרוב. בשלב זה אני חשכתי שהדבר הכי טוב שלמעשה אני ארד, ואני אנסה להשיג סיוע מטוסים, שעוד פעם ינסו לעשות תקיפה חוזרת. ובשלב זה אני הייתי ליד המכשיר קשר וניסיתי להשיג, כשאני שמעתי את הדיווחים

אג"מ-מה"ד-היסטוריה
הד - 156

גדעון דרך המכשיר הקשר, שמעתי איך שהוא מדווח על המצב שלהם, ואני היארתי לעצמי למה, כשאני ירדתי הם היו כבר בסביבות 50-100 מטר מהעמדות, אז אני היארתי לעצמי שהוא לא יצליח להחזיק מעמד, והתקשרתי למפקדת האוגדה וניסיתי לעשות את מה שהם עשו בחזיון כלומר אש על מעוזי. ואז בשלב ראשון, דיברתי עם קצין אג"מ אוגדתי והוא אמר לי טוב, תרדו אנחנו נחן לכם אש על המעוז, ואז אמרתי לגדעון שירדו למטה, הוא נחן לי אישור כולם ירדו למטה, יורדים למטה ומתארננים--

הורוביץ אורי:

אני רוצה לחבין משח, מה היחה, מה היה האישור לאש על מוצבינו מצידם, באיזה נוסח? הם הודיעו לכם פגז ראשון נורה, או שהודיעו אנחנו שד מעט

נוחנים או לא?

לא, הם אמרו תגידו שאתם יורדים א ואנחנו נוחנים אש על מעוז.

אפי:

זאת אומרת, הודיעו לכם מראש לרדת, ורק לאחר מכן לתת את האש?

הורוביץ אורי:

זאת דרך אנב שניצה חמורה, אנחנו אחר כך נדבר על זה, זה קרה בשלושה

מקומות רצוף באותה שיטה, באותה שיטה המיצרים נכנסו למוצב. אבל תמשיך.

אפי:

דרך אנב אנחנו כבר התארנו ללחימה בתוך המעוז כלילה- כלומר שאנש ים

ירדו בדילול הזה, כבר התחלנו להעביר ציודים. ואז למעשה לקראת בוקר,

אנשים עמדו לעמדות והיתה די התנודות בין האנשים לעלות כבר לעמדות לפנות בוקר. אתה לא היית

בבונקר, אתה היית בעמדה 6, בעמדה 14, אז אתה לא יודע היה די התמרמרות מצד האנשים להעלות,

למה המצב היה די גואש, אבל כשנתתי להם את ההוראה לרדת אז ירדו כולם, הגשש נשאר בבונקר 50,

אחרי שכולם מגיעים למעלה ואני מתקשר ומנסה להשיג מים אש על מעוזי, עו לה קצין אג"מ חטיבתי

ואומר לי תצאו עכשיו ותלממו בתעלות, אז אני אומר: *(ללל)*. אתה אומר לנו תרד למטה

כשאנחנו למעשה מוטרים להם את כל העמדות החשובות, ועכשיו אני אלך להלחם כשהם כבו למעלה

שולטים במעוז, אז אמרתי לו, אני לא אלחם עכשיו אתה לא, תנו אש על המעוז כמו שהבטחתם, ואז הוא

אומר טוב קבלו אש על המעוז, גוד חמש דקות, ומאז אנחנו חיכינו אש על המעוז עד היום, עוד לא הגיע.

שווייצר:

קשה לדעת יכול להיות שאחר כך זה הגיע.

אפי:

לא הם פשוט חספון-- למעשה ניכנענו רק כשעה 09.00. כשהיינו בתוך

בבונקר, ניסינו כל הזמן ללחוץ על האש על המעוז, למה סך הכל אנחנו חבנו

שכל שניה הם ניכנסים לתוך המעוז, והם היו במעוז אבל למעשה הם מתקרבים ל... פחחים של הבונקר.

יובל עמד בפתח הצפוני, אתה היית בפתח הדרומי, שניכם הייתם בפתח הצפוני אני עמדתי ליד הפתח שלכם,

עמדתי עם המכשיר קשר ודיברנו, וניסינו להשיג, ואז עולה איזה סמב"ק אחד ממפקדת האוגדה, אומר

גדוד אומר תחכו, יש לו זמן.

שווייצר:

אבל בשביל ה-50 לידות צריכים לחפש

אותם, אז שנחכה עד שיביאו את החמש סוללות לאזור ואז הם ירכיזו.

אז שלמה כאמת נורה חתונז אמר להם אם ככה, שנחן איזה קללה, הוא לא סגר את המכשיר אלא חזא

פשוט החליש את חוליום שיפטיק לבלבל את המוח.

אפי: לא , לא נכון. פה זה לא קריטי אני פשוט רק ניסיתי להשיג והוא אומר לי בסוף חכה, ואחר כך הם בכלל לא ענו בקשר, ואז אני אמרתי (קולות).....

נתתי לשלמה את המכשיר שינסה להמשיך להשיג אותם, והוא לא הצליח להשיג אותם, ואז מה שקרה הוא החליף תדרים. עכשיו הם, או רימוני עשן או שלפי דעתי זאת היתה פצצת בזוקה הם דפקו באחד הפתחים---

שוויצר: בפתח שלנו הם בכלל זרקו לצדדים איזה רימון שהתפוצץ ואז יוכל ניפנע קצת מאיזה רסיס באצבע הוא קפץ הצידה, ברגע שאני ועוד מישהו ניסינו עוד פעם להיכנס לפתח אז חספנו איזה מכה רצינית גם אש והרבה עשן וכבר לא יכולנו לעשות שום דבר, ועוד איזה משהו גם נפל בפתח מפני שצעקו ניכנעים ורצינו לצאת, ניסיתי לצאת משם להניד להם שאפשר לצאת משם אפשר היה לצאת, זה משהו היה חסום שמה הכל נפל שמה התמוטט, כל הפתח ואז היתה ברירה רק לצאת מהפתח של גדעון, הפתח השני.

אפי: עכשיו היתה פה בעיה גם של מערכת הסינון האויר, היא לא פעלה. הגנרטור לא פעל הוא ניפנע ולכן לא היה סינון אויר, סך הכל למעשה התחילו להחנק, למעשה כשניכנענו כבר האויר היה יותר נקי, כך שלמעשה אם לא יכולנו להחזיק עוד חצי שעה, וזה כבר לא קריטי, כלומר עוד היינו דפוקים.

שוויצר: אני רציתי רק להוסיף גדעון, שאני לא הייתי עד, לא שמעתי אז כל הרו-שיח הזה שאפי ניהל עם הנדוד, אני רק מה שיזמתי שנרד לבונקר ויתנו אש על מעוזינו, וזה מה שעשינו ושמה התארגנו בפנים לנסות להגן זבחינת הגנה על הבונקר עצמו שלא יכנסו, ופשוט חיכינו, חיכינו לסיוע, לאש על מעוזינו שלא הניענו.

זנורי משה: בשלב התארגנות ללא בירודו לבונקר אני זוכר שיובל שרוני העמיד אותי באחד הפתחים של הבונקר על הקיר עם מא"ג, יחד עם סנש" מאחור והוא החליט שאנחנו עומדים שמה במקרה וניכנסים חיילים של האויב לחצר ואנחנו דופקים אותם. אחר כך החליטו שזה מבוטל העסק הזה, נכנסנו פנימה הייתי בפתח הצפוני יחד עם יובל שרוני, הוא ישב ואני, ישב למטה, ישב שם וחיכה שיכנסו חיילים של האויב, עם עוזי לא עם מא"ג, חסמנו את הפתח עם ארון ברזל שהיה שמה, ואז ניכנסו איזשהו חייל, אפי ירה עליו והוא זרק רימון, יובל ירה עליו, וחואו זרק רימון, נפגע כנראה מהרימון וגם מהירי של יובל שרוני, ואז הארון הוא גם כן התפוצץ ויובל צעק ניפנעתי, באנו להחליף אותו, ואז פתאום נשמעה הצעקה ניכנעים.

אפי: יש פה עוד נקודה אחת שפשוט שכחתי, בקשר ללילה כשהיינו עדיין, גדעון היה למעלה, דובר גם כן על סיוע שהם יתנו מטוסים, סיוע לילת, תקיפה לילה, ואז הלכנו לבדוק, שמעון הלך לבדוק אם הפנס הזה שבמרכז, בכלל לא ידעתי איפה זה נימצא, אם הוא פועל, והתברר שהוא לא פועל כמדומני,

גדעון: קרן אור פעלה, אני לא יודע אם באתו לילה אבל עד אז היא פעלה.

אפי:

כן, אבל באותו לילה זה לא פעל. היו דרך אנב שניים כאלה לכל מוצב, ואז דיברנו על נדונות אבל מזה לא יצא שום דבר, כלומר היתה בעיה פה

להשיג סיוע למטוסים, למה גם האונדה אמרה שאין להם באותו זמן מטוסים, קשה להם להשיג את זה, למה היה החלטה פיקודית כמדומני שכל המטוסים בגזרה הצפונית.

הורוביץ אורי:

אני רוצה להדגיש עוד נקודה אחת, וזאת הנקודה של אש על מוצבינו, אנחנו רואים גם אצלכם למעשה גם במפרקת שזה היה מוצב דרומה מקנטרה, וגם למעשה

בשלב מאוחר יותר בחזיתן שהשלב של אש על מוצבינו לא בוצע כמו שצריך היה להיות מבוצע בדרך כלל בתירגולות, כי ברור לגמרי שאם מודיעים לכם קודם תרדו למטה ואחר כך אנחנו יורים, תמיד נוצרים שטחים מתים, ולצערנו השטחים המתים האלה גרמו בשלושה מוצבים להדירה של האויב לתוך המוצב פיזית, דבר שלא היה הכרחי או לא היה הכרחי באותו שלב, אני לא אומר שלא היה הכרחי, אי אפשר אולי היה להחזיק בלי סוף מעמד, אבל לא היה הכרחי באותו שלב, וזה מעניין שזה חוזר על עצמו לפחות שלוש פעמים, שמודיעים על אש על מוצבינו לפני שיורים את הפגז הראשון, אנחנו יודעים שבדרך כלל התירגולות בצה"ל הם שהמיבצע מתחיל ברגע שהסוללה מודיע. ראשון גורה, הראשון באויר תתקפלו, יש אש באויר, עד שהאש לא באויר לא מתקפלים, ברור שהטעו אהכם וזה ברור שזה היה גם כך כשאר המוצבים, וכדאי אולי ללמוד מהתירגולות הזאת ואני מקווה שיש מי שילמד מזה.

באופן כללי אני חושב שהקרב על, אצלכם במוצב, היה קרב ארוך ומייגע, ארוך

אולי בין הארוכים ביותר בין כל המוצבים, ואני רק יכול לאמר שהמזל הנדול גם שלכם וגם שלנו, שלמעשה הדירה פיזית לא היתה על המוצב אלא לשלב האחרון של האש על מוצבינו ועל הכניעה. ואני שמח לראות בתחקיר שלמעשה הצדפתם את ההתקפות ולא אפשרתם לחדור, כי ישנם מספר מוצבים שבהם השלב היה הרבה יותר חמור והרכבה יותר גרוע מכיוון שהמצרים הצליחו לחדור כבי כיום הראשון או ביום השני לתוך המוצב, ולמעשה שארית הימים בסכיכות יום או עד יומיים בחזית היו מיצרים בתוך המוצב הקרב היה הרבה יותר מר מכיוון שלמעשה היו מצרים בתוך המוצב, . אט יש למשהו מכס עוד הערות קצרות לחוטיף לסיכום בקשה, ועוד פעם אני אומר לא לסיכום אלא להשלים דברים שלא ניכללו בתוך התחקיר.

נדעון:

אני רציתי רק לסיכום באמת לציון גם כן, את הלחימה היפה מאד, באמת אני ממש נהנתי לראות את החכמה גם שחדפו את שתי התקפות לילה וגם למחיקת סך הכל אני יכול להניח שכולם התנהגו בצורה יוצאת מן הכלל אם זה החל כאלו שעמדו בעמדות וירד ממש כשהטנקים הגיעו לגדרות והיו מטרים ספורים מהם וכיוונו אליהם את הקנים, אף אחד לא נטש את העמדה, וכלה באלו שסיפקו את השירותים ונתנו את, הגישו קפה וסנדוויצ'ים ממש כל הזמן בלי שהיה צורך להגיד לכל אחד מה לעשות ואיך לעשות, היו פה ושם איזה מיקרים חריגים של שניים או שלושה חבר'ה שלא כדאי להכנס לזה, אבל סך הכל באמת החכמה עמדו יפה מאד מעל ומעבר למה שציפינו מאנשי מילואים, שהבעיות שלהם ידועות, אף אחד לא חשב שנגיע למצב כזה שנצטרך להלחם תמיד אמרו כשאם תהיה מלחמה, אז דבר ראשון מפנים אותנו מהקו ולא אנחנו נהיה אלו שנתפוס את הקו הראשון, טוב המציאות היתה את

אנ"מ-מה"ד-היסטוריה

הד - 156

כולם, ובאמת חברה עמדו יפה מאד במבחן.

עודד משה: אני רוצה להגיד שעיקר הפגיעה בסנקים זה שהם כיוונו את הקנים של המאנים

למקום אחד ולמקום רגיש, זה היה עיקר החצלחה. ^{למטה} קטן.

הורוביץ אורי: אתה מתכוון למיכלי דלק זה....

עודד משה: לא גם כן לקנים, או לפתח למעלה.

הורוביץ אורי: יש לי הפתעה בשבילך, גם אם הקנה וגם אם הפתח למעלה זה לא משמעותי,

זגורי משה: אני זוכר רק שלא הייתה נקודה בסנק שלא ירינו עליה כמעט, על הכל, אני לא

זוכר בכלל שהיו מיכלי דלק בכלל, ירינו כל נקודה אפשרית, ועד שזה ^{היה} ~~היה~~

שפכנו המון המון.

אפי: אני חושב שאצלנו ^{היה} מידם שהתחילו את ההתקפה רק ביום שני, הם קצת הפיקו

לקחים מהנקודה הזאת שאין טעם להתקיף חירית אותנו, בגלל שחירי"ת סך הכל

מעזו יכול לחזיק מעמד, וזה אפילו בסדר גדול של גודד, גם מבחינת כוח' אש, וכא נגיד ש-24 שעות

לחימה של חי"ר נגדנו אנחנו יכולים תמיד לחסל בכמה שיותר. אם יש לך מספיק תחמושת למאנ"ים ואם אין

להם שיריון אתה יכול, הבעיה העיקרית היא פה שיריון, ששיריון, אם הוא עומד הוא יכול לפצח את העמדות

האלה, נוסף לכך לא היה חיפויים לעמדות. וזה סיכון גם מבחינת ארטילריה, למה אז הסיכוי שלך להיפגע

מארטילריה הוא יותר גדול, ברגע שיש חיפוי ראש כמו במעוזים ברמה, הסיכוי שלך מארטילריה הוא יותר

גדול, נוסף לכך כמה שלי יש רושם שהמוקשים נגד רכב, בא נגיד כך שלא נבדקו הרבה זמן. בא נגיד

שהם היו, אני חושב שהיו ואני חושב שלא בדקו אותם, למה אני לא חושב שהוציאו אותם משמה.

נוסף לכך מבחינת כח לחימה אני חושב שהשלבים הקשים לגבי הלוחמים היו רק ביום שני לשנות בוקר, וסך

הכל אם ניקח שהלוחמים של החטיבה הירושלמית הם אנשים די מבוגרים, על פי רוב, אז זה די לזכותה, בגלל

שלא היה פה, אנשים לא נשכרו באופן פסיכולוגי, אם כי היו שעות לחץ, וזה אין מה להגיד זה סיבועי מאד,

אנושי. סך הכל זה היה, לא אמרתי שהיה נחמד, אמרתי שאנשים היו בסדר גמור.

בן-קסטוס: אני רוצה כאן, לציין כאן, משהו יוצא דופן, וכמו שנדעון העריך אותנו והרים

אותנו יפה מאד, אז אני חושב שיש מקום גם כן לאמר לגדעון ולסגנו, שהם היו

קצינים למופת, שידעו איך להתנהג בזמן המלחמה, עם כלים שלא היו כלים, אם תחמושת שלא הייתה מספיקה,

אבל הם עמדו במשימה הזאת, ואני חושב שהודות לקצינים האלה, המפקדים ידענו איך להשתלט במצב, וגם

כן, אני חושב שהחבר'ה מילאו את כל התפקיד ^{הוא} עליהם ברצון ובחכמה.

הורוביץ אורי: אני רוצה להודות לכם, אני מקווה שאתם המטרות ששמנו לנו מהתחקיר הזה

אנחנו נצליח לחגשים, את המטרות שהגשמנו לנו, דבר ראשון אני מקווה

שמטרה אחת חושנה, זה שאתם אמרתם מה שיש לכם לאמר, וזה חשוב לא פחות מיתר המטרות, ודבר שני

ש מ ר

- 72 -

אג"מ-מה"ד-היסטוריה

הד - 156

אני מקווה גם שזה יניע למוסדות של צה"ל כמו שצריך, וגם שאנחנו נאכל להוציא את זה, ערוך בצורה כל שחיא, כך שיניע גם אליכם וגם אל אותם אלה, אל אותם משפחות שלמעשה אבני משפחתם לא הגיעו חנה, ואני מורח לכם מאד, ושלום להתראות.